

Asker
kommune

Direktørens orienteringer

Hovedutvalg medborgerskap

Christer Best Gulbrandsen

Direktør medborgerskap

Asker, 31.10.24

Utleiepriser på skolene

- Ved en feil har en linje i prisregulativet som ikke har blitt brukt «overvintret». Dette gjelder pris for bruk av lokaler på skolene for andre ting enn idrett, og er administrativt fastsatte priser.
- Ved digitaliseringen vi nå gjør har denne prisen blitt lagt inn på noen lokaler, og dermed har noen foreninger opplevd at de plutselig har blitt fakturert for lokaler som tidligere har vært gratis.
- De nye retningslinjene for leie av lokaler presiserer at dette skal være gratis.
- Vi har fått rettet opp i de sakene vi har blitt gjort kjent med.

Tilskudd til matutlevering i julehøytiden 2024

- Tiltak (søkbare) inn mot jul/nyttår/matutdeling for 2024 ble vedtatt i Handlingsprogram 2024-2027
- Etter avklaring ble ordningen gjort gjeldende også for 2023. 6 søknader ble innvilget tilskudd i fjor.
- Det er satt av kroner 500 000 til ordningen som et engangstilskudd.
- Tilskuddet er lagt ut på nettsiden med digitalt søknadsskjema. Frist 1.november.
- Organisasjoner, lag og foreninger og andre aktører som driver med matutlevering til familier som lever med lavinntektsutfordringer, kan søke om tilskudd til ekstra matutlevering i julehøytiden.

Byks for BUA

🚚 BUA Asker flyttes til Askerhallen på Risenga

- ✓ Større inngangsparti
- ✓ Større lokale til utstyr
- ✓ Bedre system for inn- og utlevering
- ✓ Eget verksted i direkte tilknytning til utlån

 Permanent BUA i Vardåsen

Spørsmål fra Igland (SP)

Byggesaksgebyr på 37500 kroner for å etablere en midlertidig frisbeegolfbane i Holmsbu?

16. oktober d.å. hadde vår lokalavis RHA oppslag om åpningen av en midlertidig frisbeegolfbane i tilknytning til lysløypa i Jahrenbakkene i Holmsbu. Holmsbu vel og Holmsbu idrettsforening er initiativtakere til dette flotte lavterskeltilbudet i deres nærmiljø. Bedrifter og privatpersoner har bidratt med materialer (betongfundamenter, grus, skilt, mv.), mange har lagt ned en betydelig dugnadsinnsats og Asker Velforbund har støttet tiltaket med 10 000 kroner. En privat grunneier har stilt seg positiv til at hoveddelen av banen anlegges på sin eiendom.

Kommunens «bidrag» er derimot et byggesaksgebyr på 37 500 kroner, som følge av at fire utkast/kurver er plassert på kommunal eiendom som i kommuneplanen er avsatt til fremtidige utbyggingsområde. Følgelig krevde kommunens byggesaksavdeling at det måtte søkes om midlertidig dispensasjon fra dette arealformålet. Holmsbu vel og Holmsbu idrettsforening klagde på illeggelsen av gebyret, klagen ble avvist og ligger nå til behandling hos Statsforvalteren.

Jeg viser også til følgende utsagn fra velets leder Inger Victor i nevnte RHA-artikkel:

- Det å få en sånn regning i fleisen når vi bare prøver å skape noe positivt i et lite lokalsamfunn, tar fra oss gleden av å drive frivillighetsarbeid. Vi har klagd på vedtaket om byggesaksgebyret og saksgangen har vært utrolig vanskelig. Saken ligger nå hos Statsforvalteren, framholder vellederen og legger til:
- Dessverre tar sånne hendelser fra oss som driver med frivillig arbeid motivasjonen og muligheten økonomisk til å skape noe positivt og hyggelig for lokalsamfunnet. Victor håper nå at Statsforvalteren ser nytten av alt det frivillige som gjøres rundt i kommunene, og ikke er med på å drepe gleden og muligheten til å drive med frivillig arbeid.

Link til hele artikkelen: [Sport, Golf | Ny frisbeegolfbane åpnet: – Veldig stolt, men skuffet over kommunen](#)

Mine spørsmål blir da som følger:

1. Mener kommunedirektøren at dette er et godt eksempel på samhandling og samskaping mellom frivilligheten, næringsliv, grunneiere og kommunen?
2. Har kommunedirektøren forståelse for frustrasjonen som vel-lederen gir uttrykk for, jfr. sitatene ovenfor?
3. Ser kommunedirektøren urimeligheten å ilegge nevnte gebyr?
4. Vil kommunedirektøren vurdere å frafalle dette gebyrkravet?
5. Hva vil kommunedirektøren gjøre for å unngå slike/lignende tilfeller i framtida?

Svar på spørsmål fra Igland (SP)

- Kommunedirektøren har forståelse for at det kan oppleves frustrerende for frivilligheten å få denne typen gebyr på gode tiltak.
- Gebyret ble utmålt i tråd med regulativet: et fast grunngebyr (§2.2) kr 2.385,-, et gebyr for idrettsanlegg (§ 2.6.9.e) kr. 25.440,-, og ett for dispensasjon (§2.7.1.b) kr. 19.875,-. Dispensasjonsgebyret ble halvert til k. 9.938,-. Samlet gebyrkrav kr. 37.763,-.
- Gebyret er en konsekvens av at kommunestyret har vedtatt et gebyrregulativ som er i tråd med reglene for selvkost.
- En endring i dette kan *ikke* gjøres gjennom endring i gebyrregulativet. Det kan ikke gis rabatter til grupper i et selvkostbudsjett. Dersom kommunen ønsker å subsidiere et gebyr, må dette løses gjennom tilskudd fra kommunens budsjett, fordi andre tiltakshavere ikke kan bli pålagt å betale for frivillighetens tiltak gjennom sine gebyrer. Dersom kommunestyret vil justere dette, må det gjøres gjennom en tilskuddsordning. Kommunestyret stemte ned en slik ordning 12. desember 2023 da fritaket for gebyrer for frivilligheten ble fjernet i sak 75/23.
- Etter lignende spørsmål i formannskapet fra Riis Rasmussen (AP) har kommunedirektøren varslet at det kommer et tilleggsnotat til tilleggsinnstillingen som viser mulighetene og utfordringene med å innrette en tilskuddsordning for slike kostnader til mindre anlegg.

Status Områdeforum

Områdeforum

Søndre Hurum områdeforum

Inndeling

Områdene rundt Tofte, Holmsbu, Kana, Rødtangen og Filtvet

Nordre Hurum/Søndre Røyken områdeforum

Områdene rundt Sætre, Storsand, Åros og Klokkarstua

Østbygda områdeforum

Områdene rundt Slemmestad, Vollen, Bjerkås, Fossum, Bødalen og Nærnes

Hyggen, Røyken og Spikkestad områdeforum

Områdene rundt Spikkestad, Røyken, Midtbygda og Hyggen

Heggedal og omegn områdeforum

Områdene rundt Dikemark, Heggedal, Gjellum

Borgen og Vardåsen områdeforum

Områdene rundt Borgen, Engelsrud, Vardåsen og Drengsrud

Holmen områdeforum

Områdene rundt Brønnøya, Nesøya, Mellom-Nes, Landøya, Holmen, Hvalstad, Vakås og Nedre Høn.

Asker
kommune

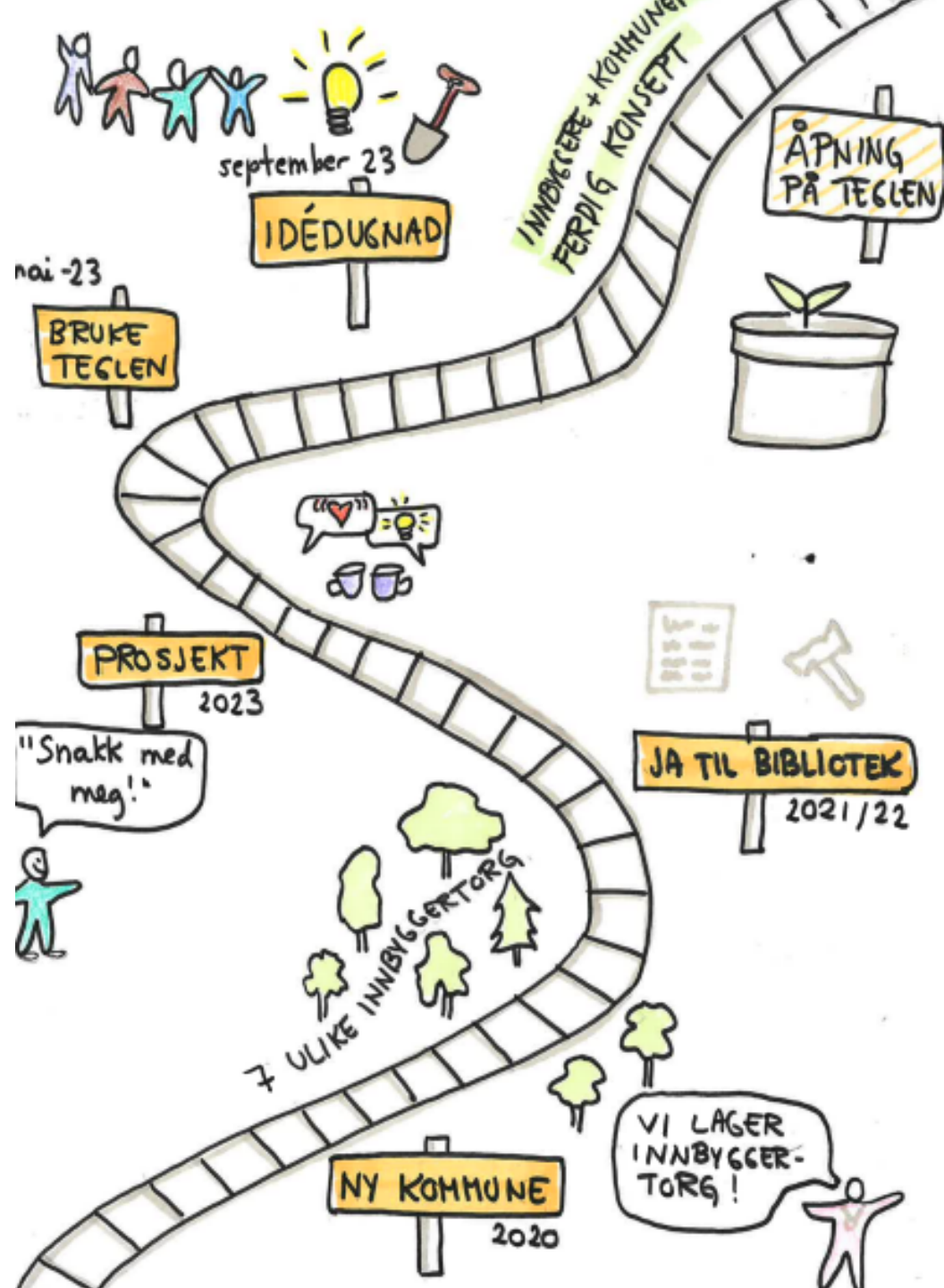

Asker
kommune

Midtveisrapport - Prosjekt Spikkestad innbyggertorg

Prosjektets overordnede mål er å vurdere egnede lokaler, og mulig innhold for innbyggertorg på Spikkestad

Utvalg for medborgerskap, Asker 31.10.2024

Lokal kontekst

- Spikkestad, Røyken og Hyggen
- 10.000 mennesker nå
- Storstilt utbygging – ca 25% økning fram mot 2030
- De fleste kommunale tjenestene finnes i Røyken
- Godt tilbud innen idrett, mindre godt innen kultur

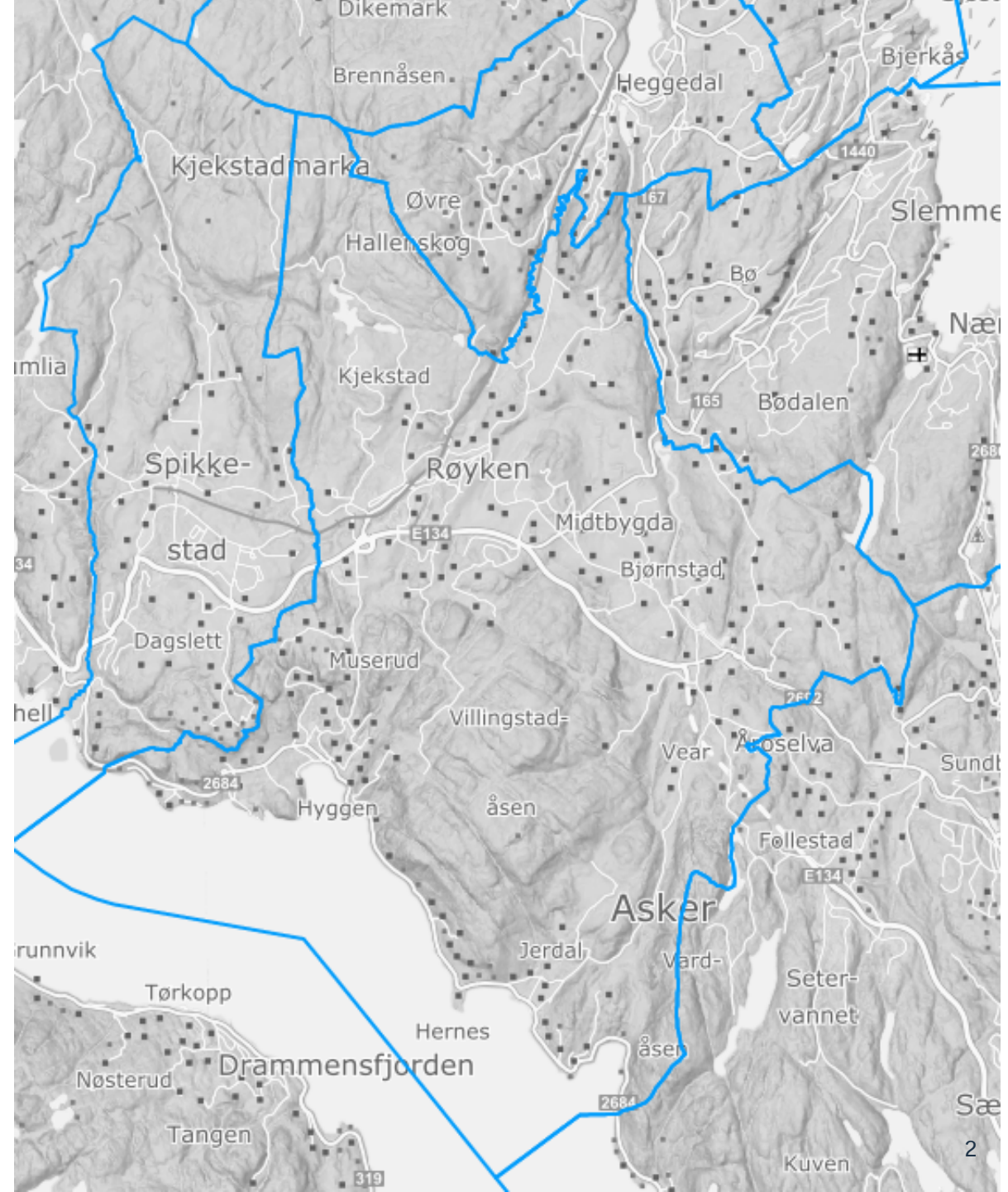

Foto: Stockbilder

“Think like a
gardener not
an architect:
design
beginnings
not endings”
(Brian Eno)

Midlertidig innbyggertorg på Teglen

Foto: Torbjørg Raen

«Det midlertidige Spikkestad innbyggertorg er en møteplass i utvikling.

Her skjer det ulike aktiviteter som nærmiljøet arrangerer.

Hvilke aktiviteter som tilbys, avhenger av interesser og bidrag fra lokalsamfunnet.

Innbyggertorget er åpent når det er arrangementer.»

Hentet fra Asker kommunens nettside

Dette har vi testet på innbyggertorget

- Etter skoletid /Askerbibliotekene
- Lev livet-treff /Seniorrådgiver
- Litteraturtime /Askerbibliotekene
- Rollespill /UngKultur
- Småbarnstreff
- Ad hoc: barnehageforestillinger, boklansering, skolebarn som leser for barnehagen osv.

Foto: Torbjørg Raen

Samskaping – i stort og smått

- Åpen lørdag
- Røyken videregående skole innreder kreativt rom for barn på Teglen
- Asker kulturfestival 2024
- Etablert «Morgenkaffenettverk» mellom offentlige tjenester i området

Foto: Privat

Områdeutvikling og nærdemokrati

Prosjektet har god dialog med utbyggerne.

28.10 ble områdeforum etablert

Våre hovedfunn

- Å være bindeledd mellom innbyggere, utbyggere og kommunen gir verdi for alle parter
- Det finnes masse ressurser lokalt. De vet ikke alltid hvilke muligheter som finnes. Ved å være til stede og legge til rette får vi til samskaping som ellers ikke ville skjedd.
- Vi har testet blant annet Etter skoletid, Leve livet-treff og Åpen lørdag. Det er store behov for møteplasser, og folk vil bidra.

Rapporten er tilgjengelig på Asker kommunes nettsider.

De tre konseptene i rapporten

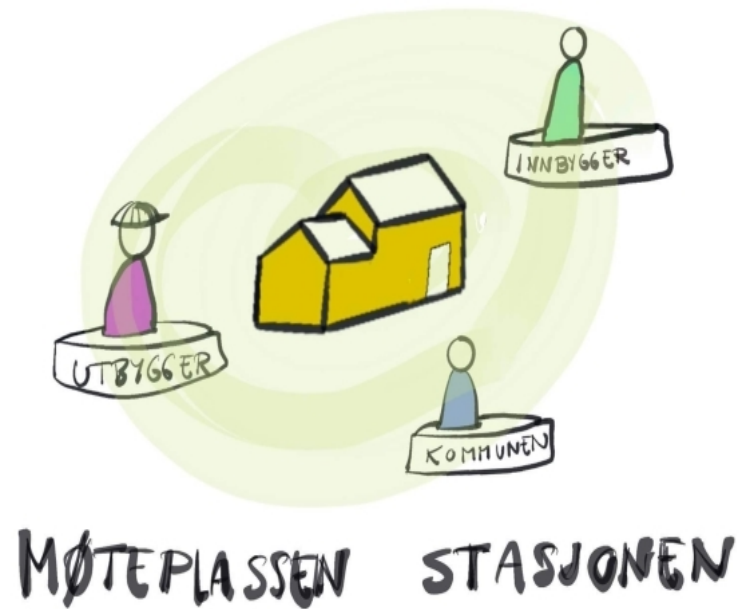
Konsept 1: Møteplassen Stasjonen

Konsept 2: Områdekoordinator

Konsept 3: "Tilbake til 2022"

Anbefalt konsept

- Mulighet til å utforske innbyggertorgetts rolle i helhetlig stedsutvikling
- Innbyggerne kan få eierskap til Stasjonen ved å være med å forme huset
- En møteplass med kafé som hjerte på en nøytral arena
- Samarbeide med næringslivet vil senke kommunens utgifter

Posten på dørterskelen

Inkludering av eldre i en stadig mer digital hverdag

Vi blir mange flere eldre i årene som kommer – vi passerte **1 million pensjonister** i 2022

For få hender

1 av 3 over 80 år opplever **ensomhet**. Antallet som er over 80 år vil tredobles før 2060

5 % av alle tilfeller av **demens skyldes ensomhet** blant eldre.

Behov for **trygghet**

Tilhørighet til samfunnet – å bli sett

600 000 eldre lever i digitalt utenforskap

Presset **kommuneøkonomi**

Geografi og gjør at leveranser hjem til folk i en **krise og/eller beredskapssituasjon** er krevende å organisere

Perspektivmeldingene siste 20ish år.

NOU 2020: 15 Det handler om Norge – Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene

NOU 2011:7 – Velferd og migrasjon: Den norske modellens framtid

Distriktsnæringsutvalget

2000

Foto: Hans Petter Martinussen

**Kan vi bruke en omstilling av
Posten til å skape ny
samfunnsnytte på tvers av
sektorer?**

Hvordan kan vi bidra til å redusere ensomhet blant eldre?

Kan vi hjelpe flere å mestre eget liv i eget hjem lengst mulig?

Hvordan kan vi nå frem med budskap til de som lever i digitalt utenforskap?

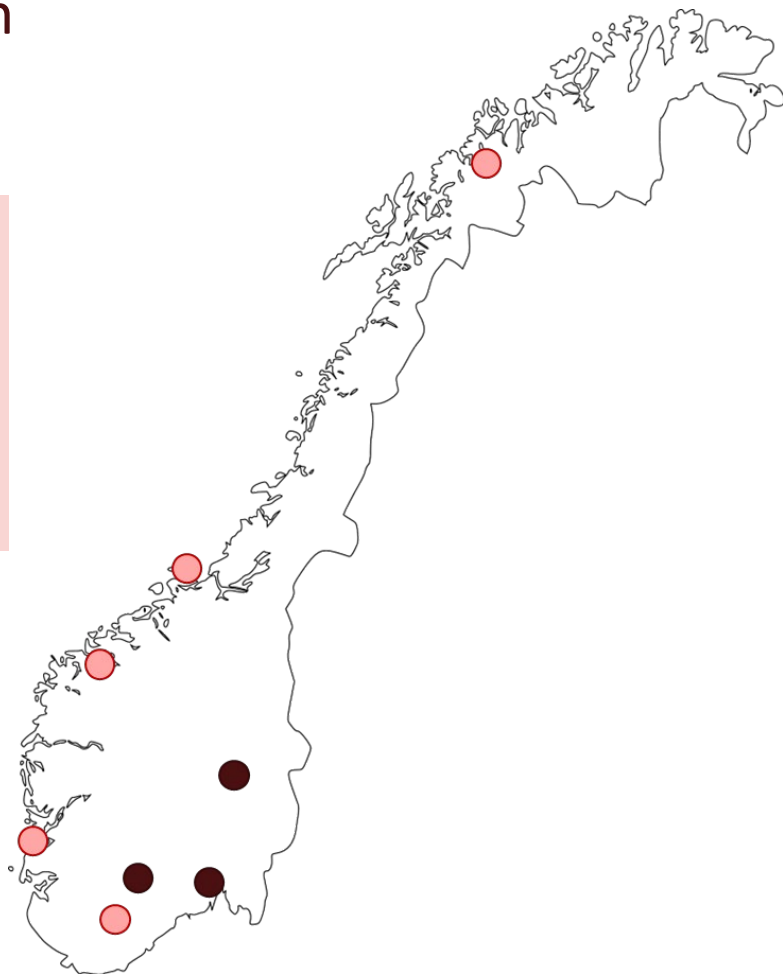

Hvordan skaper vi samarbeid og løsninger som bidrar til robust nasjonal beredskap?

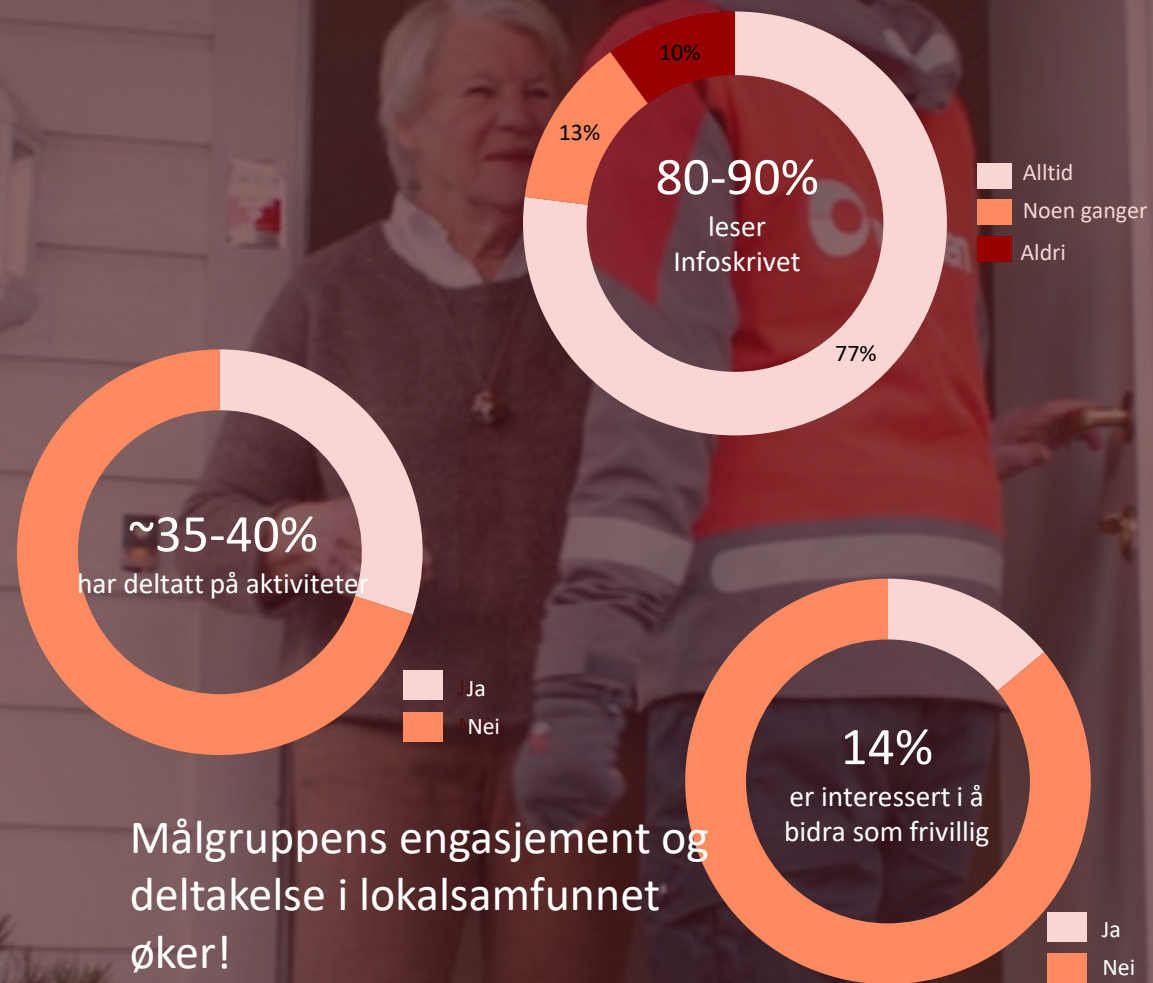
Film

Dørterskeltjenesten testes i 8 kommuner. Ca 5000 mottakere får ukentlig infoskriv levert på døra eller i postkassen

Ringsaker
Asker
Hitra
Bømlo
Evje/Hornes
Balsfjord
Ørsta
Tinn

Resultater fra mottakere som får infoskriv levert på døren:

Målgruppens engasjement og deltakelse i lokalsamfunnet øker!

Erfaringer fra Asker kommune

Pilot i to lokalsamfunn:

- Sætre (fra jan 2023) og Borgen (fra okt 2023)

Ukentlig informasjonskriv

- Sætre: 150 mottakere av på «dørterskelen» (75+).
350 mottakere får skrevet i postkasse (67 – 74år)
- Borgen: 247 får skrevet i postkassen (65+)

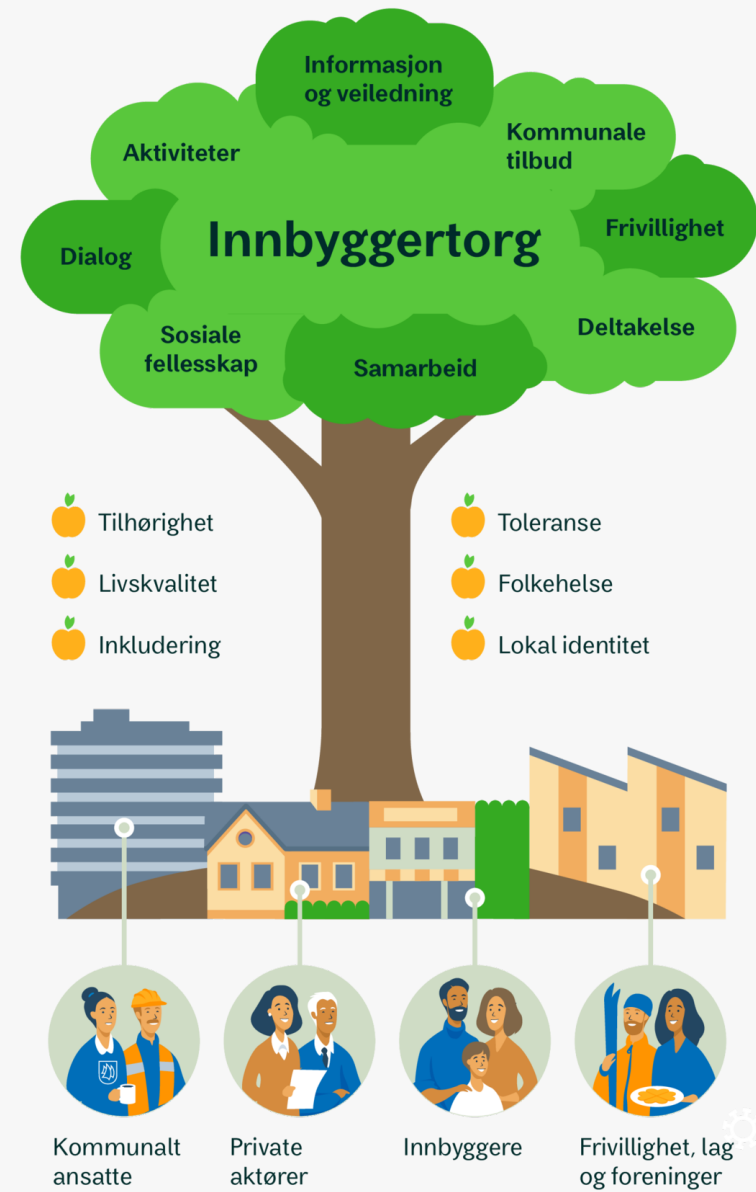
Samfunnsfloker må løses sammen

«Den viktigste oppgaven for kommuner som skal lage gode lokalsamfunn, er å koordinere og mobilisere ressurser lokalt»

-NOU 2020: 20. Det handler om Norge. Bærekraft i hele landet. Utredning om konsekvensene av demografiutfordringer i distriktene

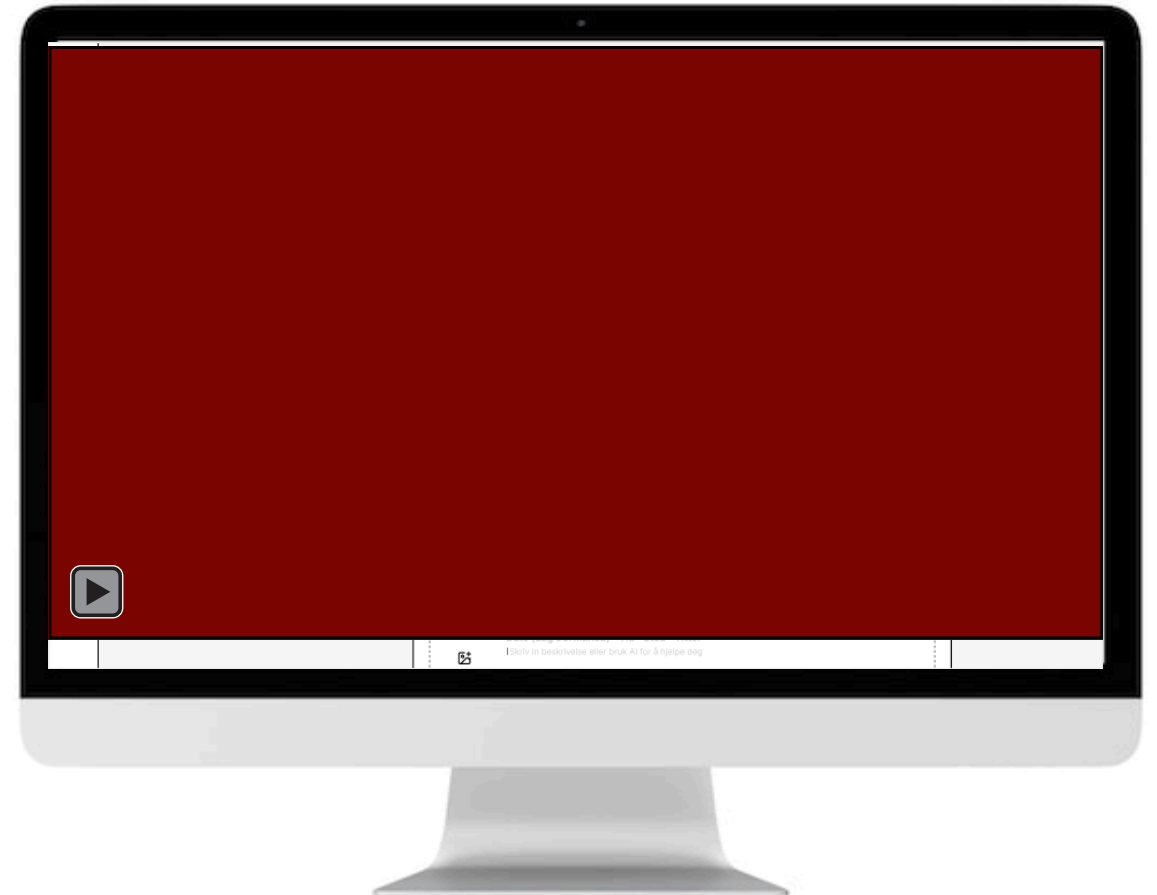
Dørterskeltjenenesten har gitt fart til eksisterende nettverk og skapt nye samarbeid

Illustrasjon: Hyper

Enkelt og lite
ressurskrevende å
produsere og levere
innhold til tjenesten

Udekket behov for målrettet informasjon

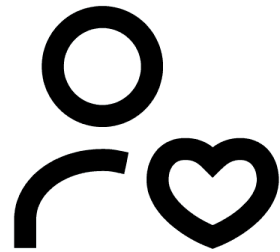
«Naboen får, men ikke jeg??»

«Jeg vil gjerne melde meg på dette»

Nøkkelfunn i implementeringen

- Tjenesten er relativt lite ressurskrevende
- Tjenesten har vært enkelt for kommunene å ta i bruk
- Tjenesten kan understøtte og styrke effekten fra eksisterende oppgaver i kommunen

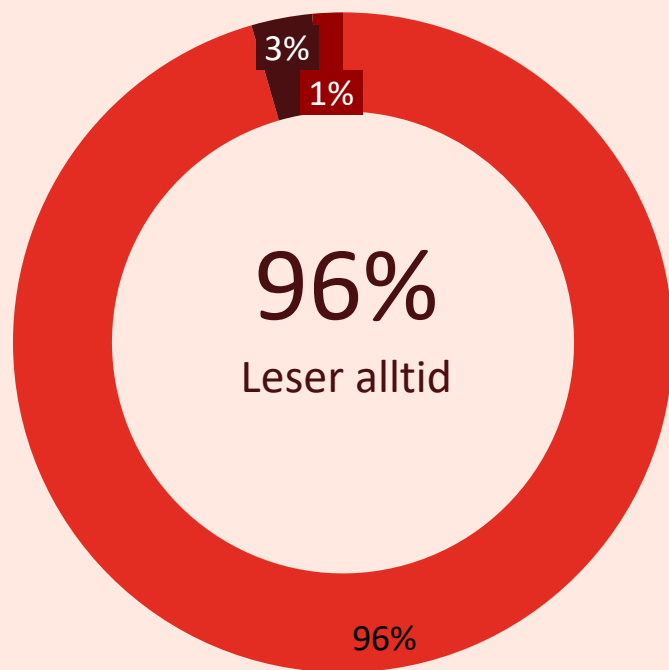
Nøkkelfunn i implementeringen (forts.)

- Det er positivt om tjenesten forankres på tvers av tjenesteområder i kommunen
- Tjenesten fungerer best når den er plassert hos innbyggernære tjenester, f.eks innbyggertorg eller frivillighetskoordinator.

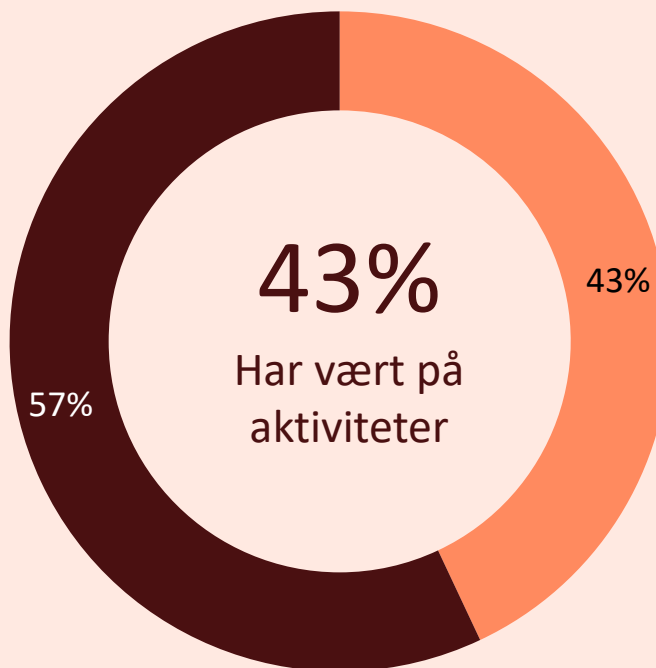

Resultater* Asker (Sætre)

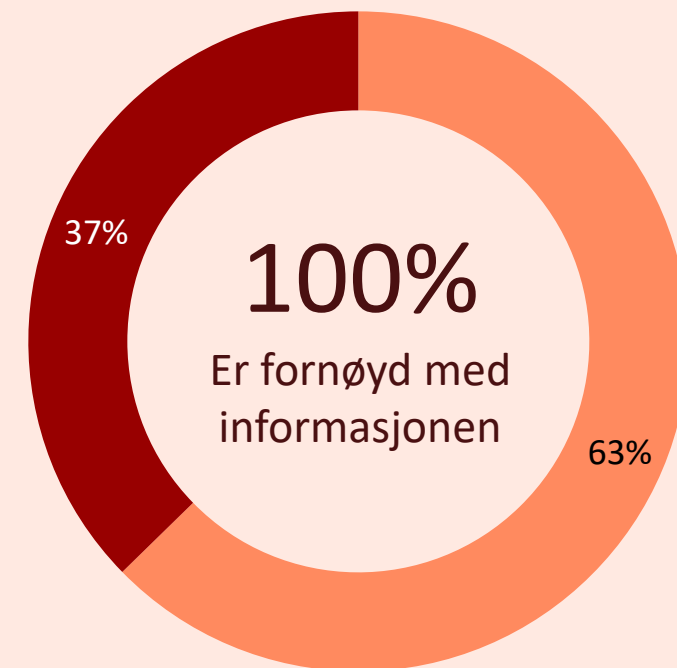
Hvor ofte leser du infoskrivet?

Har du vært på aktiviteter fordi du fikk vite om det via infoskrivet?

Er du fornøyd med info på side 2?

Alltid Ofte Noen ganger Aldri

Ja Nei

Veldig fornøyd Ganske fornøyd
Litt misfornøyd Misfornøyd

Frivilligrekruttering

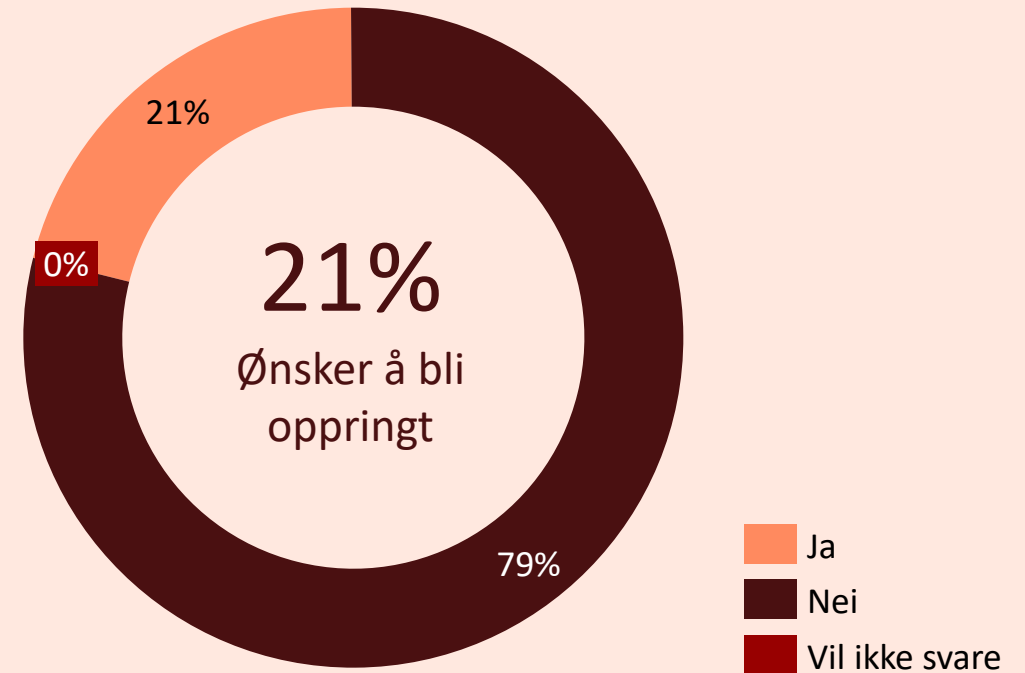
I forrige uke fikk du informasjon fra Sætre Vel.
Ønsker du å bli oppringt av Sætre Vel for en uforpliktende prat om hvordan du kan bidra?

76 personer ble spurt

Av disse ønsket 16 personer (21%) å bli kontaktet av frivilligsentralen

Veien videre - en nasjonal tjeneste?

- Regjeringen har oppnevnt et **ekspertutvalg** for å komme med råd (ved årsskiftet 24/25) om framtidens postpolitikk, inkludert nye samfunnsoppdrag også i andre sektorer

Veien videre

Fysiske menneskemøter

Fysisk informasjon levert på
dørterskelen hver uke

= inkludering av eldre
= bo trygt hjemme

Foto: Nina Hanssen

Hovedutvalg for medborgerskap

Presentasjon av tilleggsinnstillingen

31. oktober 2024

Handlingsprogram 2025–2028

Kommunedirektørens forslag

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Krevende tider gjør det enda vanskeligere å ta avgjørelser

Foto: Adobe Stock

Situasjonen er alvorlig, får konsekvenser og vil ramme mange innbyggere og ansatte

Vi har dårlig tid...

Foto: Adobe Stock

Vi er godt i gang og har lagt ned et stort arbeid

Perioden mai 2023 – september 2024:

Reduksjon av **139 årsverk totalt (243 ansatte)**

Det er lys i tunnelen...

- **Ca. 90 prosent** av Asker kommunes budsjett er som før.
- **Vi får til mye** til tross for flere år med krevende omstilling
- Vi har **god økonomistyring** og er godt i gang – ligger på **3. plass i kommunebarometeret**
- Budsjettet er **kompensert for befolkningsvekst og prisstigning**
- Fortsatt **skatteinntekter over landsgjennomsnittet**

Foto: Adobe Stock

Kommunesektoren er underfinansiert

- Kommuner og fylkeskommuner ligger an til en **massiv budsjettsprekk på rundt 15 mrd. kroner** i 2024.
- Kommunenes underskudd vil i gjennomsnitt være på **ca. 2 prosent**.
- Regjeringen vil vurdere dette i forbindelse med nysalderingen i desember.

Prisstigning – Energiutgifter – Renteutgifter

Pensjonsutgifter – Flyktningetilskudd – Skattesvikt

KS: – Kommunene klarer rett og slett ikke å finansiere tjenestene de har ansvaret for

86 prosent av kommunene som har merforbruk, rapporterer om merforbruk innen pleie og omsorg. – Tjenester som er avgjørende i folks liv, står på spill, mener KS-lederen. Foto: Magnus K. Bjerke

Mangler milliarder til kommuner og fylkeskommuner: – Velferdstjenester over hele landet er i spill

En helt fersk undersøkelse gjennomført av KS sine kommuneøkonomer, viser at kommuner og fylkeskommuner ligger an til en massiv budsjettsprekk på rundt 10 milliarder kroner i 2024.

Tone Sidsel Sanden

PUBLISERT 03.10.2024 - 20:55

– Det er for lite penger til å finansiere det innbyggerne forventer, og det Stortinget har pålagt kommunene å levere. Det må regjeringen og Stortinget ta innover seg – umiddelbart, sier KS-leder Gunn Marit Helgesen.

Forslag til statsbudsjett for 2025

- Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram baserer seg på **oppdaterte skatteanslag fra juni**.
- Sum effekter av statsbudsjettet 2025 gir en merinntekt på **19 mill. kroner**.
- Kommunedirektøren foreslår å **styrke netto driftsresultat** med dette.
- Netto driftsresultat vil da øke **fra 0,2 prosent til 0,4 prosent**.

Prop. 1 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2025

Statsbudsjettet

Nye tiltak i driftsbudsjettet

Effekter av statsbudsjettet

- Økte sentrale inntekter
- Økt anslag pris og deflator
- Økte pensjonsutgifter
- Styrke lavterskel innen psykisk helse
- Vaksinasjon mot covid-19 og pneumokokk
- Økt behov for sosialhjelp – endringer i engangsstønad ved fødsel og adopsjon
- Fosterhjemsløftet
- Økt elevtall statlige/private skoler
- Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage i 2024

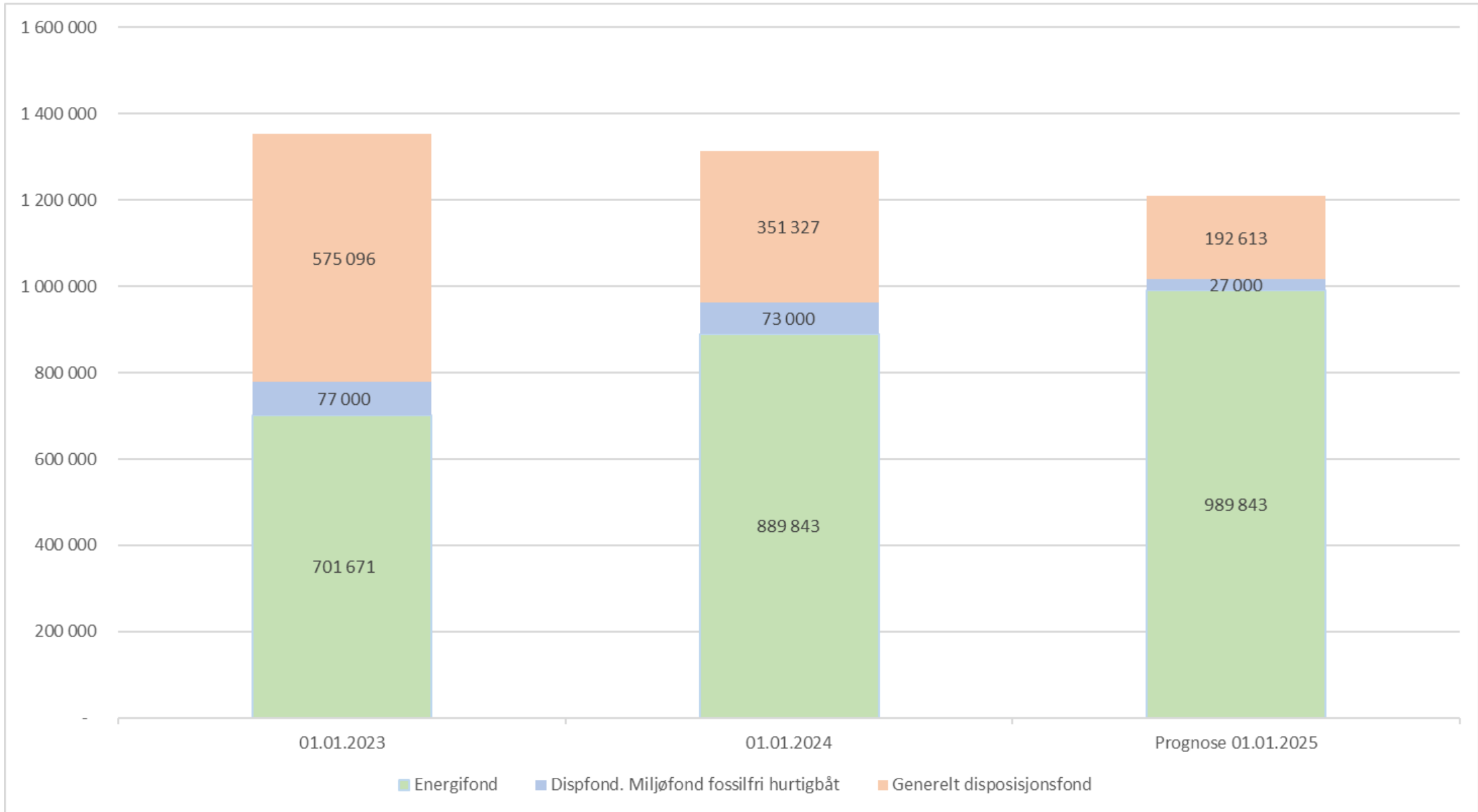
Nye tiltak

- Økte pensjonsutgifter kirken
- Finansiering av vedlikehold av kirkene - 1. tertialrapport 2024

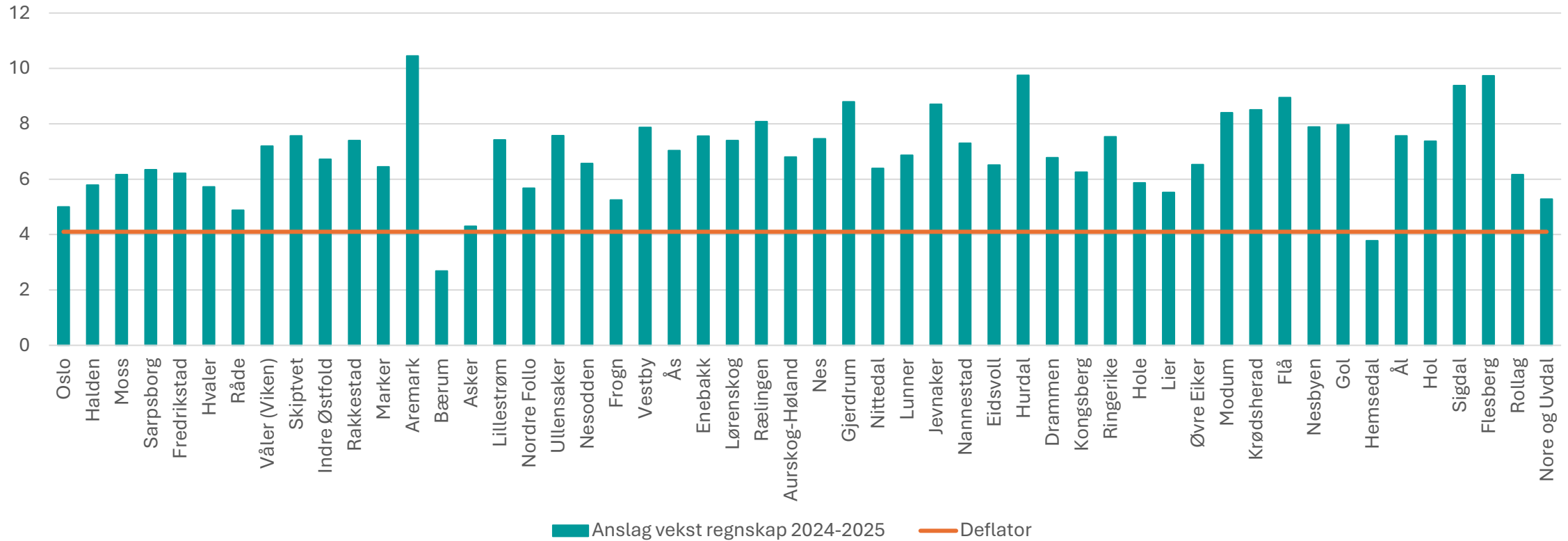
Bilde: Adobe Stock

Vesentlig reduserte frie reserver

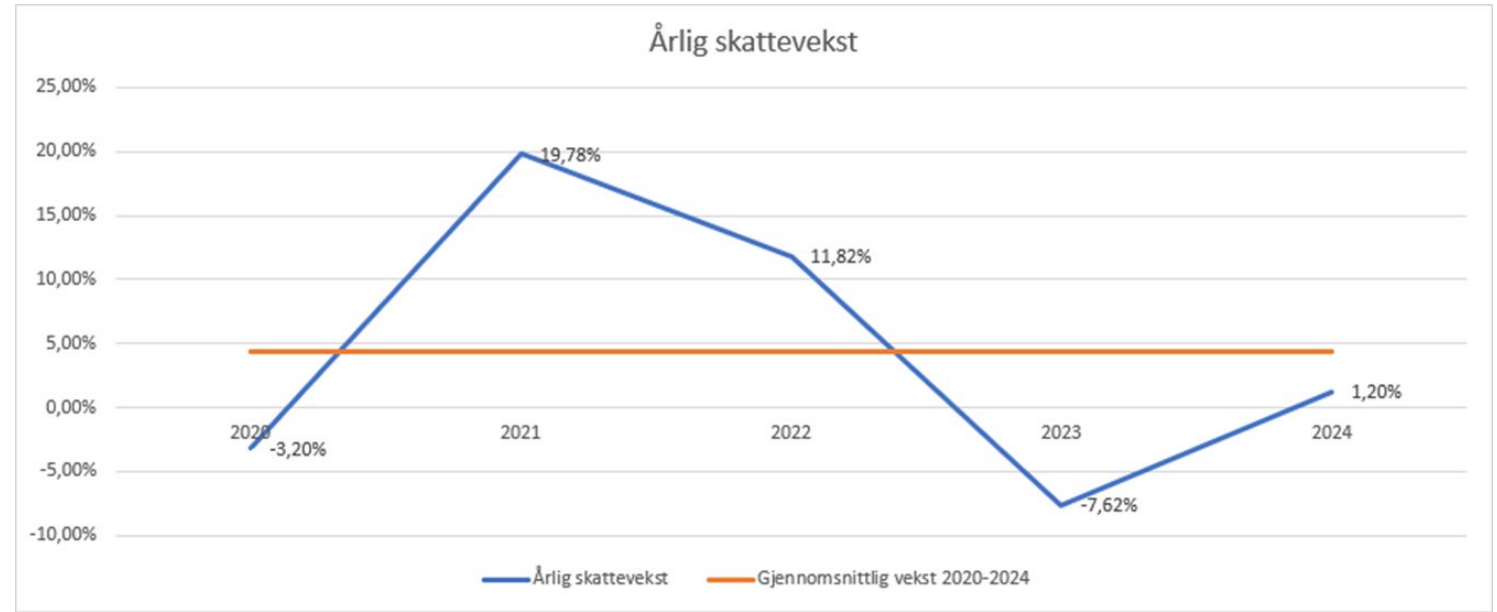

Regnskap 2024 og anslag i statsbudsjettet 2025 – handlingsrom?

Store variasjoner i skatteinntektene

- Store variasjoner i skatteinngangen
- Prognose på et budsjettavvik på 200-250 mill. kroner i 2024
- Krevende å lage gode anslag for 2025 ettersom skattegrunnlaget endres
- Asker nærmer seg en gjennomsnittskommune når det gjelder skatteinntekter

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt i prosent av landsgjennomsnittet	138	136	131	130	124	122	122	122
Skatt i prosent av landsgjennomsnittet etter inntektsutjevning	114	113	111	111	108	107	107	107

Rammene i statsbudsjettet endrer ikke på vedtatt omstillingsprogram

2024: 120 mill. kroner

2025: 200 mill. kroner

2026: 150 mill. kroner

Totalt: 470 mill. kroner over 3 år

Illustrasjon: Hyper

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat - tilleggsinnstillingen	0,4 %	1,5%	1,4 %	1,2%

Asker
kommune

Omstillingsprogrammet

Hovedstrategier for omstillingen

1. **Befolkningsvekst** – sikre økte skatteinntekter
2. **Løpende effektivisering** – økt produktivitet og bemanningstilpasning
3. **Endret tjenestetilbud** – kvalitet, omfang og struktur
4. **Økte inntekter** – gebyrer og brukerbetaling
5. **Redusere og utsette investeringer** – redusere kapitalkostnader i driftsbudsjettet
6. **Andre strategiske omstillingstiltak** – strukturtiltak for bedre ressursutnyttelse

Viktig å gjøre gode prioriteringer

Prioriteringskriterier

- Konsentrere ressurser til de kommunale **kjernefunksjonene** (lovpålagte oppgaver).
- Redusere tjenestenes **omfang og standard** til et lavere/nøkternt nivå.
- Skjerme **særlig sårbare personer** ved fastsettelse av enkeltvedtak og gebyrordninger.
- Opprettholde **forebyggende tjenester** med stor bruker- og samfunnseffekt.
- Opprettholde **utviklings- og innovasjonsarbeid** med stor organisasjons-, bruker- og samfunnseffekt.

Foto: Adobe Stock

Risiko og forsvarlighet

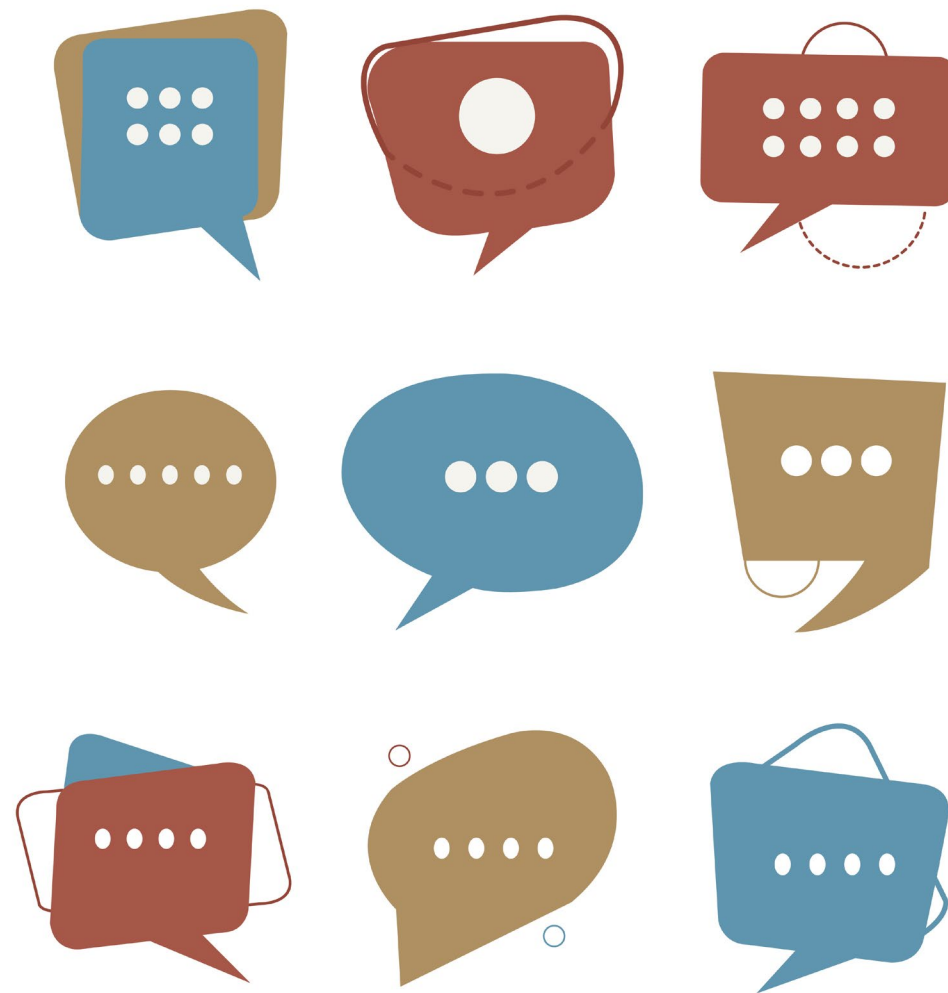

Foto: Adobe Stock

- **Minst mulig konsekvenser** for innbyggere, brukere og ansatte.
- **Etterleve lovkrav** og minimumsstandarder.
- **Risikovurderinger** før, under og etter iverksettelse (virksomhetene).
- **Statusgjennomgang** hvert tertial.
- **Omstillingsprogrammet vurderes som forsvarlig.**
- **Tjenestene vil fortsatt være i tråd med lov og forskrift.**

Innspill og medvirkning i utredningsfasen

- **Interne medvirkningsprosesser:** Ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten
- **Eksterne medvirkningsprosesser:** Innbyggere, brukere, næringslivet, frivilligheten, samarbeidspartnere

Illustrasjon: Adobe Stock

Omstillingsprogrammet for 2025

Ikke-prinsipielle omstillingstiltak

Løpende effektivisering
Økt produktivitet
Bemanningsstilpasning

Ca. 84 mill. kroner

Kommunedirektørens fullmakt

Prinsipielle omstillingstiltak

Bortfall av tjenester
Endret tjenestekvalitet og omfang
Strukturelle endringer

Ca. 146 mill. kroner

24 tiltak

Krever politisk beslutning

Alternative omstillingstiltak

Ikke fullt ut utredet
Vurderes som tiltak i 2026
Kan benyttes til evt. saldering

Ca. 26 mill. kroner

11 tiltak

Ca. 230 mill. kroner (inkl. omstillingsreserve)

Avgjørende å ha en omstillingsreserve

Bundne midler på ca. 30 mill. kroner.

Skal dekke opp for **forsinkelser/manglende helårseffekt** i gjennomføringen av omstillingsprogrammet.

Disponeres av kommunedirektøren.

Foto: Adobe Stock

Anbefalte omstillingstiltak - driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Nr	Tjenesteområde	Tiltak	2025	2026	2027	2028
1	Oppvekst	Endringer i skolestruktur - nedleggelse av skoler	12 500	30 000	30 000	30 000
2	Oppvekst	Endringer i barnehagestruktur - nedleggelse av barnehager	2 000	4 060	4 060	4 060
3	Oppvekst	Avvikling av Home-Start Familiekontakten	2 000	2 000	2 000	2 000
4	Oppvekst	Avlastningsinstitusjoner for barn og unge - endret tilbud	2 000	2 000	2 000	2 000
5	Velferd	Trinnvis oppstart av sykehjem i Heggedal		20 000	55 000	72 250
6	Velferd	Avvikle avlastningstiltak for pårørende til hjemmeboende med demens	2 000	2 000	2 000	2 000
7	Velferd	Avvikle fritidsklubber for personer med nedsatt funksjonsevne	1 000	1 000	1 000	1 000
8	Velferd	Redusere rehabiliteringsplasser ved CAN Altea	1 750	1 750	1 750	1 750
9	Velferd	Redusert tilskudd til VTA-bedrifter	1 000	1 000	1 000	1 000
10	Medborgerskap	Endre innbyggertorgstrukturen	5 000	10 000	10 000	10 000
11	Medborgerskap	Redusere tilskudd til frivillighet, kultur, idrett og kirke	8 600	12 000	12 000	12 000
12	Medborgerskap	Endret bibliotektilbud	2 000	2 000	2 000	2 000
13	Samfunnstjenester	Redusert satsing på sirkulærøkonomi - avvikle Om igjen	2 000	2 000	2 000	2 000
14	Samfunnstjenester	Redusert innsats innen klima og miljø	1 000	1 000	1 000	1 000
15	Samfunnstjenester	Formålsbygg og boliger - arealeffektivitet	7 000	17 000	17 000	17 000
16	Samfunnstjenester	Kontorarbeidsplasser - arealeffektivitet	8 000	12 000	20 000	40 000
17	Samfunnstjenester	Redusere verdibevarende vedlikehold	56 000	56 000	56 000	56 000
18	Samfunnstjenester	Redusert ramme til Asker og Bærum brann og redning (ABBR)	6 500	6 500	6 500	6 500

Anbefalte omstillingstiltak - driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Nr	Tjenesteområde	Tiltak	2025	2026	2027	2028
19	Samfunnstutvikling	Redusere næringsbudsjettet	2 000	2 000	2 000	2 000
20	Organisasjon, utvikling og styring	Redusere streaming av politiske møter	400	400	400	400
21	Organisasjon, utvikling og styring	Redusere antall valgkretser	500		500	
22	Organisasjon, utvikling og styring	Redusere årsverk i tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling	10 000	20 000	20 000	20 000
23	Tjenesteovergripende	Økt utbytte fra kommersielle selskaper	10 000	20 000	20 000	20 000
24	Tjenesteovergripende	Redusere renter og avdrag - økt salg av eiendom	2 000	4 000	6 000	8 500
	Oppvekst	Oppvekst - innenfor kom.dir. fullmakt	24 708	35 260	35 260	35 260
	Velferd	Velferd - innenfor kom.dir. fullmakt	30 850	43 245	43 245	43 245
	Medborgerskap	Medborgerskap - innenfor kom.dir. fullmakt	6 789	9 566	9 566	9 566
	Samfunnstjenester	Samfunnstjenester - innenfor kom.dir. fullmakt	10 800	16 878	16 878	16 878
	Samfunnsutvikling	Samfunnsutvikling - innenfor kom.dir. fullmakt	2 000	3 355	3 355	3 355
	Organisasjon, styring og utvikling	Organisasjon, styring og utvikling - innenfor kom.dir. fullmakt	9 100	12 986	12 486	12 986
	Tjenesteovergripende	Omstillingsreserve - bundne midler	-29 497		-44 999	-84 749
		SUM	200 000	350 000	350 000	350 000

*Radene markert med grått er ikke-prinsipielle omstillingstiltak som gjennomføres ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning, og som ligger under kommunedirektørens fullmakt. Disse er nærmere omtalt i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028.

Alternative omstillingstiltak - driftstiltak

Beløp i 1000 kr

Nr	Tjenesteområde	Tiltak	2025	2026	2027	2028
25	Oppvekst	Redusere antall plasser i barnebolig	2 000	3 000	3 000	3 000
26	Oppvekst	Redusere antall leirskoledager	1 000	2 000	2 000	2 000
27	Oppvekst	Redusere lærertettheten	2 000	2 000	2 000	2 000
28	Oppvekst	Redusert antall årsverk i skolehelsetjenesten	2 000	2 000	2 000	2 000
29	Velferd	Utsette arbeids- og aktivitetssenter på Klokkarstua	2 400	2 400	2 400	2 400
30	Medborgerskap	Redusert tilbud til ungekultur	1 000	1 000	1 000	1 000
31	Medborgerskap	Redusere antall elevplasser i kulturskolen og avvikle/reducere Den kulturelle spaserstokken	500	500	500	500
32	Medborgerskap	Ytterligere redusere tilskudd til frivillighet, kultur, idrett og kirke	8 900	12 000	12 000	12 000
33	Samfunnstjenster	Parkeringsavgifter - fjerne gratisparkering og innføre lav sats fra første	1 500	1 500	1 500	1 500
34	Samfunnstjenster	Redusert brøytstandard på prioriterte gang- og sykkelveier	1 900	1 900	1 900	1 900
35	Samfunnsutvikling	Redusere årsverk i tjenesteområdet Samfunnsutvikling	3 000	3 000	3 000	3 000
		SUM	26 200	31 300	31 300	31 300

Kommunebarometeret – kultur – 80. plass

Rangering

	2019	2020	2021	2022	2023
KUL01 Besøk i folkebibliotek per innbygger	73	120	116	138	115
KUL02 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ¹⁵	46	95	137	153	104
KUL03 Utlån per innbygger	132	169	208	184	158
KUL04 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	153	187	151	156	114
KUL05 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	36	69	62	54	46
KUL06 Kinobesøk per innbygger	70	136	125	123	125
KUL07 Ansatte kulturarbeidere i kommunen, per 1000 innbygger ¹⁵	57	77	270	84	51
KUL08 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	265	281	264	266	258
KUL09 Antall timer i kulturskolen, per elev ¹⁵	152	228	209	244	225
KUL10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	225	260	198	204	208
KUL11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	132	149	121	141	109

Prioritering (netto 2023-tall per innbygger)

	Netto driftsutgifter kultur 2023	Herav bygg (kultur- og idrettsbygg)	Folkebibliotek per innbygger	Kulturskole	Idrett (inkl. bygg)	Allmennkultur (inkl. bygg)	Kirke og gravferd
Asker	4 163	2 101 (3/4 idrett)	376	378	1 817	1 627	578
Fredrikstad	2 559	1 005	291	186	904	1 218	596
Drammen	2 883	1 097	307	274	1 010	1 443	575
Bærum	3 546	1 485	400	339	1 440	1 386	890
Lillestrøm	2 923	1 147	360	329	905	1 346	405
Kristiansand	3 296	1 118	333	304	916	1 742	770
Stavanger	5 067	1 439	389	425	1 923	2 343	766
Sandnes	3 091	1 384	230	488	1 313	1 078	748
Bergen	3 521	1 382	321	249	1 332	1 706	656
Trondheim	3 079	799	249	412	1 260	1 077	606
Tromsø	2 916	957	287	364	960	1 090	496
Snitt KOSTRA-gruppe 12	3 443	1 267	322	336	1 294	1 506	656

KOSTRA oppsummert

- Asker ligger høyt på kultur, inkl. idrett.
- Årsaken er primært byggkostnader, hovedsakelig idrettsbygg.
- Ellers bidrar en desentralisert struktur i bibliotek og kulturskole til at disse er over snittet.
- Kirke og gravferd er under snittet.

Kunnskapsgrunnlag brukt i utredningsarbeidet

- Evalueringsrapport – verbalvedtak om innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum
- Evalueringsrapport Spikkestad innbyggertorg
- Innspillsundersøkelse til brukere av bibliotek og innbyggertorg
- Høringsinnspill fra tilskuddsmottakere
- Spørreundersøkelse om evaluering av tilskuddsordninger
- Bruksstatistikk for innbyggertorg og bibliotek
- Statistikk fra tilskuddssystemet

Hvordan har vi prioritert?

- Innsatsområder og strategier i temaplanene er lagt til grunn for å velge hva som er utarbeidet i omstillingspakke 1.
- Kommunedirektørens prioriteringskriterier er benyttet i omstillingspakke 2, hvor kommunedirektøren har vurdert hvor det er et reelt handlingsrom.
- **Innbyggertorg:** Erfaringer fra bruken av innbyggertorgene er lagt til grunn for å velge hvilke tiltak som er mest skånsomme for brukerne, særlig frivillighetens bruk av møteplasser.
- **Bibliotek:** Bruksmønster og utviklingsmuligheter er lagt til grunn for å velge hvilke tiltak som er mest skånsomme for brukerne.
- **Tilskudd:** Prioritert å skjerme sårbare grupper, de søkbare ordninger som er mest viktige for ulike målgrupper og avtalebaserte tilskudd hvor det antas å være lite reelt handlingsrom med tanke på å opprettholde et mangfold av aktivitet.

Medvirkningsprosesser

- **Brukere:**
  - Dialogmøter med paraplyorganisasjoner våren 2024.
  - Innspillsundersøkelse til brukere av bibliotek og innbyggertorg.
  - Informasjonsmøte til alle tilskuddsmottakere.
  - Møter med alle faste tilskuddsmottakere, og mulighet for skriftlige innspill innen 27. september.
- **Ansatte:**
  - Medvirkning i alle berørte virksomheter i medbestemmelsesmøter.
  - Spørreundersøkelse til ansatte i innbyggerdialog og frivillighet.
  - Informasjon og diskusjon i direktørens dialogmøter for tjenesteområdet.

Asker
kommune

Ikke-prinsipielle tiltak i medborgerskap

Tiltak på kommunedirektørens fullmakt

- Ikke justere tilskudd med pris- og lønnsvekst
- Redusert kjøp av tjenester (IF)
- Økte inntekter Røykenbadet (IF)
- Effektivisering kafe Risenga svømmehall (IF)
- Avvikle tilsynsvaktordningen (IF)
- Kvalitetsutvikling i Aktiv Fritid (IF)
- Økte inntekter servering Asker kulturhus (KL)
- Mer kommersialisering kulturhusene (KL)
- Opplæring, kurs og reise (KL)
- Driftsmidler kulturarenaer (KL)
- Fjerne kulturnatt (KL)
- Kutt Buskerud teater (KL)
- Innleide instruktører ungekultur (KL)
- Økte inntekter ungekultur (KL)
- Gruppeundervisning og bemanningstilpasning (KS)

Asker
kommune

Prinsipielle tiltak i medborgerskap

Asker
kommune

Endre innbyggertorgstrukturen

Beskrivelse

- Tre innbyggertorg foreslås opprettholdt/videreført:
  - Heggedal innbyggertorg
  - Sætre innbyggertorg
  - Holmen innbyggertorg
- Tre innbyggertorg foreslås nedskalert til et minimum:
  - Tofte innbyggertorg
  - Borgen innbyggertorg
  - Slemmestad innbyggertorg
- To innbyggertorg foreslås avviklet:
  - Asker innbyggertorg
  - Spikkestad innbyggertorg

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

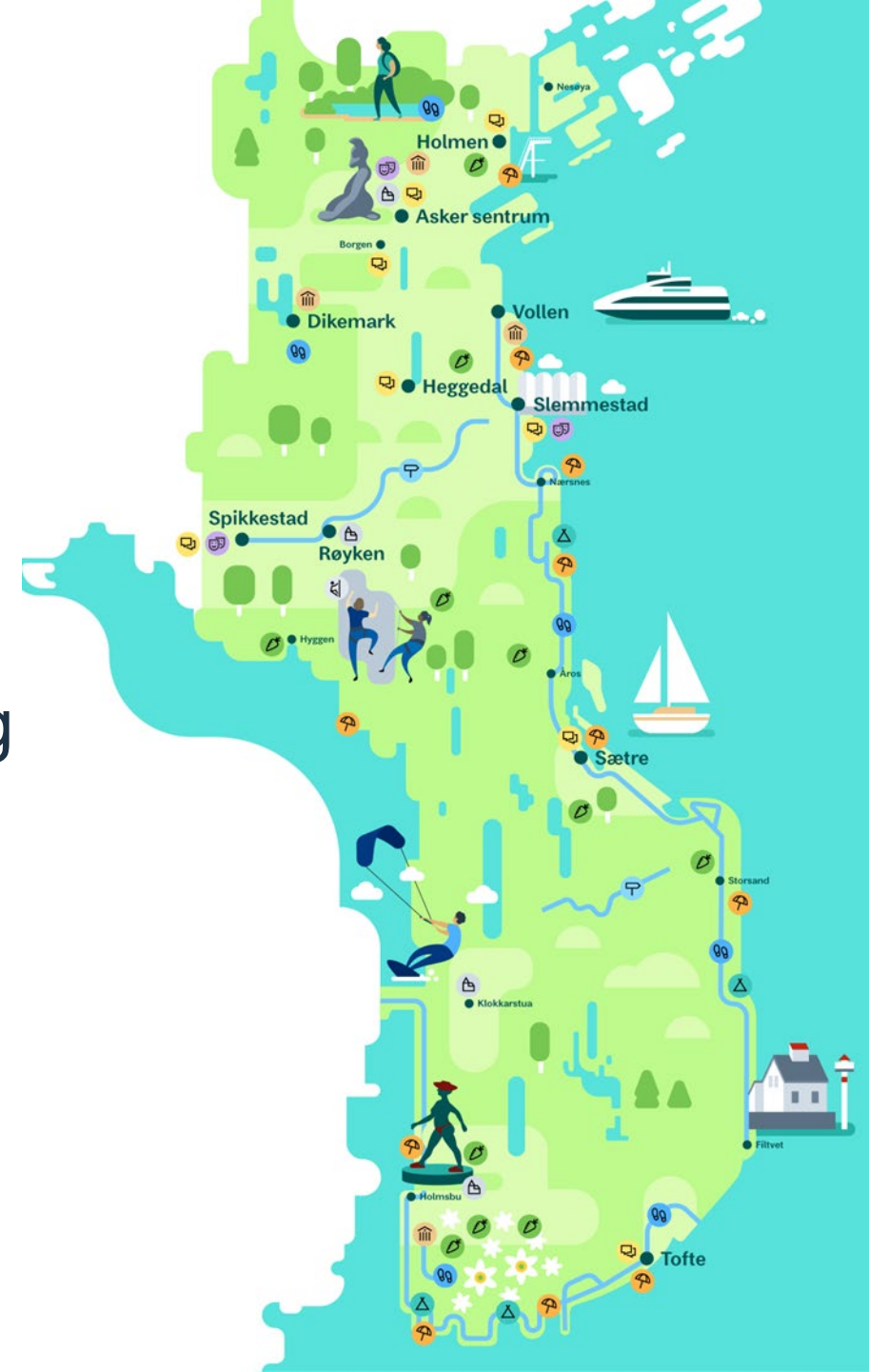
- Konsekvensene varierer avhengig av hvilke endringer som gjennomføres ved det enkelte innbyggertorg.
- 10-12 årsverk lavere bemanning.
- Kan fortsatt tilby tjenester nær der folk bor.
- Kan fortsatt videreføre satsingen på medborgerskap og samskaping.
- Frivilligheten vil fortsatt ha god tilgang på lokaler.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Endre innbyggertorgstrukturen	5 000	10 000	10 000	10 000

Anbefalingen i tilleggsinnstillingen

Hovedelementer

1. Innbyggertorgstrukturen
2. Rådgiverressurser
3. Førstelinje for kommunal veiledning og informasjon

Endring i innbyggertorgstrukturen

Tre innbyggertorg opprettholdes/videreføres:

- Heggedal innbyggertorg
- Sætre innbyggertorg
- Holmen innbyggertorg

Dette innebærer at kommunen sikrer drift av tre store innbyggertorg som er geografisk spredt i kommunen (nord, midt og sør), og at dagens funksjoner opprettholdes.

Driften ved Heggedal innbyggertorg samorganiseres ytterligere med biblioteket, og driften ved Sætre innbyggertorg samorganiseres ytterligere med biblioteket og den kommunale frivilligsentralen.

Tre innbyggertorg nedskaleres

- Tofte innbyggertorg
- Borgen innbyggertorg
- Slemmestad innbyggertorg

Dette innebærer at lokalene vil være ubemannet deler av tiden, med større grad av selvbetjening. Det blir også redusert lokal kommunal veiledning, redusert tilrettelegging for frivilligheten og redusert tjenestetilbud fra øvrige kommunale virksomheter. Den kan bli økt ventetid for å få svar på henvendelser, og innbyggerne kan få **en redusert opplevelse av å ha et kommunalt knutepunkt «kommunen nær der du bor» i lokalsamfunnet.**

Innbyggertorgene som nedskaleres beholder en ressurs som **områdekoordinator**. Ressursen vil være en lokal representant for kommunen og være et kontaktpunkt mellom kommunen og lokalsamfunnet. Medarbeideren vil kunne koble henvendelser fra innbyggere og lokale organisasjoner og virksomheter og kunne bidra i samskappingsprosjekter, områdemodning og stedsutvikling. Øvrige oppgaver må tilpasses og prioriteres i dialog med lokale aktører og etter lokale behov.

Lokaler/møterom beholdes og skal være tilgjengelige for allmenheten som i dag.

To innbyggertorg avvikles:

- Asker innbyggertorg
- Spikkestad innbyggertorg

Asker innbyggertorg avvikles i dagens form. Det innebærer at kommunal drift av møteplasskaféen avvikles, det blir redusert tilrettelegging for frivillighet, redusert arbeid med lokalsamfunnsutvikling, samt færre lokaler til lån/leie. Kommunal veiledning (innbyggerservice) blir imidlertid opprettholdt.

Spikkestad innbyggertorg har vært et prosjekt under planlegging, og dette blir nå avviklet. Det innebærer at kommunen avvikler den koordinerende ressursen for lokalsamfunnsutvikling i Spikkestad, og at planene om etablering av innbyggertorget ikke videreføres.

Redusert kapasitet i kommunens førstelinje for veiledning og informasjon og mindre kapasitet til innovasjon og utvikling

Videre innebærer det at **kommunal veiledning og informasjon omorganiseres**, noe som betyr færre ressurser og mindre kapasitet til fysisk veiledning andre steder enn i Asker sentrum, samt færre ressurser til organisering og gjennomføring av forhåndsvalg.

Det innebærer også en **reduksjon av rådgiverressurser**, slik at kommunen får færre ressurser som å være pådriver for og gjennomfører av tverrfaglige initiativ, for eksempel knyttet til samfunnsflokene, kommunikasjonsarbeid og digitaliseringsprosjekter.

Asker
kommune

Endret bibliotektilbud

Beskrivelse

- Foreslår å avvikle Midtbygda bibliotek
  - Lave besøkstall (2 prosent)
  - Primært brukt av elever og lærere ved skolen
  - Lite egnet beliggenhet som folkebibliotek
- Foreslår å redusere åpningstidene ved alle bibliotek
  - På tidspunkt med lave besøkstall

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Noe redusert bibliotektilbud til innbyggerne.
- Kommunen vil fortsatt ha et godt og forsvarlig bibliotektilbud.

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Endret bibliotektilbud	2 000	2 000	2 000	2 000

Anbefalinger i tilleggssinnstillingen

01

**Avvikle
Midtbygda
bibliotek**

02

**Reduserer
åpningstider for
kveld på alle
bibliotek**

03

**Redusere
åpningstider på
lørdager i Asker
sentrum**

Avvikle Midtbygda bibliotek

Biblioteket på Midtbygda ligger vegg i vegg med skolebiblioteket. De fleste som bruker tilbudet er skolens elever, foreldre og lærere. Biblioteket er lite brukt som møteplass eller offentlig arena for samtale og debatt, og beliggenheten vurderes som grunn for det. Biblioteket ligger i et skolebygg. Midtbygda bibliotek anbefales avviklet fordi biblioteket vurderes som uegnet plassert som folkebibliotek, og hovedbrukergruppen vil kunne ivaretas gjennom skolebiblioteket som allerede finnes på skolen.

Midtbygda bibliotek har lavt besøkstall og brukes i dag primært av elever og lærere ved skolen.

Avvikle Midtbygda bibliotek (forts.)

I vurderingen av bibliotekstrukturen er det lagt til grunn ulike kriterier som; knutepunkt, tettstedsutvikling, lokalmiljø, nærhet til andre tjenester og møteplasser, og hvor god muligheten er for å kunne drive et tilgjengelig offentlig folkebibliotek.

Med tanke på plassering i lokalmiljøene og tettstedsutviklingen ligger fem av seks bibliotek i kommunen sentralt med tanke på innbyggertetthet og ferdsel. Bibliotekene har også nærhet til andre aktører og tjenester. Tre av bibliotekene ligger på et innbyggertorg. Midtbygda bibliotek er det eneste biblioteket som vurderes uegnet plassert.

Reduserer åpningstider ved alle bibliotek

Redusere
åpningstider på alle
bibliotek fra 20.00
og 19.00 til 18.00

Redusere
åpningstider i
Asker sentrum på
lørdager fra 17.00
til 16.00

Reduksjon av åpningstider

- Askerbibliotekene har ulike åpningstider, og Asker sentrum har som det største og mest besøkte biblioteket, kveldsåpent hver dag og åpent hver lørdag. For å opprettholde dagens åpningstider må bibliotekene bemannes med ekstra personale i tillegg til de faste ansatte. Alle de faste ansatte jobber kvelder og lørdager i turnus. Endringer i åpningstidene vil kunne gi en besparelse i kvelds- og lørdagstillegg og redusere behovet for ekstra personale
- Reduksjonen i åpningstidene er anbefalt på tidspunkt hvor besøkstallet er synkende utover dagen og kvelden.

Konsekvenser av anbefalingen

Færre bibliotek i kommunen vil bety færre lovpålagte møteplasser og et svekket tilbud til innbyggerne. Innbyggerne i Røykenområdet vil måtte reise lengre for å få gratis tilgang til bibliotek-tjenester som bok- og mediautlån, aviser, informasjon og kunnskap på ulike språk, arrangementer, kulturelle opplevelser og aktiviteter. Målet om å ha likestilte tjenester og tilganger vil bli svekket og tilbudet Etter-skoletid i regi av biblioteket vil bli borte for elevene på skolen.

Imidlertid, i og med at biblioteket på Midtbygda ligger vegg i vegg med skolebiblioteket på Midtbygda skole og flertallet av brukerne er skolens elever og lærere vil konsekvensene ikke bli så store som om et av de andre bibliotekene blir nedlagt. Biblioteket på Midtbygda har en plassering som er usentral og uegnet, og dersom lokalet frigjøres kan skolen i større grad benytte det til andre formål.

Konsekvenser av anbefalingen

Ved å redusere åpningstidene vil tilbudet til innbyggerne svekkes. Å få mindre tilgang på viktige tjenester som ivaretas av fagpersonalet på bibliotekene og også erfare at en trygg tilstedeværelse er redusert, vil kunne bidra til at besøket vil gå ned. Likefullt viser statistikken at hovedandelen av brukerne er på bibliotekene før klokka seks, og de vil dermed ikke bli så påvirket av ubemannet bibliotek. Innbyggerne vil fortsatt kunne benytte seg av meråpent-bibliotek.

En annen konsekvens er at handlingsrommet for å programmere arrangementer og aktiviteter på kveldstid vil bli svekket, men det vil kunne løses på andre måter som f.eks. ved å forskyve arbeidstid og bibliotekets åpningstider enkelte dager.

Konsekvenser for brukere, planer og strategier:

Færre bibliotek i kommunen vil bety færre lovpålagte møteplasser og et svekket tilbud til innbyggerne. Noen vil måtte reise lengre for å få gratis tilgang til bok- og mediautlån, aviser, informasjon og kunnskap på ulike språk, arrangementer, kulturelle opplevelser og aktiviteter. Et mål om likestilte tjenester og tilganger vil bli svekket.

Kortere åpningstider vil begrense innbyggernes muligheter til å oppleve og delta på bibliotekets innhold. Tilgangen på de ansattes kompetanse, veiledning og trygge tilstedeværelse vil bli svekket. Målsetningen om å fortsette veksten og satsningen på bibliotek vil kunne svekkes.

Asker
kommune

Redusere tilskudd til frivillighet, kultur, idrett og kirke

Beskrivelse

- Forslår å redusere tilskuddsrammen med til sammen 12 mill. kroner, totalt 10 prosent.
- Frivillighet, kultur og idrett – 10 prosent
  - Redusere søkbare tilskudd
  - Redusere faste tilskudd
- Kirken – 5 prosent i 2025, 10 prosent fra 2026

Risiko, konsekvenser og forsvarlighet

- Frivillighet, kultur og idrett:
  - Skjermet særlig sårbare grupper
  - Kan medføre redusert frivillig aktivitet
- Kirken:
  - Trinnvis opptrapping
  - Kan medføre redusert aktivitet

<i>Beløp i 1000 kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Redusere tilskudd til frivillighet, kultur og idrett	5 200	5 200	5 200	5 200
Redusere tilskudd til Asker kirkelige fellestråd	3 400	6 800	6 800	6 800
Sum	8 600	12 000	12 000	12 000

Tilskudd/mottakere som skjermes

- HURØ-gjengen, PANUA og Asker gatelag
- Museene i Akershus
- Korps- og orkesteravtalen
- Stiftelsen NIE teater
- Asker kulturråd
- Asker idrettsråd, inkl. aktivitetsguider, idrettsglede og idrettskontakter
- Ikke-kommunale frivilligsentraler og NaKuHels samarbeidsavtale
- Den norske turistforening
- Tilskudd til drift av fotballbaner
- Områdeforum
- Frivillighetspris, kulturpris, idrettsstipend og kulturstipend

Tilskudd/mottakere som skjermes (forts.)

- Følgende tilskudd som ble gitt som éngangstilskudd i 2024 videreføres:
  - Idrettsrådets solidaritetsfond
  - Kulturrådets solidaritetsfond
  - Tilskudd til eksisterende idrettsaktiviteter for personer med funksjonsvariasjoner, inkl. ved transportutfordringer
  - Kompensasjon til bassengleie for revmatikerforeninger
  - Hodetilskudd for barn og unge
  - Leietilskudd for barn og unges aktiviteter
  - Sommerferieaktiviteter
  - Fritidskassa, som også forsøkes styrket
  - Tilskudd til mindre investeringer, anlegg og utstyr for idrettslag
  - Fotballpotten

Tilskudd som foreslås redusert (reduksjonen i parentes)

- Aktivitetspotten stenges for idretts- og friluftsansjoner og frivilligsentraler, reduksjon i jubileumstilskudd og frivillighetspakka for nye foreninger (2,8 mill.)
- Frivillighetspakken reduseres med 5.000 for alle satser, og voksenforeninger får da ikke lenger frivillighetspakken (960.000)
- Tilskudd privateide lokaler og anlegg forbeholdes idrett (350.000)
- Fritidskassa forbeholdes foreninger som ikke har mulighet til å søke på egne fond/paraplyorganisasjonens fond
- Driftstilskudd til Asker skiklubb til islegging av Føyka (10.000)
- Det gule huset, Heggedal hovedgård og Asker kunstforening reduseres 20 %, men går fra å søke til å få avtale om fast tilskudd (140.000)

Tilskudd som foreslås redusert (forts.)

- Leietilskudd til Asker husflidslag (25.000 fra 2026)
- TV-aksjonen (150.000)
- Asker kirkelige fellesråd reduseres med 3,4 mill. i 2025 og ytterligere 3,4 mill. i 2026
  - Men: får éngangskompensasjon for økte pensjonsutgifter i 2025 og overføring av 1,25 mill. til kirkevakta fra investering til drift gjøres permanent)
  - Gebyrer for kremasjon og festeavgift økes til nivå som Bærum

Tilskudd som fjernes

- Tilskudd til mindre investeringer, anlegg og utstyr til kultur, frivillighet og friluftsliv (400.000)
- Tilskudd til Hurum historielag til forsikring av kommunalt eid kunstverk erstattes av kommunal egenassuransse (10.000)
- MS Rigmor og Rigfar (60.000)
- Engangstilskudd til idrettsrådets aktivitetsguider i 2024 forlenges ikke (100.000)

Dette er ikke omfattet av endringene i denne omgang

- Fordelen av rentefrie lån til forskuttering av spillemidler
- Fordelen av eventuelle bedre lånebetingelser som følge av kommunal lånegaranti
- Gratis utlån av lokaler
- Subsidierte langsiktige leieavtaler til frivillighet og andre
- Verdien av kommunal tidsbruk

Kort om vår vurdering av konsekvenser

- Det kan bli utfordrende for flere å videreføre driften i samme omfang.
- Frivillig engasjement i kommunen kan bli redusert.
- Det kan bli vanskeligere å tilrettelegge for å forebygge utenforskap og fremme inkludering.
- Det kan bli større ulikheter mellom ulike typer frivillighet.
- Kirken kan få utfordringer med vedlikehold og å være en ressurs i Askersamfunnet på samme måte.
- Samtidig blir en rekke aktiviteter av stor betydning skjermet.
- Tilskudd til frivilligheten vil fortsatt se ut til å ligge over gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner (Kostragruppe 12).
- Tilskudd til kirken vil fortsatt ligge over laveste nivå i sammenlignbare kommuner.
- Det vil fortsatt være et stort mangfold av frivillighet, idretts- og kulturaktiviteter i Asker.

Kort om alternativt forslag om 20 % reduksjon

- Kommunedirektøren viser i sin tilleggsinnstilling at det er mulig å gjøre en reduksjon på 20 %.
- Kommunedirektøren indikerer at dette bør utredes videre, selv om det også kan være forsvarlig med en slik endring.
- Kommunedirektørens foretrukne løsning er det vi har beskrevet i mer detalj her.
- Innebærer bl.a. større kutt i faste tilskudd, fjerning av enkelte søkbare tilskuddsordninger og doblet kutt til Asker kirkelige fellesråd.
- Detaljene finner dere i tilleggsinnstillingen.

Alternative omstillingstiltak - driftstiltak

Beløp i 1000 kr

Nr	Tjenesteområde	Tiltak	2025	2026	2027	2028
25	Oppvekst	Redusere antall plasser i barnebolig	2 000	3 000	3 000	3 000
26	Oppvekst	Redusere antall leirskoledager	1 000	2 000	2 000	2 000
27	Oppvekst	Redusere lærertettheten	2 000	2 000	2 000	2 000
28	Oppvekst	Redusert antall årsverk i skolehelsetjenesten	2 000	2 000	2 000	2 000
29	Velferd	Utsette arbeids- og aktivitetssenter på Klokkarstua	2 400	2 400	2 400	2 400
30	Medborgerskap	Redusert tilbud til ungekultur	1 000	1 000	1 000	1 000
31	Medborgerskap	Redusere antall elevplasser i kulturskolen og avvikle/redusere Den kulturelle spaserstokken	500	500	500	500
32	Medborgerskap	Ytterligere redusere tilskudd til frivillighet, kultur, idrett og kirke	8 900	12 000	12 000	12 000
33	Samfunnstjenster	Parkeringsavgifter - fjerne gratisparkering og innføre lav sats fra første	1 500	1 500	1 500	1 500
34	Samfunnstjenster	Redusert brøytestandard på prioriterte gang- og sykkelveier	1 900	1 900	1 900	1 900
35	Samfunnsutvikling	Redusere årsverk i tjenesteområdet Samfunnsutvikling	3 000	3 000	3 000	3 000
		SUM	26 200	31 300	31 300	31 300

- Ikke fullt ut utredet, kan brukes til saldering
- Vurderes som en del av omstillingsprogrammet i 2026

Endringer i investeringsbudsjettet

Handlingsprogram 2023-2026

- Forskyve 14 investeringsprosjekter i 2-3 år
- Halvere sekkeposter i 3 år

Handlingsprogram 2024-2027

- Forskyve 3 investeringsprosjekter i 2-3 år

Handlingsprogram 2025-2028

- Forskyve 12 investeringsprosjekter i 2 år

Foto: Asker kommune

- **Dette skal vi klare sammen! Vi er på god vei!**
- Vi har 6500 svært kompetente og dedikerte ansatte – det er lagt ned et betydelig arbeid.
- Betydningen av godt partssamarbeid.
- Omstillingen kan også åpne for nye løsninger – innovasjon, tjenesteutvikling og digitalisering.
- Omstillingen kan ikke utsettes – da blir situasjonen enda vanskeligere.
- Asker kommune vil fortsatt tilby gode tjenester til sine innbyggere.

Asker
kommune

Videre fremdriftsplan

Videre politisk prosess

- **Tilleggsinnstillingen offentliggjøres 22. oktober**
- Handlingsprogrammet er koordinert med saker om skoler i oppvekst.
- **Spørsmål og svar** fra 4. til 11. november
- **Hovedutvalgenes innstilling** 26. og 28. november.
- **Formannskapetets innstilling** 3. desember.
- **Lovpålagt offentlig høring** av formannskapetets innstilling fra 4. til 18. desember.
- **Kommunestyrets sluttbehandling** 19. desember.

Asker
kommune

Saksframlegg

Arkivsak
21/00713-139

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av

Møtedato

Utvalg for medborgerskap

31.10.2024

Godkjenning av protokoll 26.09.24

.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 godkjennes slik den foreligger

1. Sammendrag og konklusjon

Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 ligger vedlagt.

Bente Stein Mathisen
leder i utvalg for medborgerskap

Dokumentet er elektronisk godkjent

Møteinnkalling

Utvalg

Utvalg for medborgerskap

Dato

31.10.2024 kl. 17:00

Sted

Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær.

Tema/Presentasjon

- Vinner av Innovasjonscamp Bleiker vgs.
- Midtveisrapport - Spikkestad innbyggertorg
- Tilleggsinnstillingen

Sakskart

Saker til behandling

36/24	21/00713-139	Godkjenning av protokoll 26.09.24
37/24	24/16182-1	Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser
38/24	24/16292-2	Høring: Forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune
39/24	24/15172-1	Kriterier for kultur- og idrettsstipend i Asker kommune
40/24	24/07707-1	Stedsutvikling Dikemark og Trafo Kunsthall
41/24	24/13603-5	Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafo-bygget
42/24	24/09805-5	Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn
43/24	24/11979-12	Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

---

Referatsaker

Asker, 21.10.2024
Bente Stein Mathisen
Leder i utvalg for medborgerskap

Møteprotokoll

Utvalg for medborgerskap

Dato	Tid	Sted
31.10.2024	17:00 – 21.30	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Bente Stein Mathisen.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder i utvalg	Bente Stein Mathisen (H)	
Nestleder	Tobias Waage Bremnes (V)	
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Alf Trygve Andreassen (FrP)	
Varamedlem	Solav Abbas (A)	Ronnie M. A. G. Larsen (A)
Utvalgsmedlem	Mona Kristin Nordli (R)	
Utvalgsmedlem	Oddvar Igland (Sp)	

Forfall:

Ronnie M. A. G. Larsen (A)

Kommunedirektørens representant Christer Best Gulbrandsen

Protokollfører Hilde Haugstad

Det var ingen merknader til innkalling og habilitet.

Møtet ble satt med 9 medlemmer.

Saksliste

Side

Saker til behandling

36/24	21/00713-139	Godkjenning av protokoll 26.09.24	3
37/24	24/16182-1	Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser	3
38/24	24/16292-2	Høring: Forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune	5
39/24	24/15172-1	Kriterier for kultur- og idrettsstipend i Asker kommune	6
40/24	24/07707-1	Stedsutvikling Dikemark og Trafo Kunsthall	8
41/24	24/13603-5	Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafo-bygget	10
42/24	24/09805-5	Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn	11
43/24	24/11979-12	Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling	11

Referatsaker

Saker til behandling

36/24 Godkjenning av protokoll 26.09.24

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	36/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 godkjennes slik den foreligger

Behandling

Alf Andreassen (FrP) påpekte en mindre feil i protokollen under punktet «Til stede». Med denne korreksjonen ble protokollen enstemmig godkjent.

Innstilling/Vedtak

1. Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 godkjennes slik den foreligger

[Lagre vedtak]

37/24 Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24

4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende forslag:

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen.

Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) *Drift av badene*

Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) *Renovasjon*

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) *Tekniske tjenester*

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) *Institusjoner/bofellesskap*

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingen ble vedtatt mot 1 stemme (Andreassen, Frp)

Andreassens (Frp) forslag fikk 1 stemme og falt (Andreassen, Frp)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

[Lagre vedtak]

38/24 Høring: Forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	38/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Utvalg for medborgerskap har følgende innspill til Asker kirkelig fellesråds forslag til ny forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune:
  - Asker kommune støtter ikke forslaget i § 4 om å gi gravferdsmyndigheten adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker.
  - Kommunen støtter innføringen av krav i § 9 D om lukket lykt eller beholder for gravlys.

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Rådgiver Hilde Nygård var til stede for spørsmål. Direktør Best Gulbrandsen svarte også på spørsmål.

Tobias Waage Bremnes (V) fremmet følgende endringsforslag i kulepunkt 1:

- *Asker kommune støtter ikke forslaget i § 4 om å gi gravferdsmyndigheten adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker. I stedetfor spilles det inn følgende formulering: "For tildeling av ny grav på Asker kirkegård, legges til grunn at avdøde var folkeregistrert i Asker sokn før eventuelt nødvendig flytting på grunn av sykdom eller alderdom.*

Waage Bremnes (V) endringsforslag til punkt 1 fikk 1 stemme og falt (Waage Bremnes, V)

Innstillingens punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- Asker kommune støtter ikke forslaget i § 4 om å gi gravferdsmyndigheten adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker.
- Kommunen støtter innføringen av krav i § 9 D om lukket lykt eller beholder for gravlys.

[Lagre vedtak]

39/24 Kriterier for kultur- og idrettsstipend i Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	39/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Følgende kriterier for kultur- og idrettsstipend gjelder:

Formål:

- Kultur- og idrettsstipend har som formål å premiere talent og oppnådde resultater, samt stimulere til videre satsing.

Hvem kan søke:

- Søkere må være folkeregistrert i Asker kommune.
  - Søkere på idrettsstipend bør være utøvende på høyt nivå innenfor sin idrettsgren.
  - Søkere på kulturstipend bør være utøvende på viderekommende nivå innen sitt kunst-/kulturområde.
  - Oppnådde resultater må kunne dokumenteres.
  - Aldersgruppen 16–25 år prioriteres.
  - Tidligere stipendmottakere vil ikke bli vurdert.
2. Det deles årlig ut inntil 10 kulturstipend og inntil 10 idrettsstipend, hvert på kr 10 000.

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken med rådgiver Ingrid Drivenes til stede.

Leder Bente Stein Mathisen (H) fremmet på vegne av H, FrP og V følgende alternative forslag til kulepunkt 3, 4 og 6 under punkt 1:

- *Søkere på idrettsstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innenfor sin idrettsgren.*
- *Søkere på kulturstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innen sitt kunst-/kulturområde.*
- *Søkere må være mellom 16-25 år.*

Leder Mathisen (H) fremmet på vegne av H og FrP forslag på endring i punkt 2:

Det deles årlig ut inntil 4 kulturstipend og inntil 4 idrettsstipend, hvert på kr 25 000

Mathisens (H) forslag til endringer i kulepunkt i punkt 1 ble satt opp mot innstillingen.

Mathisens (H) forslag ble vedtatt mot 3 stemmer (Igland Sp, Abbas A og Nordli R)

Mathisens (H) forslag til punkt 2 ble vedtatt mot 4 stemmer (Waage Bremnes V, Abbas A, Igland Sp og Nordli R)

Vedtak

1. Følgende kriterier for kultur- og idrettsstipend gjelder:

Formål:

- Kultur- og idrettsstipend har som formål å premiere talent og oppnådde resultater, samt stimulere til videre satsing.

Hvem kan søke:

- Søkere må være folkeregistrert i Asker kommune.
- Søkere på idrettsstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innenfor sin idrettsgren.
- Søkere på kulturstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innen sitt kunst-/kulturområde.
- Oppnådde resultater må kunne dokumenteres.
- Søkere må være mellom 16-25 år.
- Tidligere stipendmottakere vil ikke bli vurdert.

2. Det deles årlig ut inntil 4 kulturstipend og inntil 4 idrettsstipend, hvert på kr 25 000

[Lagre vedtak]

40/24 Stedsutvikling Dikemark og Trafo Kunsthall

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	40/24
2 Formannskapet	05.11.2024	158/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune tar initiativ til å etablere et programstyre hvor partene Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og Asker kommune deltar. Formålet er å bidra til en koordinert samfunnsutvikling og et evt. salg av delområdene i tettstedet Dikemark, inkludert midlertidige tiltak som utvikling av kulturnæring,

museumsvirksomhet og evt. andre viktige tettstedsfunksjoner, samt bistå i de komplekse forestående salgsprosesser

2. Det etableres et samarbeid og utarbeides avtaler med Kulturdepartementet og Akershus fylkeskommune for å følge opp den statlige Museumsplanen for sykehusene og sikre fremdrift, utvikling, drift og nødvendige statlige investeringer i bygningsmassen på Bjørkeli.

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Direktør Best Gulbrandsen og virksomhetsleder Vibeke Hermanrud svarte på spørsmål.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune tar initiativ til å etablere et programstyre hvor partene Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og Asker kommune deltar. Formålet er å bidra til en koordinert samfunnsutvikling og et evt. salg av delområdene i tettstedet Dikemark, inkludert midlertidige tiltak som utvikling av kulturnæring, museumsvirksomhet og evt. andre viktige tettstedsfunksjoner, samt bistå i de komplekse forestående salgsprosesser
2. Det etableres et samarbeid og utarbeides avtaler med Kulturdepartementet og Akershus fylkeskommune for å følge opp den statlige Museumsplanen for sykehusene og sikre fremdrift, utvikling, drift og nødvendige statlige investeringer i bygningsmassen på Bjørkeli.

[Lagre vedtak]

41/24 Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafo-bygget

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	41/24
2 Formannskapet	05.11.2024	159/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune bidrar med kr. 250.000 årlig i 5 år til etablering av ny utstillingsvirksomhet i Trafobygget med konseptet «trafo-editions». Bidraget forutsetter at Akershus fylkeskommune inntreer med tilsvarende støtte.
2. Kommunedirektøren vil fremme en ny sak om videre steds- og kulturutvikling på Dikemark, herunder vilkår og rammer for Trafo Kunsthalls kommende etablering her.

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Direktør Best Gulbrandsen og virksomhetsleder Vibeke Hermanrud svarte på spørsmål.

Innstillingen i 2 punkter ble vedtatt mot en stemme (Abbas, A)

Vedtak

1. Asker kommune bidrar med kr. 250.000 årlig i 5 år til etablering av ny utstillingsvirksomhet i Trafobygget med konseptet «trafo-editions». Bidraget forutsetter at Akershus fylkeskommune inntreer med tilsvarende støtte.
2. Kommunedirektøren vil fremme en ny sak om videre steds- og kulturutvikling på Dikemark, herunder vilkår og rammer for Trafo Kunsthalls kommende etablering her.

[Lagre vedtak]

42/24 Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	27/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	39/24
3 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	49/24
4 Utvalg for velferd	29.10.2024	32/24
5 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	42/24

Kommundirektørens forslag til vedtak:

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

Behandling

Direktør Best Gulbrandsen orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

[Lagre vedtak]

43/24 Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	29/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	40/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	43/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Direktør Best Gulbrandsen svarte på spørsmål med rådgiver Valeria Nicholson var til stede.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

1.	Rådgiver Torbjørg Mosland Raen presenterte Midtveisrapport – Spikkestad Innbyggertorg
2.	Direktør Christer Best Gulbrandsen presenterte Tilleggsinnstillingen – området medborgerskap. Virksomhetsledere Synnøve Osmundsen og Eirunn Eriksen Gauslaa presenterte foreslåtte endinger innenfor sine områder.
3.	Direktør Christer Best Gulbrandsen presenterte Direktørens orientering.

Saksframlegg

Arkivsak
21/00713-139

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av

Møtedato

Utvalg for medborgerskap

31.10.2024

Godkjenning av protokoll 26.09.24

.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 godkjennes slik den foreligger

1. Sammendrag og konklusjon

Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 ligger vedlagt.

Bente Stein Mathisen
leder i utvalg for medborgerskap

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksprotokoll

Arivsak
21/00713

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandlet av
1 Utvalg for medborgerskap

Møtedato
31.10.2024

Saksnr.
36/24

Godkjenning av protokoll 26.09.24

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 36/24

Behandling

Alf Andreassen (FrP) påpekte en mindre feil i protokollen under punktet «Til stede». Med denne korreksjonen ble protokollen enstemmig godkjent.

Vedtak

1. Protokoll utvalg for medborgerskap 26.09.24 godkjennes slik den foreligger

Saksframlegg

Arkivsak
24/16182-1

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandles av

Utvalg for oppvekst
Utvalg for velferd
Utvalg for samfunnstjenester
Utvalg for medborgerskap
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

29.10.2024
29.10.2024
31.10.2024
31.10.2024
05.11.2024
12.11.2024

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

1. Sammendrag

Handlingsprogram 2024-27 ble vedtatt av kommunestyret 12. desember 2023, sak 77. Ved behandlingen av saken ble det vedtatt 13 verbalvedtak. Denne saken følger opp verbalvedtak nr. 11 «*Omstilling og effektivisering*».

I vedtaket bes kommunedirektøren redegjøre for bruk av virkemidlene konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne, private og frivilligheten i forbindelse med kommunens omstillings- og effektiviseringsarbeid. Vedtaket peker på fem konkrete tjenester som ønskes særlig belyst:

- a) Drift av badene
- b) Renovasjon
- c) Innbyggertorgene
- d) Tekniske tjenester
- e) Institusjoner/bofellesskap

Denne saken gir en redegjørelse for status for bruk av virkemidlene med særlig fokus på de fem tjenestene som er fremhevet i verbalvedtaket.

Kommunedirektørens anbefaling

Nye og innovative verktøy for tjenesteutvikling og samarbeidsformer utforskes kontinuerlig. Tjenesteutvikling og -effektivisering vil ha stort fokus i tiden fremover med sikte på å løse samfunnsflokene og kommunens økonomiske situasjon.

Kommunedirektøren legger ikke frem forslag om konkurranseutsetting av nye tjenester i denne saken. Slike grep vil kreve nærmere utredninger både med hensyn til organisatoriske, juridiske og økonomiske konsekvenser. Tjenester som er kontraktsstyrte, omfattes ikke av innsparings- og effektiviseringstiltak. Eventuelle fremtidige utredninger om anbudskonkurranse bør følgelig vurderes i nær sammenheng med det øvrige omstillings- og effektiviseringsarbeidet.

2. Saksopplysninger

2.1 Sentrale begreper

Konkurranseutsetting av offentlige tjenester innebærer at et offentlig organ legger drift av tjenester ut på anbud slik at private leverandører kan konkurrere om å tilby tjenestene. Til forskjell fra privatisering, vil kommunen fortsatt være ansvarlig for innholdet i og finansieringen av konkurranseutsatte tjenester.

Benchmarking og/eller målestokkonkurranse er metoder for å sammenligne tjenester mot «beste praksis» i bransjen eller mot sammenlignbare leverandører. Sammenligning kan skje eksternt mellom ulike kommuner eller mellom kommune og privat aktører. To enheter i samme organisasjon kan også sammenlignes, for eksempel nøkkeltall fra driften av to sykehjem.

Uavhengig av metode, må det utarbeides standardiserte parametere som grunnlag for å vurdere effektiviseringspotensialer og kvalitet i tjenestene. Asker kommune er en del av ASSS-nettverket (Aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner) som bidrar til læring og utvikling i partnerskap mellom kommunene og KS. Nettverket utvikler sammenlignbare styringsdata til bruk ved utvikling av tjenestetilbudet og utveksler erfaringer om «beste praksis» innenfor ulike tjenesteområder.

Fritt brukervalg innebærer at brukerne fritt kan velge mellom kommunal og privat tjenesteleverandør. De private leverandørene følges opp gjennom kontraktsstyring.

Konkurranseeksponering benyttes som en samlebetegnelse for konkurranseutsetting, benchmarking/målestokkonkurranse og fritt brukervalg.

Tjenesteleverandørkontrakter er kontrakter mellom en offentlig oppdragsgiver og en privat eller ideell leverandør som spesifiserer hvilke tjenester som skal leveres, samt betingelsene for leveransen.

2.2 Gjeldende regelverk og overordnede føringer

Lovverket gir rammer for konkurranseutsetting av offentlige tjenester, benchmarking og etablering av fritt brukervalg. Vedlagte rapport «*Aktuelt regelverk*» ([vedlegg 1](#)) har kommentarer og lenker til de aktuelle lovene.

Det er fra ulike regjeringer utarbeidet en rekke offentlige utredninger knyttet til konkurranseutsetting av tjenester og fritt brukervalg. Vedlagte rapport ([vedlegg 2](#)) gir oversikt og lenker til de mest sentrale utredningene og veiledere i senere tid.

Regjeringen Støre oppnevnte Avkommersialiseringsutvalget i 2022 med sikte på å utrede mulig utfasing av kommersiell drift i skattefinansierte velferdstjenester. Utvalget leverte delrapporten [NOU 2024:1 Definisjon og registrering av ideelle velferdsaktører](#) i januar 2024, og hovedrapporten [NOU 2024:17 Kommersielle og ideelle aktørers rolle i fellesskapets velferdstjenester](#) i august 2024.

NOU 2024:17 har forslag til nye tiltak innenfor områdene barnevern, barnehager, skole, asylmottak, arbeidsmarkedstiltak, spesialisthelsetjenesten og eldreomsorg.

Utredningen sammenfatter de ti forslagene slik (se side 364):

- *Bedre ivaretagelse av personer i særlig sårbare situasjoner*
- *Styrke offentlig og ideell drift*
- *Konkrete verktøy for innsyn og kontroll*
- *Bedre statistikk og mer kunnskap*

2.3 Bakgrunn og status for organisering av tjenester i Asker

Asker kommune kan i stor grad velge mellom ulike styringsmodeller for å løse samfunnsoppdrag og -oppgaver. De viktigste er linje-, eier- og kontraktsstyring. Utviklingen de siste årene går likevel i retning av mer prosjekt-, program-, portefølje- og samstyring med sikte på å løse samfunnsutfordringer. Tjenester som innbefatter offentligrettslig myndighetsutøvelse omfattes av linjestyring i basistjenestene.

De tidligere kommunene Asker, Røyken og Hurum hadde ulike tilnærminger til konkurranseutsetting av virksomheter og tjenester bl.a. innenfor områdene helse og omsorg og kommunaltekniske tjenester. Kommunene hadde også ulik profil for bruk av aksjeselskap, kommunale foretak (KF) og stiftelser.

Någjeldende organisering av de kommunale tjenestene i nye Asker kommune ble vedtatt av fellesnemnda 23.2.2018, sak 13. Fellesnemnda sitt vedtak la opp til en gradvis harmonisering av tjenestene og innebar at flere konkurranseutsatte tjenester, samt etablerte aksjeselskaper, KF og stiftelser ble tilbakeført til basisorganisasjonen.

I saken fra 2018 ble de tre tidligere kommunene enige om ni vurderingskriterier for videre organisering av tjenestene i Asker kommune:

1. Demokratisk styring og kontroll
2. Samfunnsutvikling/beredskap
3. Helhetlig tjenesteproduksjon og samhandling
4. Økonomi og ressursoptimalisering

5. Kvalitet på øvrig tjenesteproduksjon
6. Kompetanse, innovasjon, digitalisering og miljø
7. Ansattes rettigheter
8. Transaksjonskostnader
9. Styrings-, risiko-, og kostnadskontroll

Utvikling av Asker kommune sine tjenester skjer med utgangspunkt i vedtatte strategiske planer og påfølgende rapportering. Mål- og resultatstyring med tydelige mål og prioriteringer er avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester.

God ledelse og helhetlig virksomhetsstyring skal sikre effektiv drift av tjenestene. Strategisk styring og systematisk forbedringsarbeid skjer i basisorganisasjonen der det tverrsektorielle samarbeidet også inngår. Tjenesteutvikling og innovasjon kan ha sitt grunnlag i basisorganisasjonen, men prosessene og gevinstene vil ofte bli til gjennom prosjekt-, portefølje- eller samstyring med eksterne aktører.

a) Drift av badene

Badene i Asker driftes pr. i dag i egenregi. Kommunestyret behandlet sak om fremtidig organisering av de kommunale badene i møte 14.6.2022, sak 54. Det ble truffet vedtak om at badene skulle organiseres i basisorganisasjonen. Askerbadet KF ble vedtatt oppløst i samme sak.

Partiene Høyre FrP, Venstre og KrF fremmet to verbalforslag i forbindelse med kommunestyrets behandling av HP 2024-26 13.12.2022, sak 114:

- Verbalvedtak nr. 7: «*Kommunedirektøren bes om å igangsette en utredning om fordeling og drift av vannflater, stupetårn, halltid og andre ressurser samt priser og prissatser*».
- Verbalvedtak nr. 8: «*Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Asker svømmeklubb og svømmegruppa i ROS om en mulig samarbeidsavtale om skolesvømming, basert på tidligere vedtatte kriterier. Eventuell fremforhandlet avtale søkes lagt fram for politisk behandling innen utgangen av 2. kvartal 2023*».

Kommunedirektøren har i formannskapets møte 20.6.2023, sak 122, gitt en foreløpig orientering om status for videre vurdering av forslagene. Formannskapet traff følgende vedtak i saken:

1. *Kommunedirektørens redegjørelse tas til orientering.*
2. *Det iverksettes en erfaringsgjennomgang for tildelt bassengtid for ulike bruksformål. Aktuelle brukergrupper inviteres til medvirkning. Når forslaget om bassengfordeling foreligger, presenteres den for Utvalg for medborgerskap.*
3. *Priser og prisstruktur for kommunens svømmehaller vurderes og ses i sammenheng med arbeidet for gebyrer og brukerbetalinger for 2024.*

Utvalg for medborgerskap traff følgende vedtak 2.11.2023, sak 39 om prisstruktur for svømmehallene:

«Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Asker svømmeklubb og svømmegruppa i ROS om en mulig samarbeidsavtale om skolesvømming, basert på tidligere vedtatte kriterier. Eventuell fremforhandlet avtale søkes lagt fram for politisk behandling innen utgangen av 2. kvartal 2023».

I kommunestyrets møte 30.1.2024, sak 2/24 «Program for omstilling og effektivisering og prisstruktur i svømmehallene», ble det truffet slikt vedtak (pkt. 5):

«Kommunedirektøren bes legge frem en sak som beskriver en prøveordning med trinnvis opptrapping av frivillig drift av vannflater i Holmen svømmehall med evaluering før hver opptrapping gjennomføres.»

Kommunedirektøren vil fremlegge ny sak 1. kvartal 2025 som utreder videre organisering av Holmen svømmehall, herunder bruk av private/eksterne leverandører til driften. Ved bruk av anbudskonkurranse vil frivillige eller ideelle aktører ikke kunne gis prioritet foran andre interessenter. Dersom det blir vedtatt organisatoriske endringer knyttet til Holmen svømmehall, må det legges frem en ny sak som vurderer inngåelse av tjenesteleverandørkontrakt og aktuelle betingelser for ny leverandør.

b) Renovasjon og andre tekniske tjenester

I forbindelse med kommunestyrets behandling av HP for 2021-24, ble kommunedirektøren bedt om å fremlegge en utredning som viste organiseringen av teknisk drift og renovasjon. Verbalvedtaket ble besvart i Utvalg for samfunnstjenester 20.1.2022, sak 10/22 ved fremleggelse av rapporten «Organisering og nøkkeltall for kommunaltekniske tjenester i Asker kommune». Utvalget tok rapporten til orientering.

Vedlagt følger en tilsvarende rapport (vedlegg 3) med oversikt over konkurranseeksponerte tekniske tjenester med oppdaterte nøkkeltall og resultater fra benchmarking.

Rapporten viser at de fleste tjenestene innenfor Samfunnstjenester er konkurranseeksponert. Totalt 88 % av tjenestområdet sitt samlede budsjett benyttes også til kjøp av eksterne tjenester, enten gjennom leveranser fra interkommunale selskaper eller private leverandører.

Renovasjonstjenesten i Asker kommune utføres i privat regi på bakgrunn av anbudskonkurranse og inngåtte tjenesteleverandørkontrakter. Erfaringene med de private leverandørene har ifølge rapporten vært varierende. Tilbydere med lave pristilbud har i enkelte tilfeller ikke hatt nødvendig økonomisk grunnlag til å drifte tjenesten gjennom hele kontraktsperioden. Dette har bl.a. resultert i konkurser som har påvirket tjenestetilbudet negativt.

I forbindelse med etableringen av nye Asker kommune, var det behov for å harmonisere renovasjonsordningene i de tre tidligere kommunene. Målsetningen var å overføre «beste praksis» fra de ulike løsningene i kommunene og inkorporere disse i en ny renovasjonsordning. Den nye ordningen trådte i kraft 1.9.2023, og vil i større

grad enn tidligere bidra til å nå vedtatte mål om en mer effektiv kildesortering/gjenvinning.

Asker kommunes renovasjonsgebyrer sammenlignes med andre kommuner ved bruk av ASSS-samarbeidet. Styringsdataene er basert på innrapporterte tall til Statistisk Sentralbyrå (SSB) fra kommuner av tilsvarende størrelse som Asker, se nøkkeltall i vedlagte rapport side 7, 8 og 16. I tillegg til ASSS, deltar kommunen i Avfall Norges Benchmarking (RBA).

De to gjenvinningsstasjonene, Yggeset og Follestad driftes i basisorganisasjonen. Gjenvinningstjenestene blir hovedsakelig finansiert gjennom abonnementsgebyrer.

Om lag 50 % av renholdstjenestene blir anskaffet gjennom anbudskonkurranse, mens det øvrige gjennomføres i egenregi. Dette gir en god mulighet for benchmarking, se resultater i vedlagte rapport side 21-24.

For praktisk bistand i hjemmet kan brukerne velge å motta bistand fra tre private tjenesteleverandører og kommunale tjenester. Ordningen er kontraktstyrt. Flesteparten av brukerne velger kommunen som tjenesteleverandør. Erfaringer fra praktisk bistand har vist at de private aktørene egner seg best for brukere som ikke har sammensatte behov. Ved sammensatte tilstander vil det være samordningsbehov med andre kommunale tjenester og hensiktsmessig at disse brukerne følges opp i egenregi.

Virksomheten Vann og vannmiljø har ansvaret for Asker kommunes vann- og avløpsanlegg. Tjenester som egner seg for anbudskonkurranse og kontraktsstyring er konkurranseeksponert, bl.a. vannmålerutskifting og lekkasjegraving. En del av driftsoppgavene løses med egne ansatte, mens ca. 75 % av budsjettmidlene går til kjøp av eksterne tjenester. Egne ansatte brukes i hovedsakelig til beredskap, overvåking og tilsyn.

På tilsvarende måte bruker virksomheten Prosjekt og Utbygging egne ansatte til bestiller- og styringsfunksjoner, mens tjenestene kjøpes og utøves av private.

c) Innbyggertorgene

I 2018 vedtok fellesnemda å etablere syv innbyggertorg i nye Asker (sak 66/18). Overordnet målsetting var blant annet at innbyggertorgene skulle bidra til å forsterke kommunens rolle som tilrettelegger, koordinator og samskaper. Innbyggertorgene skulle også være en arena for samskaping og deltakelse gjennom frivillighet, partnerskap og medborgerskap.

Det er nå etablert åtte innbyggertorg. Asker kommune sin rolle er i hovedsak å tilrettelegge for at private og frivillige skal fyller møteplassene med helsefremmende aktiviteter og arrangementer. Det arbeides kontinuerlig med å oppfylle visjonen om at innhold og aktivitet på innbyggertorgene skal skapes sammen med de frivillige aktørene i nærmiljøene. Samarbeidet bidrar til nye nettverk, aktiviteter og arrangementer som fremmer samfunnsengasjement og sosial inkludering. På denne måten benyttes lokale ressurser og kompetanse til samfunnsutvikling.

Størsteparten av aktivitetene i innbyggertorgene er ikke-kommunale aktiviteter. En mindre del er aktiviteter tilrettelagt i regi av kommunen eller kommunale møter for å koordinere og planlegge aktiviteter. Innbyggertorgene fungerer på denne bakgrunn som arena for lokalsamfunnene, næringsliv og de private/frivillige aktørene.

Eksempel på konkurranseutsetting av tjenester på innbyggertorg

I tillegg til å være arenaer for samskaping, yter innbyggertorgene nærtjenester som lokale NAV-kontor, bibliotek, kulturskole og kafé. Asker kommune og NAV Asker har inngått samarbeid om utlysning av anbud og tjenesteleverandørkontrakt for kafédriften ved to innbyggertorg. Tiltaket skal bidra til økt inkludering og kvalifisering av arbeidssøkere.

Hver av de to kaféene kan ta imot ti deltakere pr. år og gi økt kompetanse innen matfag, språk og arbeidsliv. Opplæringen ivaretar kompetansemål fra læreplan i restaurant og matfag VG1 med sikte på at deltakerne skal komme ut i ordinært arbeid. Kostnadene ved driften fordeles mellom Asker kommune og NAV, og kommunen sin andel dekkes av midler fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet. Samarbeidet er innovativt, og det første av sitt slag mellom disse to offentlige aktørene. Modellen vil bli evaluert etter ett års drift.

d) Institusjoner og bofellesskap

Konkurranseutsetting av Risenga bo- og omsorgssenter med 104 langtidsplasser ble besluttet i kommunestyret i gamle Asker kommune 19.6.97, jf. sak 96/73.

I en prinsippsak for kommunestyret i gamle Asker 28.9.2010, sak 79, ble det vedtatt å konkurranseutsette omsorgsboliger på Vestre Nes. Kommunen tok samtidig de konkurranseutsatte hjemmebaserte tjenestene i Nesbru sone tilbake i basisorganisasjonen. I sak 19.11.2013, sak 83, vedtok kommunestyret ny utlysning for driften av Risenga bo- og omsorgssenter. Nesbru sykehjem som var under planlegging, ble vedtatt driftet i kommunal regi.

Ved etablering av nye Asker ble de fleste helsetjenestene, unntatt Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger, lagt i basisorganisasjonen, jf. vedtak fra fellesnemnda 23.2.2018, sak 13.

De to tabellene nedenfor viser nåværende plasser på bo- og omsorgssentre og omsorgsboligplasser fordelt på kommunale og private (kontraktsstyrte) plasser. Asker kommune har 18 % private plasser på bo- og omsorgssentre. Gjennomsnittet for kommuner i Norge er 7,7 % private plasser ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Tabellene viser ikke dagsenterplasser som f.eks. Åstad Gård som har åtte plasser for yngre personer med demens og drives i privat regi. I tillegg drifter Asker Kirkelige Fellesråd den nye Elveplassen med ti hybler og to nødsenger for personer med utfordringer knyttet til rus/psykiatri.

	Kommunalt	Privat	Totalt
Antall	510	112	622
Prosent	82	18	100

Tabell som viser plasser på bo- og omsorgssentre i Asker fordelt på kommunale og private (kontraktstyrte) plasser

	Kommunalt	Privat	Totalt
Somatikk/demens	164	16	180
Pers. neds.funksj.evne	235	0	235
Prosent	96	4	415

Tabell som viser omsorgsboligplasser i Asker fordelt på kommunale og private (kontraktstyrte) plasser

Tjenestekontrakten for Risenga bo- og omsorgssenter utløp 1.4.2024 og kontrakt om drift av 16 plasser Vestre Nes omsorgsboliger utløper i 2025. Med sikte på å oppnå stordriftsfordeler og fleksibilitet i bemanningssituasjonen for ny leverandør, ble det innhentet et samlet anbud på drift av Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger.

Følgende tjenester ble utlyst:

- 104 somatiske langtidsplasser
- 19 dagaktivitetsplasser for eldre
- 7 trygghetsplasser for eldre
- 16 omsorgsboligplasser for eldre

Utlysningen resulterte i tilbud fra to aktører, en kommersiell og en ideell. Etter forhandlinger fikk stiftelsen Kirkens Bymisjon tilbud om tjenesteleverandørkontrakt som omfatter samtlige utlyste plasser.

Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA)

Asker kommune har inngått kontrakt om tjenestekonsesjon for BPA med fire private leverandører i tillegg til den kommunale BPA-tjenesten:

- AssisterMeg
- Humana omsorg og assistanse
- Uloba BPA
- Stendi Assistanse BPA

Dette innebærer at brukerne har fritt brukervalg innenfor BPA-ordningen frem til konsesjonens utløp i 2027. Kommunen har fortsatt ansvar for å følge opp kvaliteten på tjenestene som ytes av de private aktørene.

3. Andre styringsverktøy og samarbeidsformer

Asker kommune har over tid gjennomført strategisk organisasjons- og tjenesteutvikling og iverksatt konkrete tiltak som skal bidra til økt service, effektivt,

produktivitet, kostnadsbesparelser og god tjenestekvalitet. Kommunen anvender ulike verktøy og metoder for å oppnå en god ressursutnyttelse og ønskede resultater.

Dette er blant annet:

- KOSTRA-analyser og ASSS-samarbeid («beste praksis»)
- Kunnskapsutveksling og systematisk benchmarking
- Organisasjons- og lederutvikling
- Tjenesteutvikling og tjenstedesign
- Samskaping, samspill og partnerskap modeller
- LEAN og verdistrømsanalyser
- Digitalisering og bruk av kunstig intelligens
- Bruk av selskaper for kommersielle formål og utvikling av bestemte tjenester
- Innovative anskaffelser, bl.a. nye kontraktsformer i samarbeid med private, ideelle og andre offentlige aktører
- Konkurransesponering ved konkurranseutsetting, benchmarking og fritt brukervalg

a) Særlig om eierskap i selskaper (eierstyring)

Asker kommune yter i hovedsak kommunale tjenester i egen regi, underlagt de folkevalgte kontroll og styring. Oppgaveløsningen kan også organiseres i aksjeselskap eller interkommunale selskap. Slik eierstyring anvendes hovedsakelig innenfor tjenesteområder som driver økonomisk virksomhet i konkurranse med private aktører.

Asker kommune har følgende heleide aksjeselskaper:

- Hurum Energi AS
- Jobbhuset AS
- Askerhalvøya Eiendom AS
- Røyken Eiendom AS
- Asker Produkt AS
- Sentrumsgården Slemmestad AS

Kommunen er i tillegg deleier i ytterligere ni selskaper og i fire interkommunale samarbeid (IKS). Interkommunalt avløpsrenseanlegg for Drammen, Lier og Asker er et nyetablert samarbeidsselskap. Se [Asker kommunes nettsider om eierstyring](#) for oversikt over eierskap i ulike selskaper og interkommunale samarbeidsordninger.

Asker kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv med sine eierskap, og det er vedtatt tydelige mål med eierskapet til hvert enkelt selskap. Selskapene er sentrale aktører for å løse kommunens oppgaver på en effektiv måte og bidrar til å oppnå vedtatte mål og strategier. Forventninger til avkastning, utbytte, resultater, samfunnsansvar og bærekraftig utvikling skal være sentrale deler av dialogen med selskapene. Når oppgaveløsningen er organisert i selskap, har kommunen indirekte styringsmidler til rådighet. Eierskapsforvaltning innebærer organisering av styre og ledelse, utøvelse av eierskap i selskapenes eierorganer, vedtakelse av strategier, rapportering, styreinstrukser, vedtekter osv.

For enkelte tjenesteområder, bl.a. innenfor oppvekstsektoren, er det etablert et privat marked. De fleste barnehagene i Asker er private (ca. 2/3), og det er ca. 750 folkeregistrerte elever som går på privat skole.

b) Driftsavtaler og innkjøp av tjenester fra eksterne

Skjemaet nedenfor viser at Asker kommune i stor grad kjøper tjenester fra eksterne/private aktører. Tjenester som kommunen ikke yter internt, må kjøpes i markedet. Innkjøp av eksterne tjenester er et viktig verktøy blant annet ved periodisk merarbeid (sesongvariasjoner) og for ulike former for spesialkompetanse som er vanskelig for kommunen å rekruttere.

Tjenesteområde	Driftsavtale med private	Kjøp av tjenester som inngår kommunal tjenesteproduksjon	Investering - kjøp fra private
Organisasjon, styring og utvikling	55 750	26 654 414	31 084 766
Oppvekst	793 862 442	56 508 907	147 156
Velferd	528 022 377	72 418 027	444 319
Samfunnstjenester	153 504 045	344 951 783	873 715 890
Samfunnsutvikling		9 707 374	
Medborgerskap	2 682 182	51 693 175	5 321 925
Totalsum	1 478 126 796	547 469 085	910 714 056
*2023 tall			

I tillegg til kjøp av private tjenester, investerer kommunen i formålsbygg og teknisk infrastruktur for ca. 1,5 milliarder kroner over investeringsbudsjettet.

c) Andre samarbeidsformer

Asker kommune har et omfattende samarbeid med andre kommuner innenfor ulike områder, herunder blant annet:

- Interkommunalt politisk råd Asker og Bærum
- Barnevernvakten i Asker og Bærum
- Krisesenteret i Asker, Bærum og Lier
- Legevakten i Asker og Bærum
- Interkommunalt utvalg for akutt forurensning
- Vannområde Indre Oslofjord
- Vannområde Drammensfjorden

Det inngås også en rekke samarbeidsavtaler med private og frivillige organisasjoner, bl.a. NakuHel, Asker Kirkelige Fellesråd, Asker Idrettsråd, Asker kulturråd, Den Norske Turistforening (DNT), private frivillighetssentre, Asker Velforbund, Seniornett og Museum i Akershus (MiA).

Et eksempel på samarbeid om sosialt entreprenørskap er Sisters in Business (SiB). Kommunen er også engasjert i kommunale oppgavefellesskap f.eks. gjennom prosjektene Skogsborg og PostenPiloten.

d) Tilskuddsordninger

Asker kommune har en rekke målrettede tilskuddsordninger med sikte på å utvikle gode lokalsamfunn. Det ytes til sammen ca. 108 millioner kroner pr. år i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner.

4. Kommunedirektørens vurdering

Denne saken redegjør for konkurranseeksponering av virksomheter og tjenester i Asker kommune. Saken presenterer også de mest sentrale samarbeidsordningene som kommunen på ulike måter er involvert i. Oversikten er ikke uttømmende. Asker kommune bygger på FNs bærekraftsmål hvorav mål nr. 17 «*Samarbeid for å nå målene*». Samarbeid som overordnet målsetning, utgjør grunnlaget for kommunes strategiske planer, måle- og styringssystemet og budsjettarbeid. Kommunen sine virksomheter jobber kontinuerlig med dialog og samskaping med private aktører og frivillige organisasjoner for å løse felles samfunnsutfordringer.

Asker kommune er en dynamisk organisasjon som tar i bruk hensiktsmessige styringsformer på alle nivåer i samfunns- og tjenesteutviklingen. Kommunen har i større grad enn tidligere innført bestiller- og utførermodeller innenfor en rekke tjenester. Gjennom markedsmakt og bestillerkompetanse har kommunen aktivt benyttet anskaffelser som et verktøy for å oppnå mål og påvirke Askersamfunnet i en mer bærekraftig retning. Dette innebærer å stille krav i anskaffelser som bidrar til utvikling av bærekraftig næringsliv, innovative miljøløsninger og sosial bærekraft.

Bestiller- og utførermodeller tilrettelegger også for å konkurranseeksponere tjenester bl.a. gjennom bruk av fritt brukervalg og benchmarking. Det praktiseres systematisk benchmarking av kommunens tjenester, både i forhold til private leverandører og med drift i andre kommuner. Nøkkeltall fra KOSTRA og ASSS-samarbeidet gir nyttig benchmarking med andre sammenlignbare kommuner og viktige læringseffekter.

Konkurranseeksponering er ett av flere strategiske virkemidler for tjenesteutvikling. Deler av kommunen sine virksomheter og tjenester er satt ut til eksterne gjennom anbudskonkurranse, i størst grad innenfor Velferd og Samfunnstjenester. Tjenestene er differensiert fra øvrige tjenester slik at de kan følges opp på en forsvarlig måte gjennom kontraktstyring.

Som vist i vedlegg 2 er det utarbeidet en rekke offentlige utredninger som synliggjør fordeler og ulemper med konkurranseeksponering. Disse utredningene gir viktige momenter i avveiningene om konkurranseeksponering er et aktuelt styringsverktøy i ulike sammenhenger. Fellesnemnda sine ni vedtatte kriterier fra 2018 har fortsatt relevans, og bør etter kommunedirektørens vurdering anvendes dersom det foreslås nye konkurranseutsatte virksomheter eller tjenester.

Privat drift av helse- og omsorgstjenester innebærer et viktig kommunalt ansvar for å følge opp at leverandøren yter forsvarlige tjenester. Demografiutfordringen stiller også krav om at utøvelse av slike tjenester skjer på «*beste effektive omsorgsnivå*» i innsatstrappen i samsvar med BEON-prinsippet. Tildeling av plasser hos private tjenesteleverandører forutsettes å følge det samme prinsippet, og dette ivaretas i hovedsak gjennom kommunens vedtak om tildeling av plasser.

I NOU 2024:17 fremheves særlig problemstillinger med å eksponere tjenester rettet mot sårbare og utsatte grupper. Ifølge utvalget, har disse gruppene ikke alltid de samme forutsetningene til å foreta valg av tjenesteleverandører. Asker kommune har også erfaring med at det er vanskeligere for eksterne tjenesteleverandører å følge opp brukere med sammensatte behov. Tilsvarende gjelder for tjenester som forutsetter nært samarbeid med øvrige virksomheter i kommunen, blant annet tjenester som er kritiske for innbyggernes liv og helse og inngår i kommunen sine beredskapssystemer.

5. Konklusjon

Eventuell konkurranseeksponering av nye virksomheter eller tjenester vurderes gjennom egne politiske saker. Dette virkemidlet bør vurderes opp mot andre styringsverktøy som kommunen har til rådighet.

Konkurrans utsatte tjenester omfattes ikke av innsparings- og effektiviseringstiltak, og bør vurderes i nær sammenheng med det øvrige omstillings- og effektiviseringsarbeidet. Et kostnadseffektivt privat tilbud forutsetter at tjenester som lyses ut på anbud inngår i et velfungerende marked. Eventuell konkurranseutsetting bør omfatte nye virksomheter eller tjenester med sikte på å unngå virksomhetsoverdragelse av kommunalt ansatte.

Asker kommune står overfor fremtidige rekrutteringsutfordringer, særlig innenfor helse- og oppvekstsektoren. Mangelen på personell vil nødvendiggjøre stor grad av fleksibilitet i bemanningen. I denne situasjonen bør kontraktsforpliktelser med private leverandører ikke være av et slikt omfang at medfører tap av stordriftsfordeler og bemanningsfleksibilitet. Praktisering av innsatstrappen forutsetter fleksibilitet som gir synergier og effektiv tjenesteutvikling. Det bør også legges vekt på lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår for de ansatte i fremtidige tjenestekontrakter. Kommunen som ansvarlig for å yte lovpålagte tjenester ikke risikerer at private leverandører får vansker med å rekruttere og beholde kritisk arbeidskraft.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Aktuelt regelverk konkurranseeksponering

Vedlegg 2 Aktuelle offentlige utredninger og veiledninger

Vedlegg 3 Rapport Samfunnstjenester

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 31/24

Behandling

Leder Cecilie Lindgren (H) innledet kort til saken.

Rådgiver Linda Vindenes orienterte og svarte på spørsmål.

Karin S. Woldseth (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

- a) *Drift av badene:
Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses.
Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*
- b) *Renovasjon:*

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester:

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofelleskap:

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle Til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Woldseths (FrP) ble satt opp mot innstillingen og falt med 1 stemme (Woldseth, FrP)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 48/24

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Rikke Sjølander (Frp) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. *Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofelleskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Sjølanders forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Sjølanders forslag fikk 1 stemme (Frp) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 36/24

Behandling

Rådgiver Linde Vindenes og direktør Ragnar Sand Fuglum innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Espen Hansen Aspås (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofelleskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Hansen Aspås (FrP) sitt forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Hansen Aspås sitt forslag fikk 1 stemme (FrP) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 37/24

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende forslag:

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen.

Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) *Drift av badene*

Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingen ble vedtatt mot 1 stemme (Andreassen, Frp)

Andreassens (Frp) forslag fikk 1 stemme og falt (Andreassen, Frp)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 154/24

Behandling

Kommunedirektøren redegjorde for saken (*presentasjon*).

Rikard Gaarder (FrP) fremmet følgende forslag til nytt punkt 2, på vegne av Frp,H,V,KrF:

A. Drift av badene

- *Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*

B. Renovasjon

- *Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.*

C. Tekniske tjenester

- *Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.*

D. Institusjoner/bofellesskap

- *Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.*

E. Samarbeid på VA-området

- *Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensegraden for Oslofjorden.*

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Knudsens forslag, punktene A,C og D, ble vedtatt mot 3 stemmer (A,SV).

Knudsens forslag, punktene B og E, ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

2. A. Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

B. Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

C. Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

D. Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

E. Samarbeid på VA-området

- Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensgraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 71/24

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

Hvis anbudskonkurranse av helse og omsorgsinstitusjoner gjennomføres, skal kommunen legge inn et tilbud om drift i egen regi.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 A ble vedtatt, mot 12 stemmer (A,SV,R,Steine-MDG)

Innstillingens punkt 2 B ble vedtatt, mot 1 stemme (R).

Innstillingens punkter 2C og 2D ble vedtatt, mot 13 stemmer (A,SV,R,Steine+Haugen-MDG)

Innstillingens punkt 2E ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 siste setning ble enstemmig vedtatt.

Dahls forslag fikk 14 stemmer (R,A,SV,MDG+Vatn), og falt.

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende protokolltilførsel:

Når kontrakter med private leverandører på ulike tjenesteområder går ut, bør kommunen vurdere å ta tjenester tilbake i egen regi.

Dette fikk tilslutning fra følgende medlemmer: Kjølseth (SV), Guettler (SV), Dahl (R), Steine (MDG), Nygren (A), Østensen (A), Ali (A), Margol (A).

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.
2. A. Drift av badene
  - Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.
- B. Renovasjon
  - Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.
- C. Tekniske tjenester
  - Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.
- D. Institusjoner/bofellesskap
  - Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.
- E. Samarbeid på VA-området
  - Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensegraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Saksframlegg

Arkivsak
24/16292-2

Saksbehandler
Hilde Nygaard

Behandles av
Utvalg for medborgerskap

Møtedato
31.10.2024

Høring: Forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Utvalg for medborgerskap har følgende innspill til Asker kirkelig fellesråds forslag til ny forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune:
  - Asker kommune støtter ikke forslaget i § 4 om å gi gravferdsmyndigheten adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker.
  - Kommunen støtter innføringen av krav i § 9 D om lukket lykt eller beholder for gravlys.

1. Sammendrag

Asker kirkelig fellesråd har i brev av 27.9.2024 sendt forslag til ny lokal forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune på høring. Høringsfristen er 31.12.2024. Asker kirkelig fellesråd er lokal gravplassmyndighet for Asker kommune.

De viktigste endringene i forhold til gjeldende forskrift fra 2021 er:

1. Gravplassmyndigheten kan be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker, for å kunne bli gravlagt på den gravplassen de opprinnelig soknet til.
2. En gradvis avvikling av enkeltnavnede urnegraver på Asker og Østenstad.
3. Påbud om å sette lys i egnet lykt eller beholder, av hensyn til miljø og drift.

Det var særlig kravet om lys i egnet lykt/holder av miljø- og driftshensyn som utløste behovet for ny, revidert forskrift.

Kommunedirektøren anbefaler utvalg å støtte forslagene til innspill til forskriften.

2. Bakgrunn for saken

Gravferdsloven ble endret i 2020. Fra og med 1.1.2021 har Statsforvalteren i Vestfold og Telemark vært sentral gravplassmyndighet for hele landet. Statsforvalteren publiserte i desember 2023 utkast til ny mal for forskrifter om lokale gravplassvedtekter. De utarbeidet samtidig en [veileder](#) for lokale gravplassmyndigheter.

Asker kirkelig fellesråds utsendte utkast til forskrift har tatt utgangspunkt i Statsforvalterens nye mal for gravplassvedtekter. I forhold til gjeldende forskrift innebærer det blant annet bedre språk og mer konsekvent bruk av definisjoner.

Forslaget som er sendt på høring er ifølge fellesrådet forhåndsdrøftet med Statsforvalteren. Endelig vedtatt forskrift skal også godkjennes av Statsforvalteren, før kunngjøring.

3. Saksopplysninger

Asker kirkelige fellesråd er lokal gravplassmyndighet for Asker kommune. Gravplassmyndigheten tilviser grav, har ansvar for gravplassene i kommunen og betjener alle innbyggerne uavhengig av tros- eller livssyn.¹ Kommunen finansierer drift av gravplassene, i tråd med gravferdslovens bestemmelser.

I Asker kommune finnes det 9 gravplasser. Disse er lokalisert i Asker, Filtvet, Holmsbu, Hurum (Klokkarstua), Kongsdelene (Sætre), Røyken, Slemmestad, Østenstad og Åros.

Gjeldende forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune ble vedtatt av fellesrådet i forbindelse med kommunesammenslåingen:

[Forskrift om gravplassvedtekter i Asker vedtatt 25.5.2020](#)

Ifølge fellesrådet er dette de viktigste endringene i forslaget til ny forskrift:

1. Forbedret språk og mer konsekvent bruk av definisjoner
2. § 4 Gravplassmyndigheten får adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige

---

¹ I de fleste kommuner er gravplassmyndigheten tillagt kirkelig fellesråd, men noen steder er kommunen gravplassmyndighet.

- årsaker og derfor fortsatt kan bli gravlagt på den gravplassen de opprinnelig soknet til. Dette er av plassmessige hensyn spesielt aktuelt for Asker sokn,
3. § 6 var tidligere en del av § 8.
  4. § 7, 4. ledd innebærer en gradvis avvikling av enkeltnavnede urnegraver på Asker Østenstad. Bakgrunnen er knyttet til vedlikehold og estetikk. Festeren kan søke gravplassmyndigheten om å få navnet til avdøde påført felles minnesmerke på minnelund. Dette kan skje uten kostnad for festeren.
  5. § 9, ledd D. Påbud om å sette lys i egnet lykt eller beholder. Gravplassmyndigheten får av hensyn til miljø og drift anledning til å fjerne lys som ikke er plassert i egnet lykt eller beholder og pyntegjenstander som kan gjøre driften av gravplassen vanskelig.
  6. §16. Ny paragraf som gir gravplassmyndigheten mulighet til å gi dispensasjon fra forskriftens §§ 4, 6 og 7.

4. Kommunedirektørens vurdering

Forslaget bidrar ytterligere til helhetlig gravferdspraksis på tvers av kommunen. Forskriften har dessuten et forbedret språk og en mer konsekvent bruk av definisjoner enn gjeldende forskrift.

Kommunedirektøren støtter det nye kravet i § 9 D til lys på gravsteder. Lys blir nå bare tillatt i lukket lykt eller beholder. Lette plastlykter har blitt et økende miljøproblem, og denne endringen vil redusere dette.

Ifølge vedtektene kan avdøde personer innen kommunen gravlegges på den gravplassen de pårørende ønsker. Det er beklagelig at denne bestemmelsen ikke kan gjelde fullt ut, også for Asker kirkegård. Her vil kun personer med folkeregistrert adresse i Asker sokn få ny grav. Tilhørighet til gravplass er et følsomt tema. For tildeling av grav på Asker kirkegård legges derfor til grunn avdødes folkeregistrerte adresse før eventuell flytting på grunn av sykdom eller alderdom. Dette gjelder både ved flytting ut av kommunen, eller ved flytting ut av soknet. Dette for at avdøde kan bli gravlagt på den gravplassen de opprinnelig soknet til.

Kommunedirektøren har noe forståelse for fellesrådets forslag til ny bestemmelse i § 4 andre ledd om at «*Gravplassmyndigheten kan be om legeerklæring eller vedtak som viser at flyttingen var nødvendig*». Kommunedirektøren kan likevel ikke støtte forslaget. Det er nokså inngripende å gi gravplassmyndigheten adgang til å be om slik personsensitiv dokumentasjon, og i tillegg be om bekreftelse på at «flyttingen var nødvendig». Opphold på sykehjem tildeles etter lokal forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns helsetjenester². Forskriften inneholder en rekke tildelingskriterier som skal vurderes,

---

² FOR-2019-11-12-2153

basert på en løpende vurdering av konkrete behov for forsvarlig helsehjelp for den enkelte.

Forslaget vil etter kommunedirektørens vurdering innebære en usaklig forskjellsbehandling, basert på hva slags helse- og omsorgstjenester avdøde mottok på slutten av livet. Kravet synes heller ikke å være i samsvar med folkeregisterforskriften³ § 5-1-7 om at personer som oppholder seg på institusjon innen helse og omsorg, uansett regnes som bosatt der de hadde sitt bosted før institusjonsoppholdet. Det må særlige omstendigheter til for at de skal anses som bosatt (folkeregistrert) på den institusjonen der de faktisk oppholder seg. Den foreslåtte endringen i gravplassvedtektene vil derfor antagelig ikke få så særlig stor praktisk betydning, siden man uansett er folkeregistrert på sitt tidligere bosted.

Det er dessuten usikkert hvorvidt gravplassloven § 26, som regulerer behandling av personopplysninger, jf. personvernforordningen artikkel 9 gir tilstrekkelig rettslig grunnlag til å kunne kreve legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker. Slik erklæring/dokumentasjon vil innebære en behandling av særlige kategorier av personopplysninger (sensitive personopplysninger), som kun kan behandles dersom det foreligger et særskilt grunnlag for å behandle denne typen opplysninger. Dersom fellesrådet opprettholder dette kravet i forskriften, bør de avklare dette med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, som gir råd om bestemmelser og prosess når gravplassmyndigheten skal revidere gravplassvedtektene sine.

Kommunedirektøren foreslår i stedet at følgende bestemmelse tas inn i gravplassvedtekten:

Avdøde personer innen kommunen kan gravlegges på hvilken som helst av gravplassene i kommunen. For tildeling av ny grav på Asker kirkegård, legges til grunn at avdøde var folkeregistrert i Asker sokn.

Avdøde personer som på grunn av sykdom eller alderdom har bodd i en annen kommune mot slutten av livet, betraktes på samme måte som kommunens egne innbyggere og har rett til fri grav dersom graven er tilvist.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler utvalg for medborgerskap å støtte forslag til innspill til nye gravplassvedtekter for Asker kommune.

---

³ FOR-2017-07-14-1201

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

2024 09 25 AKF Høringsforslag Vedtekter gravplassene i Asker
2024 09 25 AKF Sak 066 Vedtekter gravplass Vedtak

Saksprotokoll

Arivsak
24/16292

Saksbehandler
Hilde Nygaard

Behandlet av
1 Utvalg for medborgerskap

Møtedato
31.10.2024

Saksnr.
38/24

Høring: Forskrift om gravplassvedtekter for Asker kommune

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 38/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Rådgiver Hilde Nygård var til stede for spørsmål. Direktør Best Gulbrandsen svarte også på spørsmål.

Tobias Waage Bremnes (V) fremmet følgende endringsforslag i kulepunkt 1:

- *Asker kommune støtter ikke forslaget i § 4 om å gi gravferdsmyndigheten adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker. I stedetfor spilles det inn følgende formulering: "For tildeling av ny grav på Asker kirkegård, legges til grunn at avdøde var folkeregistrert i Asker sokn før eventuelt nødvendig flytting på grunn av sykdom eller alderdom.*

Waage Bremnes (V) endringsforslag til punkt 1 fikk 1 stemme og falt (Waage Bremnes, V)

Innstillingens punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- Asker kommune støtter ikke forslaget i § 4 om å gi gravferdsmyndigheten adgang til å be om legeerklæring eller kommunalt vedtak som bekrefter at avdøde flyttet fra soknet av helsemessige årsaker.

- Kommunen støtter innføringen av krav i § 9 D om lukket lykt eller beholder for gravlys.

Saksframlegg

Arkivsak
24/15172-1

Saksbehandler
Ingrid Drivenes

Behandles av
Utvalg for medborgerskap

Møtedato
31.10.2024

Kriterier for kultur- og idrettsstipend i Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Følgende kriterier for kultur- og idrettsstipend gjelder:

Formål:

- Kultur- og idrettsstipend har som formål å premiere talent og oppnådde resultater, samt stimulere til videre satsing.

Hvem kan søke:

- Søkere må være folkeregistrert i Asker kommune.
- Søkere på idrettsstipend bør være utøvende på høyt nivå innenfor sin idrettsgren.
- Søkere på kulturstipend bør være utøvende på viderekommende nivå innen sitt kunst-/kulturområde.
- Oppnådde resultater må kunne dokumenteres.
- Aldersgruppen 16–25 år prioriteres.
- Tidligere stipendmottakere vil ikke bli vurdert.

2. Det deles årlig ut inntil 10 kulturstipend og inntil 10 idrettsstipend, hvert på kr 10 000.

1. Sammendrag

Saken omhandler nye kriterier for Asker kommunes kultur- og idrettsstipend, se forslag til vedtak.

I forbindelse med Utvalg for medborgerskaps behandlingen av årets søkere, 30.04.24 i sak 16/24 og 17/24, ba utvalget kommunedirektøren om å vurdere

endring i kriteriene. Det ble spesielt nevnt at man kunne vurdere færre vinnere som hver får en større sum tildelt.

I denne saken vurderes og begrunnes forslag til nye kriterier. Det foreslås at utvalg for medborgerskap:

- opprettholder dagens formulering om at aldersgruppen 16-25 år prioriteres
- endrer formulering til at tidligere stipendmottakere ikke vil bli vurdert
- vedtar at søkere på idrettsstipend bør være utøvende på høyt nivå innenfor sin idrettsgren
- vedtar at søkere på kulturstipend bør være utøvende på viderekommende nivå innen sitt kunst-/kulturområde
- opprettholder dagens formulering om at det deles ut inntil 10 kulturstipend og 10 idrettsstipend, hver på kr 10 000

2. Bakgrunn for saken

Utvalg for medborgerskap har bedt kommunedirektøren om å vurdere endringer i kriteriene for tildeling av idrettsstipend og kulturstipend. Eksisterende kriterier ble vedtatt 3. juni 2021 (sak 34/21) i Utvalg for medborgerskap (vedlegg 1). Stipendene er siden tildelt 20 personer årlig, med lik fordeling på idrett og kultur. Hvert stipend har vært på kr 10 000.

3. Saksopplysninger

Administrasjonen har vurdert retningslinjene som helhet, og finner at de i hovedsak er enkle å forstå for søkerne, og fungerer etter hensikten. Det er gjennomført medvirkning med Asker idrettsråd og Asker kulturråd for å få innspill til nye kriterier. Det er ikke funnet behov for å foreslå endringer i formål eller hovedmålgruppe.

Følgende andre vurderinger er gjort:

Nivå

Siden det er litt ulikheter i søkermassen mellom kultur og idrett så foreslås det to vedtakspunkter, et for idrettsstipend og et for kulturstipend. For idrett bør søkerne kunne vise til resultat på høyt nivå, mens for kultur bør søkerne være utøvende på viderekommende nivå. Søkeren må kunne dokumentere dette.

Aldersgruppen 16-25 år prioriteres:

Ved å velge aldersgruppen 16-25 år premierer man talent og oppnådde resultater, samt stimulerer til videre satsing. Samtidig erfares det at personer i alle aldre søker, også personer som er vesentlig eldre enn den prioriterte aldersgruppen. Det kan tenkes at det enkelte år ikke er nok søkere innen prioritert aldersgruppe. Da kan andre søkere nå opp, selv om de er utenfor prioritert aldersgruppe.

Alternativene er (alternativ 1 er forslag til vedtak):

1. Aldersgruppen 16-25 år prioriteres.
2. Kun personer som fyller 16–25 år i søknadsåret kan søke.

Tidligere stipendmottakere vil ikke bli vurdert

Ved flere søknadsrunder har tidligere års stipendvinnere også sendt inn søknader. Dette vurderes ikke som et problem i seg selv, men fører til mye arbeid for de som sender inn søknad. I praksis har det vært tilstrekkelig antall søkere hvert år. Ingen har mottatt stipendet to ganger etter kommunesammenslåingen. På bakgrunn av dette er det vanskelig å se for seg at en søker som har mottatt stipendet tidligere vil nå opp i prioriteringen.

Alternativene er (alternativ 2 er forslag til vedtak):

1. Søkere som ikke har mottatt stipend tidligere, blir prioritert.
2. Tidligere stipendmottakere vil ikke bli vurdert.

Det deles ut inntil 10 kulturstipend og inntil 10 idrettsstipend, hvert på kr 10 000

Ved å ha mange stipend å tildele får kommunen anledning til å vise frem den store variasjonen av aktiviteter som foregår på arenaer i kommunen. En reduksjon i antall stipend, vil gi en reduksjon i denne variasjonen. Å være stipendvinner innebærer å bli satt pris på, bli vist frem på et arrangement, markedsføring av talentet mens man er ung og mulighet for å ha "stipendvinner" på cv'en. Dette er verdier som kommer godt med i en tidlig karriere, ut over det konkrete pengebeløpet.

En eventuell dobling av beløpet (men færre stipend) vil fortsatt være et relativt lite beløp sett i sammenheng med hva satsing på høyt nivå koster. Færre stipend kan også gjøre sitt til at stipendet blir vanskeligere å få og innebære en ytterligere "topping av laget".

Alternativene er (alternativ 1 er forslag til vedtak):

1. Det deles ut inntil 10 kulturstipend og inntil 10 idrettsstipend, hvert på kr 10 000.
2. Det deles ut inntil fem kulturstipend og fem idrettsstipend, hvert på kr 20 000.

Medvirkning kan gjennomføres

Det kan innhentes relevante opplysninger fra andre aktører om nødvendig. For idrettsstipender har Asker idrettsråd (AIR) hatt stor delaktighet i vurdering av søkerne. Kommunen tar imot søkere, setter opp listen og prioriterer. Denne prioriteringen er kvalitetssikret av AIR, og man har sammen blitt enige om hvilke utøvere som mottar stipend, før politisk behandling. I ny ordning anbefales det at dette også kan praktiseres for søkere på kulturstipend, ved en enkel medvirkning i Asker kulturråd. Denne praksisen informeres søkerne om i søknadsskjema.

Andre kommuner

Det er noenlunde tilsvarende ordninger i Drammen, Bærum og Oslo kommune. Kriteriene har ulike varianter. Drammen har en mer spisset stipendordning mer mot eliteutøvere innen idrett, kunst og kultur. I Bærum er det idrettslagene som søker på vegne av kandidater, og Oslo kommune har kriterier som i stor grad sammenfaller med Asker kommunes kriterier.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener at stipendordningen fungerer etter hensikten, og i hovedsak er tenkt å ha fokus på de unge og lovende talentene i kommunen. Det er også fint å løfte frem variasjon og bredde. Denne begrunnelsen gjør at et beløp på kr 10 000 til mange innenfor målgruppen treffer flere enn et større beløp ville gjort.

Når det gjelder punktet om at tidligere stipendmottakere ikke blir vurdert så er dette også for å treffe flere. Hadde man ikke hatt et slikt kriterium ville gjerne de samme (med svært gode prestasjoner) kunne fått stipendet i flere år.

Det foreslås at aldersgruppen 16-25 år skal prioriteres. Det vil kun unntaksvis være aktuelt med tildeling til personer utenfor denne gruppen, for eksempel dersom det ikke er tilstrekkelig antall eller aktuelle søkere innen aldersgruppen.

Ved den årlige saksbehandling av søkerne tar det hensyn til vektning av mangfold og variasjon i aktivitet/uttrykk. Dette er en del av de skjønnsmessige vurderingene administrasjonen gjør.

Kommunedirektøren er opptatt av å tilrettelegge for medvirkning i forbindelse med vurdering av søkerne. Aktuelle aktører er for eksempel Asker idrettsråd og Asker kulturråd.

Saken har relevans for bærekraftsdimensjonene økonomi, sosialt og miljø. Stipendet kan virke utjevne, ved at unge talenter kan søke om stipend som kan bidra til måloppnåelse av drømmer. Disse utøverne bidrar også gjerne lokalt som de ambassadørene de er, og kan oppmuntre og inspirere andre til egne prestasjoner og aktiviteter.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler nye kriterier for kultur- og idrettsstipend som vist i forslag til vedtak.

Formålet blir som tidligere, aldersgruppen 16-25 prioriteres, og de som har mottatt stipend tidligere vil ikke bli vurdert. Søkerne bør være utøvende på høyt nivå innenfor idrett, og på viderekommende nivå innen kunst og kultur. Kommunen opprettholder antall stipend; inntil 10 for idrett og inntil 10 for kultur, som mottar kr 10 000 hver.

Det kan gjennomføres medvirkning/kvalitetssikring i forbindelse med saksbehandling av søkerne, for eksempel med Asker idrettsråd og Asker kulturråd. Stipendene kan deles ut på et passende arrangement på våren.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Tidligere kriterier for kultur- og idrettsstipend i Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/15172

Saksbehandler
Ingrid Drivenes

Behandlet av
1 Utvalg for medborgerskap

Møtedato   **Saksnr.**
31.10.2024   39/24

Kriterier for kultur- og idrettsstipend i Asker kommune

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 39/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken med rådgiver Ingrid Drivenes til stede.

Leder Bente Stein Mathisen (H) fremmet på vegne av H, FrP og V følgende alternative forslag til kulepunkt 3, 4 og 6 under punkt 1:

- *Søkere på idrettsstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innenfor sin idrettsgren.*
- *Søkere på kulturstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innen sitt kunst-/kulturområde.*
- *Søkere må være mellom 16-25 år.*

Leder Mathisen (H) fremmet på vegne av H og FrP forslag på endring i punkt 2:

Det deles årlig ut inntil 4 kulturstipend og inntil 4 idrettsstipend, hvert på kr 25 000

Mathisens (H) forslag til endringer i kulepunkt i punkt 1 ble satt opp mot innstillingen.

Mathisens (H) forslag ble vedtatt mot 3 stemmer (Igland Sp, Abbas A og Nordli R)

Mathisens (H) forslag til punkt 2 ble vedtatt mot 4 stemmer (Waage Bremnes V, Abbas A, Igland Sp og Nordli R)

Vedtak

1. Følgende kriterier for kultur- og idrettsstipend gjelder:

Formål:

- Kultur- og idrettsstipend har som formål å premiere talent og oppnådde resultater, samt stimulere til videre satsing.

Hvem kan søke:

- Søkere må være folkeregistrert i Asker kommune.
- Søkere på idrettsstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innenfor sin idrettsgren.
- Søkere på kulturstipend bør være utøvende på nasjonalt nivå innen sitt kunst-/kulturområde.
- Oppnådde resultater må kunne dokumenteres.
- Søkere må være mellom 16-25 år.
- Tidligere stipendmottakere vil ikke bli vurdert.

2. Det deles årlig ut inntil 4 kulturstipend og inntil 4 idrettsstipend, hvert på kr 25 000

Saksframlegg

Arkivsak
24/07707-1

Saksbehandler
Jan Erik Lindøe

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester
Formannskapet

Møtedato
31.10.2024
05.11.2024

Stedsutvikling Dikemark og Trafo Kunsthall

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune tar initiativ til å etablere et programstyre hvor partene Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og Asker kommune deltar. Formålet er å bidra til en koordinert samfunnsutvikling og et evt. salg av delområdene i tettstedet Dikemark, inkludert midlertidige tiltak som utvikling av kulturnæring, museumsvirksomhet og evt. andre viktige tettstedsfunksjoner, samt bistå i de komplekse forestående salgsprosesser
2. Det etableres et samarbeid og utarbeides avtaler med Kulturdepartementet og Akershus fylkeskommune for å følge opp den statlige Museumsplanen for sykehusene og sikre fremdrift, utvikling, drift og nødvendige statlige investeringer i bygningsmassen på Bjørkeli.

1. Sammendrag

Dikemark er utpekt som et av kommunens ni lokalsentre i kommuneplanens samfunnsdel. Oslo universitetssykehus (OUS) flytter ut sine siste virksomheter fra Dikemark i 2026. Asker kommune er i dialog med grunneier Oslo kommune og bygningseier OUS omkring salg av området til en ny utviklingsaktør.

Asker kommune har i mange år samarbeidet med Oslo kommune og OUS omkring utviklingen av Dikemark etter at sykehuset legges ned. Disse prosessene har imidlertid stoppet opp, og de to eierne ønsker å selge Dikemark. Salgsprosessene har tatt lang tid, og noe salg er ennå ikke avklart.

Parallelt pågår prosesser knyttet til utviklingen av kulturaktiviteter/kulturnæringer på Dikemark, og arbeidet med å etablere et offentlig drevet Dikemark psykiatriske museum er løftet fram.

Kommunedirektøren anbefaler at det etableres en fastere organisering og styring av de ulike prosessene på Dikemark, da samtlige involverer sterke offentlige interesser, og alle berører Asker kommune. Det tas initiativ til å etablere et programstyre hvor partene Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og Asker kommune sørger for koordinering av tettsteds-utviklingen på Dikemark. Det tas sikte på å utarbeide et mandat for kunne å starte det videre stedsutviklingsarbeidet. Målet er å sette Asker kommune i en posisjon til å få med de to andre partene i et samarbeid som kan realisere planene på Dikemark og utløse stedets potensiale som lokalsentrum gjennom en helhetlig stedsutvikling. Ved salg av eiendommene er det naturlig at nye eiere trer inn i programstyret.

Asker kommune vil bidra parallelt med å midlertidig etablere et prosjekt som skal reetablere næringsvirksomhet, herunder kulturnæringer, på området Dikemark psykiatriske sykehus. Dette området trenger utvikling og planer som eiere, etablerte aktører og lokalbefolkning sammen kan videreutvikle.

Kommunens ambisjon er å løfte frem flere kulturnæringer, både nye og allerede etablerte, som kan forsterke at Dikemark blir en destinasjon og arena som tiltrekker seg besøkende for rekreasjon, opplevelse og helse. I tillegg kan området bli et møtested lokalt for innbyggere, foreninger og andre aktører som bor og virker på Dikemark. Dette vil underbygge kommunenes planer om stedsutvikling.

2. Bakgrunn for saken

I 2010 la Asker kommune Dikemark inn i kommuneplanen som et lokalsenter. Dette for å videreføre Dikemarks lange tradisjoner som et aktivt, helhetlig samfunn, samtidig som man gjorde Dikemark mer interessant også i en bredere kommersiell sammenheng.

Sykehusområdet med bygninger ble fredet i 2012. Riksantikvaren har uttrykt at fredningsvernet må sikres gjennom bruk. Akershus fylkeskommune vil være vernemyndighet i den videre prosessen

I 2012 inngikk OUS, Oslo og Asker kommuner et nært samarbeid om utviklingen av Dikemark. Man gjennomførte bl.a. arkitektkonkurransen Europan-2013, der 28 arkitektteam leverte sine bidrag. Det ble utarbeidet et utfordringsdokument som la føringer for det videre samarbeidet mellom OUS, Oslo og Asker kommuner. Men nytt byråd i Oslo la samarbeidet på is etter kommunevalget i 2015.

I 2018 vedtok Asker kommunestyre å satse på kulturnæringen på Dikemark, og det ble satt av 2 millioner kr. årlig til prosjektleder og leie/opprusting av lokaler i Vaskeribygningen. I 2021 vedtok formannskapet å videreføre prosjektet i tre år, med en årlig ramme på 1,1 mill.kr.

I 2019 ble sentrumsområdet fradelt som egen eiendom i håp om at OUS kunne selge området, og få inn en privat utvikler. Asker kommune fikk innledningsvis

forespørsel om kjøp av området, men kommunen takket nei. OUS stoppet deretter salgsprosessen.

I ettertid har Asker kommune signalisert at Dikemark kan inndeles i tre ulike utviklingsområder; Vardåsen-området i nord, Sykehusområdet i sentrum og Dyringveien/3. avdeling i sør. Vardåsen-området er skilt ut og klart for salg til en utvikler når OUS og Oslo kommune får samordnet salgsprosessen.

Asker er i dialog med partene Oslo kommune og Oslo universitetssykehus som begge er grunneiere for en felles videre utvikling med salg av eiendommene på Dikemark. Dette må konkretiseres og samordnes, og kommunen har en viktig rolle som planmyndighet.

Dagens situasjon

Saken fremmes med bakgrunn i at det treårige prosjektet «Videreutvikling av Dikemark og kulturnæring – mulighetsrom» er inne i sitt siste prosjektår. Prosjektet inngår i en oppdragsavtale mellom Stiftelsen Trafo kunsthall og Asker kommune. Det er behov for å avklare kommunens videre ambisjoner med stedsutvikling Dikemark.

Stiftelsen Trafo Kunsthall har drevet utstillingsvirksomhet i Trafobygget i Asker sentrum parallelt med oppdraget på Dikemark. De har ambisjoner om å overføre virksomheten permanent fra Trafobygget til Vaskeribygget på Dikemark. Dette har bakgrunn i at deres leieavtale med Tandberg Eiendom AS i Trafobygget går ut i 2026, samt at de anser Dikemark som et svært attraktivt område for formidling av kunst og kunstnerisk virksomhet. Styret i stiftelsen har utarbeidet mål for satsingen på Dikemark og har i den anledning vedtatt å skifte navn til Stiftelsen Kunsthall Dikemark.

Trafobygget i Asker sentrum vil dermed være aktuell for en ny satsing på grafikkutstillinger som kan bidra ytterligere til å sette Asker på kunstkartet nasjonalt og internasjonalt. Det vises for øvrig til sak 24/13603 Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafobygget.

Asker kommune, ved virksomhet Kulturliv, har hatt oppfølgingsansvar for oppdragsavtalen med Stiftelsen Trafo Kunsthall, som ble gitt prosjektlederansvaret for utvikling av kulturnæringer på Dikemark. Det har vært arbeidet godt med en tverrfaglig ressursgruppe som består av representanter fra 60 kunstnere, organisert gjennom Dikemark Atelierfellskap (DAF), Dikemark psykiatriske sykehusmuseum, teatergruppen NiE, Trafo Kunsthall, Museene i Akershus og kommunen ved Kulturliv. Videre har en involvert en rekke andre aktører gjennom prosjektet gjennom seminarrekker, arrangementer, politiske møter og besøk fra fagmiljøer, universitet og høyskoler, samt vel, nærmiljø og skoler.

Stiftelsen Trafo kunsthall har gjennom prosjektperioden kuratert utstillinger som har belyst historien om stedet Dikemark, den psykiatriske sykehushistorien og Outsider –

art/pasientkunst, og en rekke kunstutstillinger i galleriet kommunen leier. Det er særlig kunst og psykisk helse som har vært fokus.

Det er opprettet en hjemmeside for Kulturarena Dikemark <https://www.dikemark.no/> for informasjon om aktivitetene. Kunstprosjektet Landart (NiE) Dikemark gjennomført med stor involvering av skoleklasser. Ellers har Kunsthallen hatt et bredt samarbeid med DKS om formidlingstiltak for skoleelever i hele Asker.

I prosjektet inngår det å vurdere muligheter for å etablere kulturnæringer i flere av bygningene som eies av Oslo Universitetssykehus (OUS). Det foreligger dokumentasjon på aktuelle bygg og potensialet for bruk av lokaler, inklusive behov for oppgradering og tilpasninger.

Stortingets familie- og kulturkomité og formannskapet har begge vært på befaring. Det samme har en rekke institusjoner og organisasjoner. Det er etablert et omfattende nettverk, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Ved alle besøk har en formidlet behovet for å ta stedets bygninger i bruk, skape ny næring når OUS trekker ut sin siste virksomhet, videreutvikle kulturnæringene og ikke minst få etablert et profesjonelt drevet Dikemark psykiatriske sykehusmuseum.

Formannskapet vedtok i sak 190/21 «Videreutvikling av Dikemark og kulturnæring – mulighetsrom» følgende:

- 1. Det avsettes årlig 1,1 millioner kroner til et 3-årig prosjekt for steds- og kulturnæringsutvikling på Dikemark. Midlene legges inn i tilleggsinnstillingen til økonomi- og handlingsplan 2022-2025.*
- 2. I temaplan kultur vil det bli utarbeidet retning for museumspolitik i Asker kommune. Kommunen vil deretter avklare sin rolle i å bidra til at Dikemark psykiatriske sykehusmuseum (Bjørkeli) ivaretas og utvikles til et fullverdig museum.*
- 3. Vurdering av leie av bygninger til verksted- og atelierformål utredes nærmere i egen sak, når temaplan kultur er vedtatt og når ny eier er på plass.*

3. Saksopplysninger

Dikemark er utpekt som et av kommunens ni lokalsentre i kommuneplanens samfunnsdel. OUS flytter ut sine siste virksomheter fra Dikemark i 2026 og Asker kommune avventer at Oslo kommune og OUS selger området til en ny utviklingsaktør. Det er bevegelse i at eierinteressene snarlig avklarer fremdrift for salg, estimert til 2. kvartal 2025. Kommunen er innstilt på fradeling av delområder for å imøtekomme prosessen.

Nye eierinteresser må utarbeide regulering av eiendom og det er ventet at det vil være en lang periode med midlertidig aktivitet på Dikemark. Kulturnæringer og annen næringsvirksomhet vil her spille inn som en motor for videre næringsvekst og stedsutvikling, i tillegg til å understøtte og videreformidle stedets historie og attraktivitet for nye eiere.

3.1 Kulturnæring på Dikemark

For å lykkes med ny næringsutvikling, må Dikemark bygges opp med stedlige arbeidsplasser. Å flytte stiftelsen Trafo Kunsthall sin virksomhet opp til Dikemark permanent, vil forsterke det store kunstmiljøet som holder til der. Kunsthallen har utarbeidet et måldokument som viser deres satsing på å formidle nasjonal og internasjonal samtidskunst av høy kvalitet i Dikemarks unike bygningsmiljø og parkanlegg, i tillegg til å styrke posisjonen til tema kunst og psykiatri/helse med utgangspunkt i sykehusets historie (se vedlagte måldokument for Kunsthall Dikemark).

Videre er det behov for:

- at teatergruppen NiE kan få leid lokaler for øving og fremvisning,
- å etablere flere atelierer,
- vurdere om Asker kunstfagskole kan flytte opp, og
- sist, men ikke minst, få etablert Norges første profesjonelt drevne psykiatriske sykehusmuseum.

Andre næringsgrupper som vil kunne passe inn i området er ulike tjenesteytende næringer, næringer knyttet til helse, rekreasjon, friluftsliv, små håndverksbedrifter etc.

For å lykkes med nevnte grep i første fase må Asker kommune tørre å være fremoverlent og ta ledelse i arbeidet med å utvikle Dikemark. Det innebærer 1) å reetablere et forpliktende samarbeid rundt stedsutviklingen mellom OUS, Oslo og Asker kommuner. I dette ligger å utarbeide et mandat, og etablere et programstyre, forankret i politisk og/eller administrativ ledelse, 2) å arbeide for at andre aktører blir med på en finansiering av stedsutvikling på Dikemark.

Målet for arbeidet er 1) å bli en destinasjon og arena som tiltrekker seg besøkende for rekreasjon, opplevelse og helse, og 2) bli et lokalt møtested for innbyggere, foreninger og andre aktører som bor og virker på Dikemark.

Stiftelsen Trafo Kunsthall har sagt opp leieavtalen med Tandberg Eiendom AS på grunn av økte leiekostnader som påløper fra 2026. Dikemark er vurdert som et attraktivt miljø for kunstformidling og kunstnerisk virksomhet da stedet, rammene og mulighetsrommet vil kunne gi Kunsthallen utviklingsmuligheter og nye samarbeidspartnere, samt å være en viktig aktør i utvikling av Dikemark. Stiftelsen Trafo Kunsthall har kompetanse på kunstnerisk utstillingsvirksomhet, kunstformidling til barn og unge, samt prosesser knyttet til kunst i offentlige rom og innkjøp av kunst til samlinger. I forbindelse med oppdraget på Dikemark kulturarena har Stiftelsen Trafo Kunsthall særlig spesialisert seg på Outsider art/pasientkunst, temaet kunst og

psykisk helse, og har utført pionerarbeid i norsk sammenheng, jfr. Vedlegg: *Målformulering kunsthall Asker.*

For å få realisert en flytting av Trafo kunsthall til Dikemark må dette baseres på en lengre leieperiode med OUS. Vaskeribyggets 1. etasje, hvor kommunen i dag leier deler til galleri, egner seg godt som utstillingslokaler. Hele den aktuelle del 1. etasjen utgjør 890 m². For å ta arealene i bruk som visningsarena må det utbedres med tanke på brann og rømning.

Kjøkkenbygningen, hvor teatergruppen NiE leier lagerlokaler, kan tas i bruk som øvingsscene, og den gamle kantinedelen kan benyttes som samlingspunkt og treffsted for alle besøkende og virkende på Dikemark. Totalt er arealet her som kan være aktuelt å leie på 1700 m², som dekker underetasje og 1. etasje.

Administrasjonsbygget kan også sikres til atelierfelleskap og fellesverksted samt en mulig opsjon for reetablering av Asker kunstfagskole.

Bjørkeli, museumsbygget, bør vurderes videre til formål museumsdrift. Bygget er i en ok forfatning og kan utvikles med tanke på permanent museumsdrift. Dette forutsetter samarbeid og samfinansiering fra Statens side ved Kulturdepartementet, Akershus fylkeskommune og Oslo universitetssykehus.

Kommunen vil vurdere hvilke lokaler det er behov for og økonomi til innenfor avsatt økonomisk ramme.

3.2 Økonomi

OUS eier sykehusbebyggelsen og den merkantile bebyggelsen. Oslo kommune eier gårdsbruk og boliger. Asker kommune kan inngå forhandlinger med OUS om forslag til nye leieavtaler for de aktuelle bygningene: Vaskeriet, Administrasjonsbygningen og Kjøkkenbygget. Leiesum må ta hensyn til utleiers investeringer som er nødvendig (brann og rømning) for å kunne ta byggene i bruk. Asker kommune må vurdere om kommunen vil stå som hoved leietaker og framleie lokalene til kulturaktører som vil etablerer seg her, eller om aktørene selv må stå som leietakere.

Kommunens driftstilskudd til Stiftelsen Trafo kunsthall overføres til Stiftelsen Kunsthall Dikemark. Øvrige tilskudd til samarbeidsprosjekter og andre tiltak til Kunsthall Dikemark vil vurderes i sammenheng med kommunens tilskuddsordninger. Det vil fortsatt være aktuelt å kjøpe tjenester av Kunsthallen til kommunens kunstordning blant annet og utstillingsvirksomhet av den kommunale kunstsamlingen. Kunsthallen har avgitt høringsuttalelse til mulig redusert tilskudd og påpekt konsekvenser for virksomheten.

Kommunalt tilskudd er en forutsetning for fylkeskommunalt og statlig tilskudd. Det søkes aktivt om eksterne tilskudd fra flere tilskuddsordninger. Kommunen har

allerede en bevilgning på 0,50 millioner kroner som overføres fra Trafo kunsthall til Dikemark. I tillegg kommer kommunens midler til husleie for Vaskeriet, og stillingsressurser inn i prosjektarbeidet. Kommunenes samtlende bidrag dekkes innenfor dagens økonomiske rammer i medborgerskap og krever ingen ny kommunal bevilgning.

Kommunens bidrag vil kunne utløse betydelig støtte fra Akershus fylkeskommune, Oslo kommune, OUS og mulig å søke midler fra eksterne stiftelser, med flere. Det skal arbeides aktivt fra prosjektet med å tiltrekke seg offentlig og privat finansiering av næringsaktivitet som etableres på Dikemark.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener at Asker kommune, som vertskommune og planmyndighet, må ta en aktiv posisjon for å videreutvikle Dikemark for fremtiden. Å utvikle området er i tråd med kommuneplanenes samfunnsdel og vedtatte strategier innen lokalsamfunnsutvikling, næring, kultur og kulturminnevern.

Ved å etablere et prosjekt, hvor hovedfokus legges på å få etablert ny næring og spesielt kulturnæringer, vil kommunen sende et signal til fremtidige eiere og samarbeidspartnere om at de er velkomne til å være med å løfte Dikemark for fremtiden. Midlertidig bruk av de tre aktuelle bygningene vil kunne skape forutsigbare rammer for nye aktører, og vil kunne gi rom for eksterne økonomiske bidrag, som stiftelser, fond og legater. Det er også et signal til dagens eiere at bygningsmassen må vedlikeholdes for ytterligere forfall.

Kommunedirektøren vil også løfte frem at prosjektet jobber aktivt med å sikre og jobbe for et profesjonelt drevet psykiatrisk sykehusmuseum på Bjørkeli. En relokalisering av Trafo kunsthall til nye Kunsthall Dikemark ses også som en viktig driver for stedsutviklingen.

Utvikling av Dikemark er forankret i en rekke av FNs bærekraftsmål. Særlig viktig vil utviklingen kunne være for å sikre et bærekraftig lokalsamfunn gjennom at frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører inngår i et gjensidig forpliktende samarbeid.

Bruk av vernede bygg bidrar til bærekraft og miljø.

Hvis Asker kommune unnlater å gå aktivt inn i en videre stedsutvikling av Dikemark, er faren stor for at stedet vil miste den energien og positiviteten som er bygget opp på stedet de siste årene. I stedet vil man kunne få en ytterligere fraflytting fra stedet og forfall av bygg og landskap som igjen kan gjøre terskelen høyere for andre aktører til å etablere seg der senere.

5. Konklusjon

Asker kommune bør og kan ta grep om utviklingen av tettstedet Dikemark, og kommunedirektøren foreslår derfor å etablere et forpliktende samarbeid med Oslo kommune og Oslo universitetssykehus gjennom et felles programstyre for strategiske avklaringer, midlertidige tiltak og den videre helhetlige samfunnsutviklingen på Dikemark. Programstyret vil også kunne bidra i de forestående komplekse salgsprosesser. Det er ønskelig at beslutningstakere fra de ulike eierne og samarbeidsaktørene sitter i programstyret.

Kommunedirektøren ber om at formannskapet slutter seg til ny prosjektperiode for Stedsutvikling Dikemark og bidrar til at private næringsaktører kan leie 2-3 bygg med opsjon for videre leie for midlertidig bruk. Dette vil også kunne bidra til at Dikemark psykiatriske sykehusmuseum blir utviklet og profesjonalisert som fullverdig nasjonalt museum for psykiatrihistorien, og reetablering av Trafo kunsthall til Dikemark kunsthall. Dette må ivaretas innenfor de økonomiske rammer som partene bidrar med til programmet.

Ved å i tillegg bidra til kunstformidling med kvalitetsgrafikk i Trafo-bygget, vil denne satsingen på Dikemark løfte Asker kommune fremover som destinasjon for kunst- og kulturopplevelser regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Målformulering kunsthall Asker, Dikemark 6.mai
Trafo som kunst-destinasjon
Rapport januar til oktober - Trafo kunsthall
Presse Rekreasjon

Saksprotokoll

Arivsak
24/07707

Saksbehandler
Ingunn Liabø Fauske

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	40/24
2 Formannskapet	05.11.2024	158/24

Stedsutvikling Dikemark og Trafo Kunsthall

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 40/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Direktør Best Gulbrandsen og virksomhetsleder Vibeke Hermanrud svarte på spørsmål.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune tar initiativ til å etablere et programstyre hvor partene Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og Asker kommune deltar. Formålet er å bidra til en koordinert samfunnsutvikling og et evt. salg av delområdene i tettstedet Dikemark, inkludert midlertidige tiltak som utvikling av kulturnæring, museumsvirksomhet og evt. andre viktige tettstedsfunksjoner, samt bistå i de komplekse forestående salgsprosesser
2. Det etableres et samarbeid og utarbeides avtaler med Kulturdepartementet og Akershus fylkeskommune for å følge opp den statlige Museumsplanen for sykehusene og sikre fremdrift, utvikling, drift og nødvendige statlige investeringer i bygningsmassen på Bjørkeli.

Saksprotokoll

Arivsak
24/07707

Saksbehandler
Ingunn Liabø Fauske

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	40/24
2 Formannskapet	05.11.2024	158/24

Stedsutvikling Dikemark og Trafo Kunsthall

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 158/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune tar initiativ til å etablere et programstyre hvor partene Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og Asker kommune deltar. Formålet er å bidra til en koordinert samfunnsutvikling og et evt. salg av delområdene i tettstedet Dikemark, inkludert midlertidige tiltak som utvikling av kulturnæring, museumsvirksomhet og evt. andre viktige tettstedsfunksjoner, samt bistå i de komplekse forestående salgsprosesser.
2. Det etableres et samarbeid og utarbeides avtaler med Kulturdepartementet og Akershus fylkeskommune for å følge opp den statlige Museumsplanen for sykehusene og sikre fremdrift, utvikling, drift og nødvendige statlige investeringer i bygningsmassen på Bjørkeli.

Saksframlegg

Arkivsak
24/13603-5

Saksbehandler
Jan Erik Lindøe

Behandles av
Utvalg for medborgerskap
Formannskapet

Møtedato
31.10.2024
05.11.2024

Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafo-bygget

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune bidrar med kr. 250.000 årlig i 5 år til etablering av ny utstillingsvirksomhet i Trafobygget med konseptet «trafo-editions». Bidraget forutsetter at Akershus fylkeskommune inntreer med tilsvarende støtte.
2. Kommunedirektøren vil fremme en ny sak om videre steds- og kulturutvikling på Dikemark, herunder vilkår og rammer for Trafo Kunsthalls kommende etablering her.

1. Sammendrag

Asker kommune ønsker å bidra til at det utvikles ny kunstformidling med kvalitetsgrafikk i Trafo-bygget som løfter Asker kommune og sentrum som besøksdestinasjon. I sum vil denne satsningen løfte Asker kommune fremover som destinasjon for kunst- og kulturopplevelser regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

2. Bakgrunn for saken

Saken fremmes med bakgrunn i henvendelse fra kunstner Magne Furuholmen om å kunne etablere et grafisk fyrtårn for grafisk kunst i Asker. Samt at Trafo kunsthall søker seg til en ny formidlingsarena på Dikemark. Furuholmen leier i dag lokaler i Trafo – bygget til sin virksomhet med atelier og grafisk verksted i det som heter Trafo kunstproduksjon AS. Med mulighetsrommet som nå oppstår ønsker de å overta kunsthallens lokaler, som de skriver «for å skape et unikt grafikk-fyrtårn i norge, midt i asker».

Trafolokalene holder høy internasjonal standard for utstillinger, og resepsjons-arealet er egnet som produksjonslokaler for grafikk. Magne Furuholmen har et solid nettverk blant kunstnere nasjonalt og internasjonalt, og er også samarbeidspartner med dronningens grafikk-stiftelse QSPA.

Målet er å utvikle konseptet «trafo editions» - et unikt sted dedikert til produksjon og visning av kvalitets-grafikk. Det store utstillingsrommet vil bli benyttet til utstillinger slik det har vært med 4-5 åpne utstillinger for publikum i året. Det kuratoriske fokus vil ligge på grafikk i alle teknikker. Og lokalene vil være en unik arena dedikert til å kunne vise monumental-grafikk og også grafikk i dialog med andre kunstneriske teknikker. Videre vil en kunne holde faglige samlinger og eventer.

Det finnes ingen tilsvarende arena med fokus på produksjon og visning av grafikk på dette nivå i Norge i dag. Det nærmeste er «grafikens hus» Sverige <https://www.grafikenshus.se>, samt at det finnes noen få andre steder i Europa og verden som løfter frem dette historiske håndverket og grafikken som kunstform.

3. Saksopplysninger

Trafo-bygget, som eies av Tandberg Eiendom, ble pusset opp med tanke på være et sentralt formidlingssted for kunst i Asker. Når det nå blir ledige lokaler, er det viktig å få etablert et nytt formidlingskonsept. Med Magne Furuholmens idè og skisse til å få laget et grafisk fyrtårn med konseptet «trafo – editions» vil en kunne nå dette målet.

Et offentlig bidrag til et kommersielt formål må sees i sammenheng med formål og transparens. Formålet må være å utvikle en åpen kunstarena og hvor grafisk kunst på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå presenteres publikum i regionen gjennom årlige utstillings arrangement. Kommunen kan da bidra med økonomisk støtte.

Utvalg for medborgerskap utsatte saken (33/24) i septembermøtet og ønsket svar på følgende spørsmål:

- Hvilke konkrete planer foreligger for Trafo Kunsthalls etablering på Dikemark?
Svar: Det vises til egen sak om Utvikling Dikemark og Trafo kunsthall om kunsthallens videre planer og begrunnelse for hvorfor de ønsker å etablere seg på Dikemark.
- Hvordan vil en eventuell etablering av "trafo-editions" i Trafo-bygget påvirke planene for Dikemark?
Svar: En etablering av «trafo – editions» vil ikke påvirke hverandres aktivitet, heller forsterke den ved at Asker får flere sterke kunstfaglige aktører.
- Foreligger det en økonomisk risiko for Asker kommune ved å gi tilskudd til "trafo-edition" dersom det ikke lar seg gjøre å etablere Trafo Kunsthall på Dikemark?

Svar: Det vil ikke gi en økonomisk risiko å gi «trafo-editions» tilskudd om Trafo Kunsthall ikke kan etableres på Dikemark. Det vil være risiko for kunsthallen å reetablere seg om det er på Dikemark eller andre steder, gitt de rammer og budsjetter som er gjeldende fra Asker kommune pr.tiden. Det er derfor også viktig at andre offentlige aktører som fylkeskommunen gir støtte og økte driftsbidrag. Kommunen er beredt på å bruke midler på Kunsthall Dikemark med driftsrammer fra eksisterende leieforhold i «galleri Dikemark». Hvis fylkeskommunen ikke støtter etablering av «trafo-editions» vil kommunen vurdere om midlene gis til Dikemarksatsningen.

Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål – miljø, økonomi og sosiale forhold. Utvikling av Asker sentrum som kortreist kulturdestinasjon er forankret i en rekke av FNs bærekraftsmål. Under henvises til enkelte av de konkrete mål og strategier som ligger i kommuneplanen.

Samarbeid for å nå målene:

Hovedmål:

- Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.

Delmål:

- Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.

Strategi:

- Asker kommune skal utvikle og aktivt bruke tilskuddsordninger og andre virkemidler som gjør det enkelt for frivilligheten. Næringslivet og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren anbefaler å gi bidrag til Magne Furuholmens «trafo - editions» prosjekt til åpne utstillinger med kr. 250.000 årlig i 5 år. Midlene tas fra eksisterende tilskudd kommunen gir for å støtte kunstnerisk aktivitet i Trafo bygget, og som er tilsvarende det kunsthallen i dag betaler i husleie. Kunsthallen mottar for 2024 kr. 748000 i driftstilskudd fra Asker kommune.

Kommunen forutsetter at Akershus fylkeskommune vil bidra med tilsvarende støtte til prosjektet. Det inngås en egen avtale som sikrer at midlene benyttes til 5 arrangementer i året i form av utstillinger og salg av grafisk og annen kunst i Trafo sine lokaler. Dette vil kunne skape stor oppmerksomhet nasjonalt og internasjonalt

og bidra til Asker sentrum som en fremtidig nyskapende kultur- destinasjon som tiltrekker seg nasjonale og internasjonale kunstnere. Utstillingene skal være åpne for allmenheten.

Kommunedirektøren vil fremme en ny sak om videre steds- og kulturutvikling på Dikemark, herunder vilkår og rammer for Trafo Kunsthalls kommende etablering her.

5. Konklusjon

Asker kommune ønsker å bidra til at det utvikles ny kunstformidling med kvalitetsgrafikk i Trafo-bygget og som aktualiserer sentrum som besøksdestinasjon. I sum vil denne satsningen løfte Asker kommune fremover som destinasjon for kunst- og kulturopplevelser regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Trafo som kunstdestinasjon epost 070524 Trafo som kunstdestinasjon epost 070524

Saksprotokoll

Arivsak
24/13603

Saksbehandler
Jan Erik Lindøe

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	41/24
2 Formannskapet	05.11.2024	159/24

Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafo-bygget

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 41/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Direktør Best Gulbrandsen og virksomhetsleder Vibeke Hermanrud svarte på spørsmål.

Innstillingen i 2 punkter ble vedtatt mot en stemme (Abbas, A)

Vedtak

1. Asker kommune bidrar med kr. 250.000 årlig i 5 år til etablering av ny utstillingsvirksomhet i Trafobygget med konseptet «trafo-editions». Bidraget forutsetter at Akershus fylkeskommune inntreer med tilsvarende støtte.
2. Kommunedirektøren vil fremme en ny sak om videre steds- og kulturutvikling på Dikemark, herunder vilkår og rammer for Trafo Kunsthalls kommende etablering her.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13603

Saksbehandler
Jan Erik Lindøe

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	41/24
2 Formannskapet	05.11.2024	159/24

Bidrag til etablering av ny grafisk kunstdestinasjon i Trafo- bygget

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 159/24

Behandling

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 ble ikke tatt opp til votering.

Vedtak

1. Asker kommune bidrar med kr. 250.000 årlig i 5 år til etablering av ny utstillingsvirksomhet i Trafobygget med konseptet «trafo-editions». Bidraget forutsetter at Akershus fylkeskommune inntreer med tilsvarende støtte.

Saksframlegg

Arkivsak
24/09805-5

Saksbehandler
Christer Best
Gulbrandsen

Behandles av
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Utvalg for oppvekst
Utvalg for velferd
Utvalg for medborgerskap

Møtedato
24.10.2024
24.10.2024
29.10.2024
29.10.2024
31.10.2024

Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

1. Sammendrag

Aktive lokalsamfunn er et etablert samarbeid mellom idrettslag/Asker idrettsråd og Asker kommune som gir elever i grunnskolen gode mestringsopplevelser innen fysisk aktivitet. I tillegg er det et videre konsept innen Asker idrettsråd som bidrar til inkludering i idrettens aktiviteter for flere barn og unge. I verbalvedtak for handlingsprogrammene 2022-2025 og 2023-2026 har kommunestyret bedt om en sak knyttet til videreutvikling av Aktive lokalsamfunn for nye målgrupper.

I denne saken beskriver kommunedirektøren hva som gjøres i dag og hva som kan være aktuelle måter å videreutvikle modellen på, både innen kulturfeltet og med tanke på eldre som målgruppe.

Kommunedirektøren viser til at mye av behovene som kunne begrunne videreutvikling faktisk er dekket i dag gjennom ulike samarbeid og aktiviteter, særlig på kulturfeltet. Det er imidlertid et potensial for et mer systematisk samarbeid knyttet til eldre og fysisk aktivitet. Skal dette skje på en måte som ligner dagens konsept for Aktive lokalsamfunn, må initiativene komme nedenfra

– fra idrettslag og kommunale tjenester som finner sammen. Dette er selve grunntanken i Aktive lokalsamfunn. Initiativene kan ikke tvinges fram ovenfra. Dette vil også være i strid med hva som er en klok frivillighetspolitikk.

Imidlertid kan kommunen sørge for å ha en plan for hvordan eventuelle initiativer nedenfra kan ivaretas og støttes på en god måte. Denne saken beskriver i korte trekk hvordan dette kan gjøres gjennom rådgivning.

2. Bakgrunn for saken

I behandlingen av handlingsprogrammet for 2022-2025 vedtok kommunestyret dette som verbalvedtak nr. 5:

Aktive lokalsamfunn

Idretten har gjennom lag, foreninger og Asker Idrettsråd skapt mer aktivitet blant barn og unge gjennom sin satsning på konseptet «Aktive lokalsamfunn». En videreutvikling av konseptet til også å favne andre grupper i samfunnet, særlig 60+, kan realiseres gjennom et samarbeid og spleiselag mellom velferd, oppvekst og medborgerskap. Sammen med frivilligheten kan vi løse flere oppgaver til det beste for Askers befolkning. Samskaping er et viktig satsningsområde i Asker, og vi ønsker å forfølge dette initiativet ved at nærmiljøene, gjennom idrettslagene, tar et utvidet ansvar for å styrke tilhørighet, fellesskap og aktivitetsnivå.

Vi ønsker et mest mulig inkluderende samfunn for flest mulig, og motvirke utenforskap. Det er godt kjent at aktivitet og treffsteder er virkningsfulle virkemidler.

Kommunedirektøren bes fremme en sak som beskriver og foreslår hvordan kommunen, sammen med idretten kan videreutvikle konseptet «Aktive lokalsamfunn» til også å omfatte eldre, slik at kommunens innsats nederst i innsatstrappen beskrevet i Temaplan Leve hele livet kan forsterkes. Saken bør i tillegg til å beskrive hvordan dette best kan realiseres, få frem hvor mye av dette som allerede anses finansiert og hvor mye vi eventuelt må bidra med av ekstra finansiering.

I behandlingen av handlingsprogram for 2023-2026 vedtok kommunestyret følgende som verbalvedtak nr. 3:

Aktive lokalsamfunn

Det norske samfunnet hviler på tre bein – det frivillige, det private og det offentlige. Aktive lokalsamfunn er et prosjekt der idrettslaget tar initiativ til en styrket samhandling med det offentlige generelt og skoleverket spesielt, om barn og unges trygge og aktive oppvekst. Det skal være et samlende initiativ preget av en raus og inkluderende holdning overfor andre frivillige organisasjoner og bygge på et felles mål om å bidra til livslang aktivitetsglede på tvers av generasjoner.

I kommunedirektørens forslag til HP 2023-2026 står det følgende: Aktive lokalsamfunn er en samarbeidsmodell mellom idretten og kommunen som videreføres. Målet er å

styrke tilhørigheten og fellesskapet i lokalsamfunnet, og sørge for trygge og aktive oppvekstvilkår.

Ved å forankre konseptet Aktive lokalsamfunn ytterligere vil vi i enda større grad kunne forebygge og legge til rette for tilhørighet, meningsfylte aktiviteter og god folkehelse. I fjor fremmet vi verbalforslag om at seniorer, 60+, burde omfattes i arbeidet med konseptet Aktive lokalsamfunn. Dette bør det fortsatt jobbes videre med, både som en del av innsatstrappen i Temaplan Leve hele livet, men også som en helhetlig folkehelseinnsats.

Kommunedirektøren bes fremme sak til Hovedutvalg medborgerskap i løpet av første halvår 2023, som viser hvordan Asker kan jobbe enda mer strategisk og med forutsigbare rammer for Aktive lokalsamfunn. Vi ser for oss en helhetlig plan, der ambisjonene om å realisere samarbeid og partnerskap mellom kommune, frivillighet og næringsliv kommer tydelig frem.

Ved ulike andre anledninger har kommunedirektøren oppfattet at det har vært et klart politisk ønske om at man vurderer en utvidelse av konseptet til også å favne kulturaktiviteter.

Disse verbalvedtakene ble delvis svart ut i utvalg for medborgerskap i sak 31/23: *Aktive lokalsamfunn – oppfølging av verbalvedtak*, som ble behandlet 1. juni 2023. Denne saken beskrev hva Aktive lokalsamfunn er, og slo fast at kommunen ønsker å videreføre sitt bidrag inn i Aktive lokalsamfunn. Kommunedirektøren anså at dette sikret nødvendig forutsigbarhet for ordningen. Det ble her varslet at videreutvikling av Aktive lokalsamfunn ville synliggjøres i ny sak i 1. kvartal 2024. Utvalget tok saken til orientering.

Som følge av andre store prosesser knyttet til oppfølging av omstillingstiltak, har saken blitt forsinket.

3. Saksopplysninger

Hva menes med «Aktive lokalsamfunn» - idrettens konsept

Asker idrettsråd definerer Aktive lokalsamfunn slik: «Aktive Lokalsamfunn er vår betegnelse på nærmiljøer der idrettslaget har tatt et utvidet ansvar for å styrke tilhørigheten, fellesskapet og aktivitetsnivået blant innbyggerne.»

Aktive lokalsamfunn som konsept, slik det fungerer i dag, innebærer i korte trekk det følgende for Asker kommune:

- Idrettslag og grunnskoler samarbeider om gode tiltak som styrker tilhørigheten til nærmiljøet for barn og unge. Dette betyr ofte at idrettslaget i eller utenfor skoletiden gjennomfører aktiviteter på skolen eller for skolens elever i nærmiljøet. Aktivitetene skal være gratis, trygge og inkludere alle.
- Aktivitetene er finansiert gjennom et spleiselag, hvor Asker idrettsråd bidrar med lokale aktivitetsmidler (LAM-midler), og Asker kommune, ved

tjenesteområde oppvekst, bidrar med tilsvarende finansiering. I 2024 utgjør dette ca. kr 1,75 mill. fra Asker idrettsråd og ca. 1,5 mill. for Asker kommune. I tillegg bringer idrettslagene inn midler fra stiftelser og lokalt næringsliv til enkelttiltak/lokale samarbeid. Asker idrettsråd antar at dette i 2024 utgjør ca. kr 1,5 mill.

- Ved utgangen av 2023 hadde 32 skoler og 23 idrettslag undertegnet en intensjonsavtale om samarbeid i nærmiljøet.
- Kommunen har en rådgiver innen tjenesteområde oppvekst som har som én av sine oppgaver å følge opp Aktive lokalsamfunn, og Asker idrettsråd har på samme måte en tilsvarende rådgiverstilling.

Eksempler på aktiviteter som gjennomføres innenfor denne rammen, er møteplasser som Fun Friday og åpen hall, idretts-SFO, aktivitetsdager for skolene, felles aktivitetsleder for skole og idrettslag og aktivitetslederkurs for ungdom.

Under overskriften Aktive lokalsamfunn gjennomfører også Asker idrettsråd tiltak i samarbeid mellom idrettslag og videregående skole (Nesbru) og egne inkluderingsprogrammer, som eksempelvis Aktiv YNG (frivillighets- og ledelsesprogram for ungdom i sårbare situasjoner som får mestring som aktivitetsledere) og Aktivitetsguidene (veiledning om norsk idrettskultur og videre inn i idrettsaktiviteter for familier med lite erfaring med disse, som regel familier med bakgrunn fra andre land enn Norge).

Asker idrettsråd støtter også ulike tiltak mot målgruppen 60+ med midler fra Aktive lokalsamfunn, men ikke finansiert fra LAM-midlene. Ett eksempel på dette er «60+ Bedre form» i regi av Sætre IF Graabein.

Tiltakene støtter opp om intensjonene i flere temaplaner, særlig temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og temaplan for oppvekst – Å høre til.

«Aktivt lokalsamfunn» i kommunens temaplaner

I temaplan *Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker* brukes begrepet «aktivt lokalsamfunn» - med liten forbokstav og «t» - om det laveste trinnet i innsatstrappa. Dette handler om trekk ved lokalsamfunnet mer generelt: Hvis personer opplever tilhørighet gjennom å være aktive som skapende, deltakende og opplevende mennesker innen idrett og kultur vil dette gi bedre helse, og redusere eller utsette behovet for forebyggende, behandlende og lindrende tjenester fra kommune og stat.

Verbalvedtakene omtaler konseptet «Aktive lokalsamfunn» som aktuelt å utvide, men for å se på hva som kan være behovet må man også vurdere dette opp mot hva som bidrar til et aktivt lokalsamfunn for målgruppene.

Dagens situasjon innen kultur og tilbud til eldre for øvrig

Den etterspurte mulige utvidelsen av Aktive lokalsamfunn handler om å utvide fra først og fremst å arbeide med fysisk aktive barn og unge, til å arbeide med disse fire temaene:

- Fysisk aktive barn og unge
- Fysisk aktive eldre
- Kulturelt aktive barn og unge
- Kulturelt aktive eldre

Både frivillighet, innbyggerne selv og kommunen arbeider driver allerede med en rekke aktiviteter som bidrar til aktive lokalsamfunn innenfor alle disse fire temaene.

Tabellen nedenfor viser noen eksempler:

	Barn/unge	Eldre
Idrett/fysisk aktivitet	<u>Fysisk aktive barn og unge</u>	<u>Fysisk aktive eldre</u>
	<ul style="list-style-type: none"> • Aktive lokalsamfunn • 96 idrettslag med 36 000 medlemskap, hvorav 20 000 opp til 19 år 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivitetene i Aktiv fritids aktivitetskalender 60+ (eks. seniortrim, turgrupper, dans, tennis, badminton, bassengtrening) – både i frivillig og kommunal regi • Tilrettelagte turstier og aktivitetsområder • Aktive lokalsamfunn+
Kultur	<u>Kulturelt aktive barn og unge</u>	<u>Kulturelt aktive eldre</u>
	<ul style="list-style-type: none"> • Korps og kor • Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle barnehagesekken • Ung kultur • Bibliotekene • Kulturskolen 	<ul style="list-style-type: none"> • Den kulturelle spaserstokken • Demenskor • Leve hele livet-treff • Pensjonistforeninger

Særlig innenfor korps og kor er det allerede etablerte samarbeid mellom korpsene og kulturskolen gjennom korps- og orkesteravtalen, og på Arnestad skole er det også etablert klassekorps. Korps- og orkesteravtalen innebærer blant annet at kommunen bidrar til å dekke dirigentressurser i korpsene og orkesteret Musica Sinfonietta. I tillegg har tjenesteområdene oppvekst og medborgerskap etablert arbeidsgrupper for samarbeid mellom skolene og kulturskolen om mulige aktiviteter som kultur-SFO, skolekor, klassekorps flere steder, teater og scene, og det er et lignende samarbeid

mellom skolene og Ung Kultur om åpne møteplasser for ungdom etter skoletid og i feriene.

Det er en rekke aktiviteter for eldre over hele kommunen, men det er så vidt kommunedirektøren er kjent med ikke så mange samarbeid mellom kommunale tjenester og idrettslag eller kulturorganisasjoner som kan ligne det vi finner innenfor idrettens konsept for Aktive lokalsamfunn.

Ulikheter mellom idrett og kultur

Idretts- og kulturfeltet er ulikt organisert og finansiert, og dette har betydning for mulighetene for å overføre konseptet Aktive lokalsamfunn til kulturfeltet.

Idrettsfeltet har en felles, nasjonal struktur gjennom Norges idrettsforbund (NIF), og har ulike nasjonale finansieringsordninger, som LAM-midlene kommer fra. Spillemiddelordningen tilgodeser også i all hovedsak idretten. Idretten har en struktur hvor det er mange etablerte fleridrettslag, som danner en paraply for flere ulike typer idretter. Innslag av profesjonelle krefter finner man først og fremst gjennom ansatte innenfor idrettslagene og NIF-systemet.

Kulturfeltet har en mer fragmentert struktur, med ingen felles, nasjonal overbygning. Det er også langt færre finansieringsordninger, og ingenting som tilsvarer LAM-midlene. Spillemiddelordningen for kulturbygg er langt mindre enn for idretten. Kulturen har ingen struktur som tilsvarer fleridrettslag. Til gjengjeld er det større innslag av profesjonelle aktører som driver næring innenfor kulturfeltet, og et stort innslag av betalte instruktører/dirigenter og lignende.

Ulikheter mellom skole og tjenester til eldre

En annen sentral ulikhet mellom forutsetningene for Aktive lokalsamfunn for barn og unge og noe tilsvarende for eldre, er at alle barn og unge går på skole. I grunnskolealder er det til og med skoleplikt.

For eldre finnes det ingen tilsvarende fellesinstitusjoner. Kommunens tjenester til eldre er i stor grad myntet på personer med varierende grad av behov for helse-, pleie- og omsorgstjenester, med et visst innslag av forebyggende aktivitetstilbud. Når det gjelder forebyggende aktiviteter, er kommunens rolle først og fremst å legge til rette for andres tilbud. Kommunen driver også noen egne aktivitetstilbud, blant annet på enkelte innbyggertorg.

Kommunen har etablerte samarbeid med idretten knyttet til eldre, blant annet regelmessige møter mellom frivilligkoordinator i velferd og Asker idrettsråd.

Innspill fra Asker idrettsråd og Asker kulturråd

Idrettsrådet og kulturrådet har fått mulighet til å kommentere et tidligere utkast til denne saken, og har hatt følgende tilbakemeldinger:

- Asker kulturråd anerkjenner lag/foreninger og kommunale tjenester som viktige bidragsyttere til gode lokalsamfunn, og at disse gjør mye innen kultur som idretten ikke har.
- Asker kulturråd erkjenner at å finne rom for nye tiltak med finansieringsbehov synes vanskelig.
- Ved eventuelle nye initiativ vil Asker kulturråd støtte opp og bidra så langt det er mulig, også i samarbeid med kommunen og ved å støtte søknader om ekstern finansiering.
- Asker idrettsråd understreker at Aktive lokalsamfunn er radikal innovasjon i praksis, og idrettens invitasjon til å skape mer fellesskap og innenforskap, der idretten viderefører sin investering i nærmiljøaktivitet.
- Asker idrettsråd påpeker videre at Aktive lokalsamfunn for eldre (Aktive lokalsamfunn pluss) er en mulighet for kommunen – etter invitasjon fra idretten. En mer fysisk aktiv eldre befolkning vil bidra til å nå flere av målene i temaplan Leve hele livet.
- Asker idrettsråd framhever at Aktive lokalsamfunn bidrar til samfinansiering, samarbeid og samspill.
- Asker idrettsråd mener at saksframlegget slik det forelå ikke svarer ut verbalforslagets ønske om «en **helhetlig plan** for hvordan kommune, frivillighet og næringsliv **sammen** kan arbeide mer strategisk i **partnerskap** og med **forutsigbare rammer** for Aktive lokalsamfunn».

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at det innen kulturfeltet per i dag er relativt god dekning av tilbud i Asker, både til barn og unge og til eldre. Det er både gode samarbeid mellom kommune og frivillighet, og mellom kommune og private næringsaktører. I tillegg driver kommunen en god del egne tilbud.

Kommunedirektøren vurderer altså at behovet for en ordning tilsvarende dagens Aktive lokalsamfunn innen kulturfeltet trolig ikke er så stort. Det er derfor lite som tilsier at kommunen bør gjøre en aktiv innsats for å få dette til. Det kan likevel være aktuelt for kommunen å innta en tilretteleggerrolle for eventuelle lokale initiativer som kan passe.

Innen idrettsfeltet er forutsigbarhet for barn- og ungedelen ivaretatt gjennom sak 31/23. Når det gjelder tilbudet for eldre, er det ikke etablert tilsvarende samarbeid som idrettens konsept Aktive lokalsamfunn. Imidlertid er det mye tilbud til eldre, både innen kultur og fysisk aktivitet.

Med en økende eldrebefolkning kan det imidlertid være et behov for flere gode aktiviteter og samarbeid som gjør det mulig for flere eldre å ha gode mestingsopplevelser knyttet til å være fysisk aktiv. Dette vil også være i tråd med behovene identifisert i temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, hvor innsatsområde 2, *Alle i aktivitet*, har følgende strategi: «*tilrettelegge for inkluderende aktiviteter for alle funksjonsnivåer, med særlig fokus på grupper som trenger tilpasset*

infrastruktur og tilrettelegging, inklusive eldre slik at de kan ha et tilfredsstillende aktivitetsnivå hele året.»

Dette passer også godt med handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer i Asker, som ligger til vedtak høsten 2024.

For målgruppen eldre er to viktige forskjeller fra målgruppen barn og unge at:

- eldre ikke har noen sterk, lokal institusjonstilknytning som er felles for alle, slik som barn og unge har i barnehager og skoler, og at
- eldre i større grad har økonomi, kompetanse og andre ressurser som gjør at de selv kan organisere mer aktivitet enn barn og unge kan.

Dette tilsier at det kan være vanskeligere å få inn nærmiljøaspektet i tiltak for eldre på samme måte som for skole. Kommunens virksomheter rettet mot eldre er kommuneovergripende eller betjener store områder. Imidlertid er innbyggertorgene mer lokale, og kan også være aktuelle samarbeidspartnere. Denne strukturen gjør det også mer krevende å nå de eldre som har størst behov for økt aktivitet, siden det ikke er noen felles samlingspunkt hvor de kan fanges opp.

Disse utfordringene til tross, kan imidlertid eldres egne ressurser gjøre at det er gjennomførbart å få til gode, lokale tiltak, basert på eldres egne initiativer.

Aktive lokalsamfunn er nettopp noe som må springe opp nedenfra. Kommunen har heller ikke økonomiske midler eller personalressurser tilgjengelig til å stimulere til nye samarbeid på dette området. Kommunedirektøren ser derfor ikke at kommunen har mulighet til å være en aktiv pådriver for dette i dag utover det som alt gjøres. Imidlertid bør kommunen ha en plan for å ta imot initiativer som kan oppstå på lokalt nivå, mellom idrettslag og kommunale tjenester, og som vil bidra til mer fysisk aktivitet for eldre. Tilsvarende tilrettelegging kan også være aktuelt innenfor kulturfeltet, om det skulle oppstå nye initiativer der.

Kommunedirektøren mener følgende tiltak vil kunne utgjøre en god nok tilrettelegging for slike initiativer innenfor dagens rammer:

- Tjenesteområde velferd har frivilligkoordinator velferd, som kan gi råd til virksomheter innen velferd og idrettslag/kulturorganisasjoner som ønsker å etablere nye samarbeid for eldre. Modell for frivillighet i velferd gir også et rammeverk for slikt samarbeid.
- Tjenesteområde oppvekst benytter sin rådgiver til å dele erfaringer fra dagens samarbeid innen Aktive lokalsamfunn med disse, og til å gi rådgivning til eventuelle kulturaktører og oppvekstaktører som vil inngå tilsvarende samarbeid.
- Tjenesteområde medborgerskap har frivilligkoordinatorer som ved behov kan bistå oppvekst og velferd med samordning og erfaringsoverføring, og til å gi

rådgivning til virksomheter innen medborgerskap og de som vil samarbeide med dem.

- Der det passer, kan man lage intensjonsavtaler for eldre og for kulturfeltet som bygger på de som brukes innen idrett og barn og unge i dag.
- Ved behov for finansiering må det søkes om eksterne tilskudd eller vurderes om det kan være mulig med tilskudd fra eksisterende og passende tilskuddsordninger i kommunen eller innen idretten.

Kommunedirektøren antar at tidsbruken fra rådgivere innen/tilknyttet tjenesteområdene vil være relativt begrenset og knyttet til enkeltstående henvendelser utover det som allerede gjøres i eksisterende samarbeid, og at det derfor foreløpig vil være mulig å håndtere disse oppgavene innenfor eksisterende rammer.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren vurderer at dette vil kunne være en praktisk gjennomførbar måte å videreutvikle Aktive lokalsamfunn til å nå eldre. Finansiering fra kulturfrivillighetens side vil være avgjørende for om det er mulig å utvide til kulturfeltet, og dette er neppe særlig realistisk. Imidlertid er også behovet innen kulturfeltet bedre dekket.

Planen over innebærer stort sett mindre justeringer i dagens drift, og kan derfor iverksettes fra 1. januar 2025. Dette vil kunne bidra til å styrke kommunens sosiale bærekraft, noe som også kan være positivt for økonomisk bærekraft på sikt. Gode lokale tiltak kan redusere transportbehov, noe som kan være positivt for miljømessig bærekraft.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
24/09805

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	27/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	39/24
3 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	49/24
4 Utvalg for velferd	29.10.2024	32/24
5 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	42/24

Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Eldrerådet har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 27/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/09805

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	27/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	39/24
3 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	49/24
4 Utvalg for velferd	29.10.2024	32/24
5 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	42/24

Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 39/24

Behandling

Direktør Christer Best Gulbrandsen innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/09805

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	27/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	39/24
3 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	49/24
4 Utvalg for velferd	29.10.2024	32/24
5 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	42/24

Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 32/24

Behandling

Leder Lindgren (H) innledet kort til saken.

Direktør Christer Best Gulbrandsen orienterte om Aktive lokalsamfunn og svarte på spørsmål.

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/09805

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	27/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	39/24
3 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	49/24
4 Utvalg for velferd	29.10.2024	32/24
5 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	42/24

Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 49/24

Behandling

Direktør Christer Best Gulbrandsen innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/09805

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	27/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	39/24
3 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	49/24
4 Utvalg for velferd	29.10.2024	32/24
5 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	42/24

Verbalvedtak nr. 5 (2022-2025) og nr. 3 (2023-2026) - videreutvikling av Aktive lokalsamfunn

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 42/24

Behandling

Direktør Best Gulbrandsen orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om videreutvikling av Aktive lokalsamfunn tas til orientering.

Saksframlegg

Arkivsak

24/11979-12

Saksbehandler

Valeria Marré Nicholson

Behandles av

Eldrerådet

Ungdomsrådet

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Utvalg for medborgerskap

Formannskapet

Møtedato

24.10.2024

24.10.2024

24.10.2024

31.10.2024

05.11.2024

Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

1. Sammendrag

Siden kommunesammenslåingen i 2020 har det vært behov for å harmonisere retningslinjene for lån og leie av kommunale lokaler i Asker kommune. Denne saken harmoniserer retningslinjene for lån og leie i Asker.

Asker kommune har en omfattende bygningsmasse, og leier og låner ut en rekke lokaler til ulike aktører i lokalsamfunnet. Bygningsmassen kan sees på som innbyggernes felleseie, og kommunen har derfor flere målsetninger om at kommunens lokaler skal være tilgjengelige for innbyggernes bruk. Fra kommunens ulike temaplaner finner vi igjen dette formulert i en rekke strategier som omhandler bygg, møteplasser og tilrettelegging for aktiviteter.

Nå som flere lokaler innlemmes i det nye bookingsystemet til Asker kommune, www.booking.asker.kommune.no, er det viktig å bli enige om felles retningslinjer for lån og leie av lokaler. Innbyggerne skal gjøre seg kjent med retningslinjene før de tar i bruk lokalene, og skal signere på dem før de får tilgang til lokalene via bookingsystemet. Retningslinjene skal også sørge for at administrasjonen har lik og rettferdig praksis på lån og leie av lokaler.

2. Bakgrunn for saken

Kommunen innførte den digitale selvbetjeningsløsningen BookUp for utleie og utlån av lokaler til innbyggerne vinteren 2023, kombinert med en løsning for digital innbyggernøkkel. I dag finnes det flere lokaler tilgjengelige i portalen, blant annet innbyggertorgene. Nå skal kommunen også innlemme skolene i selvbetjeningsløsningen. Dette er en prosess som starter opp fordi tilsynsvaktordningen avvikles, i tråd med vedtatt omstillingstiltak saksnummer 0002/24.

Av tidligere vedtak om retningslinjer for lokaler er det to sett med retningslinjer som er særlig relevante:

- Retningslinjer for lån og leie av innbyggertorgene:

Innbyggertorgenes retningslinjer, saksnummer 0006/22, bygger på temaplan for medborgerskap sitt innsatsområde om møteplasser i nærmiljøet, som igjen blant annet bygget på fellesnemndas målsetninger for innbyggertorgene. De overordnede harmoniserte retningslinjene som ligger som vedlegg 1 til denne saken, er utarbeidet med utgangspunkt i gjeldende retningslinjer for innbyggertorgene.

- Retningslinjer for tildeling av treningstider i kommunale idrettshaller:

Ble vedtatt i utvalg for medborgerskap 17.02.2022, saksnummer 0014/22. Som ledd i harmoniseringsarbeidet innen Medborgerskap ble det utviklet nye retningslinjer for tildeling av treningstid i kommunens idrettshaller. De tre tidligere kommunene hadde ulike ordninger for dette. Grunnlag for arbeidet med tildeling av treningstid i idrettshallene er en modell med retningslinjer og et matematisk arbeidsverktøy, kalt «Askermodellen». Noen av prinsippene i Askermodellen gjelder også for de overordnede retningslinjene, som gratis lån av lokaler.

- Retningslinjene har vært på høring

Disse retningslinjene ble vedtatt å sende på høring rett etter sommeren 2024, med høringsfrist 8.oktober.

3. Saksopplysninger **Medvirkning**

De foregående relevante retningslinjene har blitt til gjennom utstrakt medvirkning. Evalueringen av retningslinjene for innbyggertorgene og tildelingen av treningstider har blitt gjort i dialog med paraplyorganisasjonene og ansatte, samt brukerne av møteplassene og idrettsarenaene.

Dette forslaget bygger på det som har kommet fram i disse medvirkningsprosessene.

Retningslinjene som ligger til politisk behandling i denne saken, har vært utviklet gjennom flere møtepunkter med relevante aktører:

- Gjennom tilbakemeldinger fra tre høringsinnspill som resulterte i justeringer på retningslinjene der hvor det var hensiktsmessig
- Gjennom flere dialogsmøter med frivillige lag og foreninger. Til sammen har det blitt invitert til nærmere 10 slike dialogsmøter.
- Dialogsmøter med paraplyorganisasjonene, samt hjelp til å dele informasjon om høringsperioden til sine medlemmer.
- Retningslinjene har blitt utformet gjennom flere dialogrunder med ansatte fra oppvekst, kulturliv, idrett og friluftsliv, innbyggerdialog og frivillighet, digitalisering, renhold og eiendom.
- Gjennom tilbakemeldinger fra folkevalgte organer i form av førstegangs behandling av retningslinjene.

Dagens praksis og harmoniseringsbehov

Lån og leie av lokaler har frem til nå blitt håndtert på mange forskjellige måter, og etter kommunesammenslåingen har det vært behov for å harmonisere en del praksis.

Følgende områder trenger å harmoniseres;

- Kommunen har mange hundre lokaler som leies eller lånes ut. Det er i dag mange ulike virksomheter som håndterer utleieforespørsler i kommunen, og dermed forskjellig praksis. Retningslinjene som ligger vedlagt vil hjelpe administrasjonen til å behandle utleieforespørsler på en forutsigbar og gjennomiktig måte.
- Det er i dag forskjellige ansvar knyttet til ulike typer formålsbygg, og innenfor samme type bygg. Dette fører til tidkrevende håndtering av utleieforhold, samt uklare økonomisk ansvar. Administrasjonen har nå utviklet en ansvarsmatrise sammen med nye overordnet retningslinjer for lån og leie som viser tydelig hvem som er ansvarlig for hva i et utleieforhold.
- Det er behov for å enes om hvem som får tilgang på lokaler gratis og hvem som må betale. Retningslinjene vedlagt kommer med et forslag på hvordan dette kan håndteres. I tillegg må utleieprisene på de som skal betale, harmoniseres. Det er derfor nødvendig å gjennomføre en opprydning i utleiepriser. Dette arbeidet har startet opp høsten 2024.

4. Kommunedirektørens vurdering

En harmonisering av retningslinjer for lån og leie vil gi grunnlag for en forutsigbar praksis med lik behandling av forespørsler for lån og leie av kommunale lokaler. Ved hjelp av harmonisering av retningslinjer for lån og leie kan vi legge til rette for at flest mulig innbyggere og kommunale virksomheter opplever å ha lett tilgjengelige og gode arenaer for å skape meningsfylt aktivitet for seg selv og andre. Det anses som en styrke ved harmonisering at også administrasjonen av utleie og lån vil kunne gjøres på en mer hensiktsmessig og effektiv måte.

Ved å åpne opp våre kommunale bygg, gir vi flere muligheten til å delta i felleskapet. Dette er i tråd med FNs bærekraftsmål. Det er både riktig og viktig at uansett sosioøkonomisk bakgrunn, så skal innbyggerne gis like muligheter til å være aktive, delta og møte andre i sitt nærmiljø. Ved å ta i bruk lokaler som kanskje ville stått tomme på kveldstid, fyller vi våre nærmiljø med aktivitet, varme og engasjerte innbyggere. Sambruk av bygg er også en bærekraftig utnyttelse av ressurser. Harmonisering av retningslinjer for lån og leie vil bidra til dette.

De vedlagte retningslinjene er overordnede. Det er en rekke detaljspørsmål som må løses særskilt for det enkelte bygg, og det er også nødvendig å kunne gjøre fortløpende justeringer etter tilbakemeldinger fra frivilligheten om hvordan retningslinjene fungerer.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren foreslår at retningslinjene vedtas.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Alle høringsinnspill med kommentar og svar – retningslinjer for lån og leie
Overordnet retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler 2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/11979

Saksbehandler
Valeria Marré Nicholson

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	29/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	40/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	43/24
5 Formannskapet	05.11.2024	160/24

Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Eldrerådet har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 29/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
24/11979

Saksbehandler
Valeria Marré Nicholson

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	29/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	40/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	43/24
5 Formannskapet	05.11.2024	160/24

Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 25/24

Behandling

Leder Sørensen innledet til saken. Kommunedirektørens representants Trine Groven orienterte og svarte på spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
24/11979

Saksbehandler
Valeria Marré Nicholson

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	29/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	40/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	43/24
5 Formannskapet	05.11.2024	160/24

Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 40/24

Behandling

Rådgiver Hege Oshaug innledet til saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
24/11979

Saksbehandler
Valeria Marré Nicholson

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	29/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	40/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	43/24
5 Formannskapet	05.11.2024	160/24

Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 43/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken. Direktør Best Gulbrandsen svarte på spørsmål med rådgiver Valeria Nicholson var til stede.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
24/11979

Saksbehandler
Valeria Marré Nicholson

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	29/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	40/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	43/24
5 Formannskapet	05.11.2024	160/24

Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler - sluttbehandling

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 160/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjene for lån og leie av kommunale bygg vedtas.